

รายงานการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องหลักการของวิธีการแปลภาษา

THE CORRELATIVE GRAMMAR BETWEEN PALI LANGUAGE AND ENGLISH LANGUAGE: A CASE STUDY ON THE PRINCIPLE OF LANGUAGE TRANSLATION METHOD

พระอุดมธีรคุณ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องหลักการของวิธีการแปลภาษา

THE CORRELATIVE GRAMMAR BETWEEN PALI LANGUAGE AND ENGLISH LANGUAGE: A CASE STUDY ON THE PRINCIPLE OF LANGUAGE TRANSLATION METHOD

พระอุดมธีรคุณ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ 2) ศึกษาความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และ 3) ศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณประกอบด้วยนักศึกษาและอาจารย์ จำนวน 90 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพเป็นอาจารย์ผู้มีประสบการณ์ด้านภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ หรือการแปล จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .993 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 3.41–3.60 ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กันในด้านหน้าที่ของคำและองค์ประกอบพื้นฐานของประโยค แต่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านการผันคำ ระบบวิภัตติ และลำดับคำ ภาษาบาลีอาศัยรูปคำและวิภัตติในการแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ ขณะที่ภาษาอังกฤษพึ่งพาลำดับคำมากกว่า ผู้เรียนจึงต้องวิเคราะห์หน้าที่ของคำและความหมายตามบริบทก่อนปรับโครงสร้างข้อความให้เหมาะสมกับภาษาเป้าหมาย

2) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการแปลควรมุ่งถ่ายทอดความหมายมากกว่าการแปลแบบคำต่อคำ และต้องคำนึงถึงโครงสร้างภาษา การเลือกใช้คำศัพท์ และบริบททางภาษา วัฒนธรรม และพระพุทธศาสนา ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า ตำแหน่งและสถานภาพทางสังคมไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่สัญชาติและสาขาวิชาที่ศึกษาก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในหลายประเด็น ส่วนระดับการศึกษา ชั้นปี และประสบการณ์ด้านภาษาและการแปลให้ผลแตกต่างกันเฉพาะบางประเด็น

และ 3) เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถสนับสนุนการค้นหาคำศัพท์ การวิเคราะห์ไวยากรณ์ การเปรียบเทียบคำแปล และการปรับแก้ผลลัพธ์ได้ ผู้เรียนมีแนวโน้มใช้เครื่องมือหลายประเภทร่วมกัน เช่น พจนานุกรมดิจิทัล ระบบแปลภาษาอัตโนมัติ และเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ อย่างไรก็ตาม ภาษาบาลียังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเครื่องมือเฉพาะทาง และผลลัพธ์จากเทคโนโลยีอาจคลาดเคลื่อนได้ จึงควรใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนควบคู่กับความรู้ด้านไวยากรณ์ การตรวจสอบแหล่งข้อมูล และการคิดวิเคราะห์ของผู้ใช้ ผลการวิจัยเสนอให้พัฒนาเครื่องมือดิจิทัลเฉพาะทางสำหรับ

ภาษาบาลี ส่งเสริมความรู้เท่าทันดิจิทัล และบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการเรียนการสอนและการฝึกแปลอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: 1. ไวยากรณ์ภาษาบาลี 2. ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ 3. หลักการแปลภาษา 4. การแปลภาษาบาลี–อังกฤษ 5. เทคโนโลยีดิจิทัล

ABSTRACT

This study aimed to: (1) investigate the grammatical relationships and translation principles between Pali and English; (2) examine opinions regarding Pali–English translation; and (3) explore approaches to using digital technology to support translation between the two languages. A mixed-methods research design was employed. The quantitative sample comprised 90 students and lecturers, while the qualitative component involved five key informants who were lecturers with experience in Pali, English, or translation. The research instruments consisted of a 30-item, five-point Likert-scale questionnaire, which demonstrated high internal consistency with a Cronbach's alpha coefficient of .993, and a semi-structured interview guide. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and one-way analysis of variance, whereas qualitative data were analyzed using content analysis.

The findings revealed that: (1) the respondents' perceptions of the grammatical relationships and translation principles between Pali and English ranged from moderate to moderately high, with item means ranging from 3.41 to 3.60. Although Pali and English share comparable grammatical functions and basic sentence components, they differ substantially in inflection, case systems, and word order. Pali relies primarily on word forms and case endings to indicate grammatical functions, whereas English depends more heavily on word order. Learners must therefore identify the functions of words and interpret meanings within context before restructuring a text appropriately in the target language.

(2) The respondents considered meaning-oriented translation more appropriate than word-for-word translation. Effective translation requires attention to grammatical structure, lexical selection, and linguistic, cultural, and Buddhist contexts. Comparisons of opinions indicated no statistically significant differences based on professional position or social status. However, significant differences were found across several items according to nationality and field of study, while educational level, year of study, and experience in language learning and translation produced significant differences only in certain aspects.

(3) Digital technologies supported vocabulary searches, grammatical analysis, translation comparison, and post-editing. Learners tended to employ multiple tools, including digital dictionaries, machine translation systems, and artificial intelligence applications. Nevertheless, Pali still has limited digital resources and specialized tools, and technology-generated translations may contain errors. Digital technology should therefore be used as a supplementary tool alongside grammatical knowledge, source verification, and critical analysis. The study recommends developing specialized digital tools for Pali, promoting digital literacy, and systematically integrating technology into language instruction and translation practice.

Keywords: 1. Pali grammar 2. English grammar 3. translation principles 4. Pali–English translation 5. digital technology

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาหลักการและวิธีการแปลภาษา” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง และวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแห่งที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์ นักศึกษา และผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ หลักการแปล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ข้อมูลจากทุกท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณะผู้ร่วมวิจัย ผู้ประสานงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล และการจัดทำรายงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาดำเนินงาน

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และสังฆบูชา ตลอดจนขอมอบแด่ครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และผู้มีพระคุณทุกท่าน หากงานวิจัยฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผล การศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน การแปลภาษาบาลี–อังกฤษ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในบริบทการศึกษาพระพุทธศาสนาต่อไป

พระอุดมธีรคุณ
หัวหน้าโครงการวิจัย
7 สิงหาคม 2569

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	**ก**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	**ค**
กิตติกรรมประกาศ	**จ**
สารบัญ	**ง**
สารบัญตาราง	**ฉ**
สารบัญภาพ	**ช**
บทที่	
1 บทนำ	**1**
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**8**
2.1 นิยามความสัมพันธ์ระหว่างบาลีไวยากรณ์กับไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	9
2.2 หลักการของวิธีการแปลภาษา	9
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.4 การแปลภาษาอังกฤษ–บาลีในยุคดิจิทัล	12
2.5 สรุปกรอบแนวความคิด	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย	**16**
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	16
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
3.3 การเก็บข้อมูล	18
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	19
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**21**
4.1 ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม	21

สารบัญ (ต่อ)

4.2 ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ	25
4.3 ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ	38
4.4 แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลี–อังกฤษ	73
4.5 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	99
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**112**
5.1 สรุปลักษณะกลุ่มตัวอย่างทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	112
5.2 สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์	113
5.3 อภิปรายผลการวิจัย	117
5.4 ข้อเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม	**124**
ภาคผนวก	**130**
ประวัตินักวิจัย	**175**

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N = 90)	23
4.2 รายวิชาที่เคยได้เรียนหรือสอนเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี-อังกฤษ (N = 90)	25
4.3 ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลี-อังกฤษ (N = 90)	25
4.4 รายการประเมินความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ (G1–G30)	26
4.5 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการศึกษา (G1–G30) (N=30)	29
4.6 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้านความสอดคล้องภายในของมาตรวัดการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ (G1-30)	31
4.7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)	36
4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวจำแนกตามตำแหน่ง (N = 90)	40
4.9 ผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA จำแนกตามกลุ่มสถานภาพทางสังคม (N = 90)	42
4.10 ผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA จำแนกตามกลุ่มสัญชาติ (N = 90)	46
4.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวจำแนกตามสาขาวิชา (N = 90)	50
4.12 ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 90)	55
4.13 แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา (N = 90)	59
4.14 ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA ระหว่างกลุ่มมีประสบการณ์การสอนต่างกัน (N = 90)	64
4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวจำแนกตามจำนวนปีของประสบการณ์ทำงาน (N = 90)	68
4.20 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี	75
4.21 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี	80
4.22 พจนานุกรมดิจิทัลและเครื่องมือแปลที่ใช้ในการเรียนภาษาบาลี	82
4.23 สถิติเชิงพรรณนาและความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาบาลี	85
4.24 สถิติเชิงพรรณนาและความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาบาลี	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.25 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	92
4.26 ผลการสัมภาษณ์ตามข้อคำถามข้อที่ 1 ทั้ง 5 ท่าน (P1–P5)	48
4.27 ประเด็นโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นปัญหา	95
4.28 แนวทางการปรับโครงสร้างประโยค	96
4.29 หลักการแปลที่เหมาะสม	97
4.30 แนวทาง/เทคนิคในการเลือกคำศัพท์	98
4.31 บทบาทของการใช้ตัวอย่าง/การอธิบาย/บริบท	99
4.32 แนวปฏิบัติ/วิธีสร้างแรงจูงใจ	99
4.33 บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล	100
4.34 บทบาทของสื่อ/เครื่องมือดิจิทัลในการเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วม	101
4.35 ข้อเสนอแนะ/แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	102
4.36 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม	103
4.37 รายละเอียดความคิดเห็นที่ตรงกัน	103
4.38 ผลการวิเคราะห์เชิงธีม (Thematic Analysis: P1–P5)	104
4.39 ผลการวิเคราะห์ธีมย่อย (Theme – Subtheme – Evidence)	106
4.40 ผลการวิเคราะห์ธีมย่อย (Theme – Subtheme – Evidence)	109

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 สรุปกรอบแนวคิด	15
4.1 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี	78
4.2 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี	81
4.3 พจนานุกรมดิจิทัลและเครื่องมือแปลที่ใช้ในการเรียนภาษาบาลี	84
4.4 สถิติเชิงพรรณนาและความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาบาลี	87
4.5 ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาอังกฤษ	89

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดำเนินการภายใต้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลักสูตร 4 ปี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566) ซึ่งมุ่งพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2566)

หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาค้นคว้า การสื่อสารองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา และการเผยแผ่หลักธรรมในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะทักษะด้านการแปล ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจทั้งด้านโครงสร้างภาษา ความหมาย และบริบททางวัฒนธรรมของภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในบริบทดังกล่าวยังมีความท้าทาย เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ พระภิกษุ สามเณร และแม่ชี มีพื้นฐานความรู้ด้านภาษาบาลีจากการศึกษาทางพระพุทธศาสนา แต่การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังขาดแนวทางการเชื่อมโยงองค์ความรู้เดิมด้านภาษาบาลีกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนประสบปัญหาในการทำความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษและการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแปลระหว่างสองภาษา

การศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษจึงเป็นประเด็นสำคัญ เนื่องจากทั้งสองภาษามีระบบโครงสร้างที่มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านชนิดของคำ การเรียงลำดับคำ และโครงสร้างประโยค การทำความเข้าใจความเหมือนและความแตกต่างของระบบภาษาเหล่านี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้มากขึ้น โดยกลิ่นจันทร์ (2564) พบว่า ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีลักษณะทางไวยากรณ์ที่สามารถนำมาเปรียบเทียบเพื่อศึกษาคำ ชนิดของคำ และโครงสร้างประโยค ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้และการวิเคราะห์ภาษา

นอกจากนี้ การแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการถ่ายทอดคำศัพท์จากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษา ความหมาย และบริบททางวัฒนธรรม โดย Freeouf (2017) ชี้ให้เห็นว่า การแปลคัมภีร์ภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมี

ความซับซ้อน เนื่องจากภาษาบาลีเป็นภาษาโบราณที่มีระบบความหมายและบริบททางปรัชญาศาสนาที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจด้านโครงสร้างภาษาและหลักการแปลควบคู่กัน เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาและการแปล เช่น โปรแกรมแปลภาษาอัตโนมัติ (Machine Translation: MT) เครื่องมือช่วยแปล (Computer-Assisted Translation: CAT) และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสนับสนุนกระบวนการแปลของผู้เรียน Lee (2023) พบว่า การใช้เทคโนโลยี Machine Translation ในการเรียนภาษาต่างประเทศสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาได้ หากมีการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการประเมินคุณภาพของผลการแปลอย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน Mirzaeian และ Oskoui (2023) พบว่า เครื่องมือแปลภาษา เช่น Google Translate สามารถเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนภาษาได้ แต่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะในการตรวจสอบและปรับแก้ผลลัพธ์จากระบบแปลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้สนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษยังมีข้อจำกัด ทั้งด้านความเหมาะสมของเครื่องมือ ความแตกต่างของโครงสร้างภาษา และความจำเป็นในการบูรณาการความรู้ด้านไวยากรณ์ หลักการแปล และเทคโนโลยีเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลจึงเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ในบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา

จากบริบทและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการแปลระหว่างสองภาษา และศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และแนวทางการพัฒนาทักษะการแปลของผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

ดังนั้น การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาหลักการและวิธีการแปลภาษา” จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ โดยสามารถสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา และส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และการแปลในยุคดิจิทัล

1.2 ปัญหาวิจัย

จากการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า ผู้เรียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุ สามเณร และแม่ชี มีพื้นฐานความรู้ด้านภาษาบาลีจากการศึกษาทางพระพุทธศาสนาเป็นทุนเดิม อย่างไรก็ตาม

การจัดการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษและการแปลในปัจจุบันยังขาดการนำความรู้ดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความยากลำบากในการทำความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ และไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมไปสู่การเรียนรู้ภาษาใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนด้านการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษยังขาดข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนต่อกระบวนการแปล หลักการแปล และแนวทางการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อการสอนยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและบริบทของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อแรงจูงใจและความสนใจของผู้เรียนในการเรียนการแปล

ในขณะเดียวกัน แม้เทคโนโลยีดิจิทัลจะมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาและการแปลในยุคปัจจุบัน แต่การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษยังขาดแนวทางที่ชัดเจน ทั้งในด้านการเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับโครงสร้างภาษาบาลี การบูรณาการความรู้ด้านไวยากรณ์และหลักการแปลเข้ากับเทคโนโลยี และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา จากปัญหาดังกล่าว จึงเกิดคำถามวิจัยที่สำคัญว่า

(1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีลักษณะอย่างไร และสามารถนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนการแปลได้หรือไม่

(2) ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในด้านใดบ้าง

(3) แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนควรเป็นอย่างไร

ดังนั้น การศึกษาปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การแปล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

3) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

1.4 ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

1) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถอธิบายความเหมือน ความแตกต่าง และความสอดคล้องของโครงสร้างทางภาษาได้

2) ได้ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เรียนหรือผู้เกี่ยวข้องต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการเรียนรู้และการแปลให้เหมาะสมกับบริบท

3) ได้แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยมุ่งศึกษาประเด็นต่อไปนี้

1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยเน้นโครงสร้างประโยค การทำหน้าที่ของคำ และการถ่ายทอดความหมาย

2) หลักการและวิธีการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

3) แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณาจารย์และนักศึกษา ที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งสิ้น 110 รูป/คน

1.5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักศึกษา ผู้เรียน หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 90 คน โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากกว่าขนาดขั้นต่ำที่แนะนำตามตารางกำหนดขนาด

กลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) สำหรับประชากรจำนวน 110 คน จึงถือว่าเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.5.2.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา (เชิงปริมาณ)

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสนับสนุนการแปล

1.5.2.4 ขอบเขตด้านวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย

1) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

2) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น

1.5.2.5 ขอบเขตด้านระยะเวลาและสถานที่

การวิจัยดำเนินการในปีการศึกษา 2568 ณ วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1) ภาษาบาลี หมายถึง ภาษาคัมภีร์ที่ใช้บันทึกพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีโครงสร้างไวยากรณ์ คำศัพท์ และระบบการผันคำเฉพาะตัว และถูกนำมาใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และการแปลในงานวิจัยนี้

2) ภาษาอังกฤษ หมายถึง ภาษาสากลที่ใช้เป็นภาษาเป้าหมายในการแปลจากภาษาบาลี โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ การเรียบเรียงประโยค และการถ่ายทอดความหมายให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ หมายถึง ความเชื่อมโยง ความเหมือน และความแตกต่างของโครงสร้างทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ เช่น โครงสร้างประโยค การเรียงลำดับคำ การทำหน้าที่ของคำ และรูปแบบการแสดงความหมาย ซึ่งใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบในงานวิจัยนี้

4) หลักการแปลภาษา หมายถึง แนวคิด วิธีการ และกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นทาง (ภาษาบาลี) ไปยังภาษาเป้าหมาย (ภาษาอังกฤษ) โดยคำนึงถึงความถูกต้องของความหมาย ความเหมาะสมของโครงสร้างภาษา และความเข้าใจของผู้เรียน

5) การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข้อความหรือเนื้อหาจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และหลักการแปล เพื่อให้ได้ความหมายที่ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับบริบทการเรียนรู้

6) เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง สื่อ เครื่องมือ และแพลตฟอร์มที่ใช้ระบบดิจิทัล เช่น สื่อออนไลน์ ฐานข้อมูลดิจิทัล โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันช่วยการแปล และระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ซึ่งนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้

7) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือช่วยในการทำความเข้าใจโครงสร้างภาษา การค้นคว้าคำศัพท์ การเปรียบเทียบข้อความ และการฝึกทักษะการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

8) ความคิดเห็นต่อการแปล หมายถึง การรับรู้ ทัศนคติ ความเข้าใจ และความพึงพอใจของผู้เรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นในงานวิจัยนี้

9) ผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาที่เป็นทั้งพระภิกษุ สามเณร แม่ชี และฆราวาสที่มีประสบการณ์ในการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2568 และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

10) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) หมายถึง สมรรถนะและคุณลักษณะที่หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมาปีการศึกษา 2566 กำหนดให้ผู้เรียนพึงมีเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งงานวิจัยนี้มุ่งสนับสนุนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ดังกล่าว

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1) ด้านวิชาการ ผลการวิจัยช่วยสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านภาษาและการแปลในบริบททางพระพุทธศาสนา

2) ด้านการเรียนการสอน ผลการวิจัยสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนได้รับแนวทางการเรียนรู้และการแปลที่สอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผลการวิจัยเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการ

แปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการแปล

5) ด้านการประยุกต์ใช้ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการพัฒนางานวิจัย การจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาหลักการและวิธีการแปลภาษา มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของภาษาทั้งสอง ตลอดจนหลักการแปลและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล ผู้วิจัยจึงทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ไวยากรณ์ภาษาบาลีและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

2.2 หลักการและวิธีการแปลภาษา

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 การแปลภาษาบาลี–อังกฤษในยุคดิจิทัล

2.5 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

2.5.1 ไวยากรณ์ภาษาบาลีและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

2.5.2 ลักษณะสำคัญของไวยากรณ์ภาษาบาลี

2.1 ไวยากรณ์ภาษาบาลีและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

2.1.1 ไวยากรณ์ภาษาบาลี

ไวยากรณ์เป็นระบบที่อธิบายรูปคำ หน้าที่ของคำ และความสัมพันธ์ของคำภายในประโยค ภาษาบาลีเป็นภาษาในกลุ่มอินโด–อารยันกลางและเป็นภาษาที่ใช้สืบทอดคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท การเรียนบาลีไวยากรณ์จึงมิได้จำกัดอยู่ที่การจดจำคำศัพท์ แต่ต้องเข้าใจการเปลี่ยนรูปคำตามเพศ พจน์ การก และบุรุษ ตลอดจนการประกอบคำและการสร้างประโยค (Gair & Karunatillake, 1998; Warder, 2001)

คำในภาษาบาลีอาจอธิบายตามหมวดสำคัญ ได้แก่ นามศัพท์ อัพยยศัพท์ อาขยาต กิตก์ สมาส และตัทธิต นามศัพท์เปลี่ยนรูปตามวิภัตติเพื่อแสดงหน้าที่ในประโยค ส่วนคำกริยาเปลี่ยนรูปเพื่อแสดงบุรุษ พจน์ กาล และวาจก ด้วยเหตุนี้ หน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำบาลีจึงพิจารณาจากทั้งรูปคำและบริบท ไม่อาจพิจารณาจากตำแหน่งของคำเพียงอย่างเดียว (Gair & Karunatillake, 1998; Warder, 2001)

ลำดับคำที่พบโดยทั่วไปในภาษาบาลีคือ ประธาน–กรรม–กริยา (Subject–Object–Verb: SOV) แต่ลำดับคำสามารถยืดหยุ่นได้ เพราะวิภัตติช่วยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนตำแหน่งคำอาจมีผลต่อการเน้นความหมายและลีลาของข้อความ ผู้แปลจึงต้องพิจารณาทั้งรูปศัพท์ ความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ และบริบทของข้อความ (Warder, 2001)

2.1.2 ลักษณะสำคัญของไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในตระกูลอินโด–ยูโรเปียนเช่นเดียวกับภาษาบาลี แต่จัดอยู่ในกลุ่มภาษาเจอร์แมนิก ภาษาอังกฤษสมัยใหม่อาศัยลำดับคำและคำช่วยในการแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์มากกว่าการเปลี่ยนรูปคำนาม โครงสร้างประโยคบอกเล่าพื้นฐานมักเรียงแบบ ประธาน–กริยา–กรรม (Subject–Verb–Object: SVO) ขณะที่ระบบกริยาใช้รูปกริยา กริยาช่วย และบริบทเพื่อแสดงกาล ลักษณะของเหตุการณ์ วาจก และทัศนภาวะ (Huddleston & Pullum, 2002)

ดังนั้น การเปรียบเทียบภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษควรพิจารณาหน้าที่ขององค์ประกอบในประโยค ไม่ควรเทียบรูปคำแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ภาษาบาลีมักแสดงหน้าที่ของคำผ่านวิภัตติ ส่วนภาษาอังกฤษอาศัยลำดับคำและคำบุพบทมากกว่า ความแตกต่างดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์และแปลข้อความระหว่างสองภาษา

2.1.3 ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างไวยากรณ์ภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษ

ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ เช่น คำนาม คำกริยา ส่วนขยาย ประธาน กรรม และวาจก แต่ระบบที่ใช้แสดงหน้าที่ขององค์ประกอบเหล่านี้แตกต่างกัน นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ (2564) เปรียบเทียบชนิดของคำ โครงสร้างประโยค กาล และวาจกของภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษ และชี้ให้เห็นว่าการเข้าใจทั้งส่วนที่เทียบเคียงกันได้และส่วนที่แตกต่างกันช่วยให้การวิเคราะห์ประโยคมีความชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างเช่น ประโยคบาลี *สูโท โอทนํ ปจติ* มีความหมายว่า “พ่อครัวหุงข้าว” โดย *สูโท* ทำหน้าที่เป็นประธาน *โอทนํ* เป็นกรรม และ *ปจติ* เป็นกริยา เมื่อนำไปถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษต้องปรับลำดับเป็น *The cook cooks rice* ตามโครงสร้าง SVO ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบยังคงเดิม แต่รูปแบบการเรียงคำเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของภาษาปลายทาง (นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์, 2564)

โกวิทย์ พิมพวง (2559) อธิบายว่า การแปลระหว่างภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ และภาษาไทยต้องอาศัยความเข้าใจโครงสร้างประโยคพื้นฐานและหน้าที่ของคำ ผู้แปลจึงควรวิเคราะห์ประโยคต้นฉบับก่อน แล้วจึงปรับโครงสร้างให้เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง โดยรักษาความหมายและความสัมพันธ์ของข้อความไว้ให้มากที่สุด

2.2 หลักการและวิธีการแปลภาษา

2.2.1 ความหมายของการแปล

การแปลเป็นกระบวนการสื่อสารข้ามภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งผู้แปลถ่ายทอดสารจากภาษาต้นทางไปยังภาษาปลายทางโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ผู้รับสาร ประเภทข้อความ และบริบท Nord

(1997) เสนอแนวคิดเชิงหน้าที่ว่า วิธีแปลควรสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของข้อความแปล ขณะเดียวกัน ผู้แปลยังมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผู้เขียนต้นฉบับ ผู้ว่าจ้าง และผู้อ่านข้อความแปล

Chesterman (1997) อธิบายว่าการแปลเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานและกลวิธีในการแก้ปัญหา ผู้แปลอาจต้องปรับโครงสร้างไวยากรณ์ ความหมาย หรือการใช้ภาษาเพื่อให้ข้อความปลายทางสื่อสารได้เหมาะสม การแปลจึงไม่ใช่การแทนคำต่อคำ แต่เป็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อรักษาสาระ หน้าที่ และผลการสื่อสารของต้นฉบับ

2.2.2 หลักสำคัญในการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

การแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษควรดำเนินการอย่างน้อย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) วิเคราะห์รูปศัพท์และหน้าที่ของคำ (2) วิเคราะห์โครงสร้างประโยคและความสัมพันธ์ระหว่างข้อความ (3) ตีความโดยคำนึงถึงบริบททางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม และ (4) เรียบเรียงข้อความในภาษาปลายทางให้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นธรรมชาติ

Freeouf (2017) ชี้ให้เห็นว่า การแปลคัมภีร์บาลีเป็นภาษาอังกฤษมีความยากทั้งด้านโครงสร้างภาษาและความแตกต่างทางวัฒนธรรม คำหรือแนวคิดทางพระพุทธศาสนาบางคำอาจไม่มีคำเทียบที่ครอบคลุมความหมายทั้งหมดในภาษาอังกฤษ ผู้แปลจึงต้องพิจารณาบริบท เปรียบเทียบคำแปลที่มีอยู่ และอาจใช้คำอธิบายเพิ่มเติมเมื่อการใช้คำเทียบเพียงคำเดียวทำให้ความหมายคลาดเคลื่อน

หลักสำคัญของการแปลในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ความถูกต้องของความหมาย ความเหมาะสมของภาษา ความสอดคล้องกับบริบท ความคงเส้นคงวาของศัพท์เฉพาะ และความสามารถในการอ่านเข้าใจของผู้อ่านเป้าหมาย หลักดังกล่าวช่วยให้การประเมินงานแปลครอบคลุมมากกว่าการตรวจความถูกต้องระดับคำ

2.2.3 การประเมินคุณภาพการแปล

การประเมินคุณภาพการแปลควรพิจารณาทั้งความถูกต้องของการถ่ายทอดสาร ความเหมาะสมด้านภาษาและวัฒนธรรม ความสอดคล้องของคำศัพท์ และการบรรลุวัตถุประสงค์ของข้อความแปล การประเมินจึงควรใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนและสัมพันธ์กับประเภทของงานแปล ไม่ควรอาศัยความรู้สึกของผู้ประเมินเพียงอย่างเดียว

Abanomey และ Almossa (2023) สำรวจแนวปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนการแปลในประเทศอาหรับและพบว่า การประเมินทั่วไปกับการประเมินคุณภาพการแปลโดยเฉพาะเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกันแต่มีองค์ประกอบต่างกัน งานดังกล่าวเสนอความจำเป็นในการพัฒนาความรู้ด้านการประเมินของผู้สอนและการใช้แนวทางประเมินที่สอดคล้อง กับลักษณะของงานแปล ข้อค้นพบนี้สนับสนุนการกำหนดเกณฑ์ที่โปร่งใสและใช้ได้อย่างสม่ำเสมอในการเรียนการสอนการแปล

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ (2564) ศึกษาเปรียบเทียบไวยากรณ์ภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษในด้านชนิดของคำ คำและประโยค ตลอดจนการใช้คำและประโยค ผลการศึกษาพบว่า หมวดคำของภาษาบาลีบางหมวดสามารถเทียบหน้าที่กับชนิดของคำในภาษาอังกฤษได้ แต่ระบบการสร้างคำและการแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แตกต่างกัน นอกจากนี้ ภาษาบาลีมีแนวโน้มเรียงคำแบบ SOV ขณะที่ภาษาอังกฤษใช้ SVO เป็นโครงสร้างพื้นฐาน

โกวิทย์ พิมพวง (2559) ศึกษาโครงสร้างประโยคพื้นฐานของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการแปลเป็นภาษาไทย ผลการศึกษาช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบประโยค หน้าที่ของคำ และการปรับลำดับคำในการแปล งานทั้งสองเรื่องแสดงให้เห็นว่า การรู้คำศัพท์เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ผู้แปลต้องวิเคราะห์ระบบไวยากรณ์ของทั้งภาษาต้นทางและภาษาปลายทางร่วมกัน

2.3.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการแปลคัมภีร์บาลี

Freeouf (2017) วิเคราะห์ปัญหาการแปลข้อความบาลีเป็นภาษาอังกฤษจากพระพุทธพจน์ปัจฉิมโอวาทและคาถาจาก *ธรรมบท* โดยเปรียบเทียบคำแปลหลายฉบับ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างทางโครงสร้างภาษา ระบบความคิด และบริบทวัฒนธรรมทำให้คำแปลแต่ละฉบับเลือกถ้อยคำและตีความแตกต่างกัน ข้อค้นพบดังกล่าวยืนยันความสำคัญของการตรวจสอบต้นฉบับ การวิเคราะห์ไวยากรณ์ และการพิจารณาบริบทก่อนตัดสินใจเลือกคำแปล

2.3.3 งานวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการเรียนรู้การแปล

Niño (2009) ศึกษาการรับรู้ของผู้เรียนภาษาและผู้สอนต่อข้อดีและข้อจำกัดของการแปลด้วยเครื่อง และเสนอว่าผลลัพธ์ของระบบแปลสามารถใช้เป็นสื่อสำหรับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การแก้ไขข้อความ และการอภิปรายเรื่องภาษาได้ หากผู้เรียนได้รับคำแนะนำในการใช้อย่างเหมาะสม

Lee (2023) ทบทวนอย่างเป็นระบบและวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้การแปลด้วยเครื่องในการศึกษาภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพของระบบแปลพัฒนาขึ้นและการใช้เครื่องมืออาจส่งเสริมการเรียนรู้บางด้าน โดยเฉพาะการเขียน อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ขึ้นอยู่กับรูปแบบกิจกรรม การกำกับดูแล และความสามารถของผู้เรียนในการประเมินผลลัพธ์

Mirzaeian และ Oskoui (2023) ทบทวนการใช้ Google Translate ในการเรียนภาษาต่างประเทศ พบทั้งประโยชน์ด้านการเข้าถึงคำศัพท์ การเขียน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงข้อจำกัดด้านความผิดพลาดของคำแปลและความไม่ไว้วางใจของผู้สอน ผลการศึกษาสนับสนุนแนวคิดว่าผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาความรู้เท่าทันการแปลด้วยเครื่อง ไม่ใช่ใช้ผลลัพธ์โดยปราศจากการตรวจสอบ

2.4 การแปลภาษาบาลี–อังกฤษในยุคดิจิทัล

2.4.1 เครื่องมือดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล

เทคโนโลยีการแปลครอบคลุมพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ คลังข้อมูลภาษา ฐานข้อมูลศัพท์ เครื่องมือค้นคืนข้อความ ข้อความคู่ขนาน และโปรแกรมช่วยแปล เครื่องมือเหล่านี้ช่วยให้ผู้แปลค้นข้อมูล เปรียบเทียบการใช้คำ และจัดการคำศัพท์ได้รวดเร็วขึ้น แต่การเลือกใช้เครื่องมือต้องสัมพันธ์กับชนิดของข้อความและวัตถุประสงค์ของงานแปล (Bowker, 2002)

สำหรับภาษาบาลี แหล่งข้อมูลดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงคัมภีร์ พจนานุกรม และคำแปลหลายฉบับเพื่อเปรียบเทียบได้สะดวกขึ้น อย่างไรก็ตาม การค้นพบคำที่เหมือนกันในฐานข้อมูลไม่ยืนยันว่าคำนั้นมีความหมายเหมือนกันในทุกบริบท ผู้ใช้ยังต้องตรวจรูปศัพท์ หน้าที่ทางไวยากรณ์ ตำแหน่งของข้อความ และบริบทของคัมภีร์ก่อนเลือกคำแปล

2.4.2 การแปลด้วยเครื่องและปัญญาประดิษฐ์

ระบบแปลด้วยเครื่องสามารถช่วยสร้างคำแปลเบื้องต้น เสนอคำศัพท์ และช่วยให้ผู้เรียนสังเกตความแตกต่างระหว่างภาษาต้นทางกับภาษาปลายทาง งานทบทวนของ Lee (2023) และ Mirzaeian และ Oskoui (2023) แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือดังกล่าวมีศักยภาพด้านการเรียนภาษา แต่ผลลัพธ์ต้องได้รับการตรวจสอบ โดยเฉพาะเมื่อเป็นข้อความเฉพาะสาขาหรือข้อความที่มีบริบทวัฒนธรรมสูง

ข้อจำกัดดังกล่าวมีความสำคัญเป็นพิเศษในการแปลภาษาบาลี เพราะข้อมูลฝึกของระบบอาจมีจำกัด และศัพท์ทางพระพุทธศาสนาหลายคำมีความหมายเฉพาะตามบริบท การนำผลลัพธ์จากระบบอัตโนมัติมาใช้จึงควรประกอบด้วยการตรวจรูปศัพท์ การเทียบคัมภีร์ การตรวจคำแปลมาตรฐาน และการพิจารณาโดยผู้มีความรู้ด้านบาลีและพระพุทธศาสนา เทคโนโลยีควรทำหน้าที่สนับสนุนการตัดสินใจ มิใช่ทดแทนการวิเคราะห์ของผู้แปล (Bax, 2003; Niño, 2009)

2.4.3 การเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มและอุปกรณ์ดิจิทัล

อุปกรณ์เคลื่อนที่และแพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และฝึกภาษาได้โดยไม่จำกัดสถานที่ การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่จึงมีศักยภาพในการเชื่อมโยงการเรียนในชั้นเรียนกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Kukulska-Hulme, 2013) ในการเรียนบาลี–อังกฤษ ผู้สอนอาจออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนวิเคราะห์รูปคำ เปรียบเทียบคำแปลหลายฉบับ ตรวจข้อผิดพลาดของคำแปลอัตโนมัติ และอธิบายเหตุผลของการปรับแก้

อย่างไรก็ตาม ประสิทธิผลของกิจกรรมไม่ได้เกิดจากการมีเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับเป้าหมายการเรียนรู้ คำแนะนำของผู้สอน และการบูรณาการเครื่องมือเข้ากับกระบวนการเรียนอย่าง

เหมาะสม แนวคิดเรื่องการทำให้เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตามปกติของ Bax (2003) จึงเหมาะสำหรับใช้อธิบายบทบาทของเทคโนโลยีในงานวิจัยนี้

2.4.4 แนวทางการใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ

การใช้เทคโนโลยีเพื่อแปลภาษาบาลี–อังกฤษควรยึดหลัก 4 ประการ ได้แก่ (1) ตรวจสอบผลลัพธ์กับแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ (2) เปิดเผยการใช้เครื่องมือเมื่อข้อกำหนดทางวิชาการกำหนดให้เปิดเผย (3) ไม่ป้อนข้อมูลที่เป็นความลับหรือมีข้อจำกัดด้านลิขสิทธิ์โดยปราศจากสิทธิ และ (4) ให้มนุษย์เป็นผู้รับผิดชอบต่อการตีความและข้อความฉบับสุดท้าย แนวทางนี้ช่วยลดความเสี่ยงจากคำแปลที่คลาดเคลื่อน อคติ และการใช้เทคโนโลยีโดยขาดวิจารณญาณ

2.5 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสาร พบว่า การศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเพื่อการแปลควรพิจารณาองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

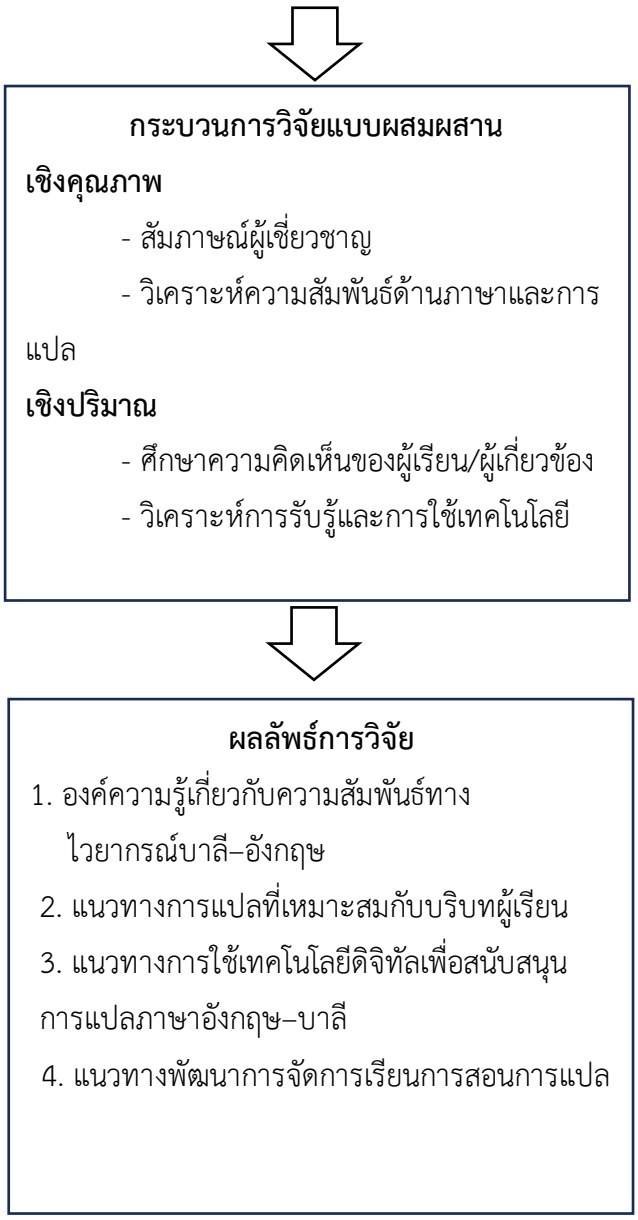
ความรู้ด้านไวยากรณ์ ประกอบด้วยชนิดและรูปของคำ หน้าที่ของคำ ลำดับคำ โครงสร้างประโยค กาล และวาจก

ความรู้และทักษะด้านการแปล ประกอบด้วยการวิเคราะห์ภาษาต้นทาง การถ่ายทอดความหมาย ความเหมาะสมตามบริบท ความคงเส้นคงวาของศัพท์ และการประเมินคุณภาพข้อความแปล

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วยการสืบค้นข้อมูล การใช้พจนานุกรมและคลังข้อความ การใช้ระบบแปลหรือปัญญาประดิษฐ์ และการตรวจสอบผลลัพธ์อย่างมีวิจารณญาณ

องค์ประกอบทั้งสามมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ความรู้ด้านไวยากรณ์ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ต้นฉบับได้ถูกต้อง หลักการแปลช่วยกำกับการถ่ายทอดสาร และเทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการค้นคว้าและการตรวจสอบ แต่ไม่สามารถทดแทนความรู้ด้านภาษาและการตัดสินใจของมนุษย์ได้ กรอบดังกล่าวจึงใช้เป็นฐานในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการรับรู้หรือความสามารถของผู้เรียน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างภาษา วิธีการแปล และการใช้เทคโนโลยีอย่างรอบด้าน

แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน
1. แนวคิดไวยากรณ์เชิงเปรียบเทียบ
2. แนวคิดหลักการและวิธีการแปลภาษา
3. แนวคิดเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ภาษา
องค์ประกอบด้านภาษาและการแปล
1. ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์
- ชนิดของคำ (Parts of Speech)
- โครงสร้างประโยค (Sentence Structure)
- กาล (Tense)
- วาจก (Voice)
2. หลักการและวิธีการแปล
- การวิเคราะห์ภาษาต้นทาง
- การถ่ายทอดความหมาย
- ความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษา
3. เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการแปล
- พจนานุกรมและฐานข้อมูลออนไลน์
- เครื่องมือแปลภาษา
- AI และแพลตฟอร์มการเรียนรู้

รูปที่ 1.1 สรุปกรอบแนวคิด

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องหลักการของวิธีการแปลภาษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยบูรณาการการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้อย่างรอบด้าน ซึ่งการวิจัยแบบผสมผสานเป็นแนวทางที่ใช้จุดแข็งของข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ของข้อค้นพบในการวิจัย (Creswell & Plano Clark, 2018) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

3) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

คณาจารย์และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 110 รูป/คน ปีการศึกษา 2568

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

ได้แก่ นักศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 90 คน ของปีการศึกษา 2568 โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่สามารถเข้าถึงได้และมีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Creswell & Creswell, 2023)

2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ การแปล หรือการจัดการเรียนการสอนภาษา จำนวน 5 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย (Patton, 2015)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.2.1 แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

เรื่อง ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ หลักการแปล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้างฉบับนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ หลักการแปล และแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดจำนวน 10 ข้อ เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ ภายใต้กรอบประเด็นที่กำหนด เนื้อหาของคำถามครอบคลุมประเด็นความแตกต่างและความสัมพันธ์ของโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ หลักการและวิธีการแปลที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลและการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียน แบบสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์การวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตามเกณฑ์ –1, 0 และ +1

แบบสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์การวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (Rovinelli & Hambleton, 1977) การสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามหลัก ขณะเดียวกันผู้ให้ข้อมูลสามารถอธิบายความคิดเห็นและประสบการณ์ได้อย่างยืดหยุ่น (Kallio et al., 2016)

3.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล

3.3 การเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ หลักการแปล และแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน–พฤษภาคม พ.ศ. 2569 ภายหลังได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (คจม. มมร) เลขที่ 17/2569 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Collection)

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินการเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ รวมถึงแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล โดยดำเนินการดังนี้

(1) การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ข้อความภาษาบาลีจากพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง พร้อมฉบับแปลภาษาอังกฤษ จำนวน 5 ตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านโครงสร้างไวยากรณ์ ชนิดของคำ โครงสร้างประโยค ความหมาย และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(2) การสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 5 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ การแปล หรือการจัดการเรียนการสอนภาษา การสัมภาษณ์ดำเนินการเป็นรายบุคคล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง มีการบันทึกเสียงและจดบันทึกภาคสนาม ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการภายหลังได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

2) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Collection)

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนหรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา ผู้เรียน หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Forms และส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนเมษายน–พฤษภาคม พ.ศ. 2569 ภายหลังได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (คจม. มมร) เลขที่ 17/2569 ทั้งนี้ ก่อนตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย และขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมวิจัยตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ แบบสอบถามประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ได้แก่

1) ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

2) ความคิดเห็นต่อหลักการและวิธีการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

3) ความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการแปลภาษา

ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามออนไลน์จะถูกตรวจสอบความครบถ้วนก่อนนำไปวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามรูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณแยกตามประเภทของข้อมูล จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ร่วมกันเพื่ออธิบายข้อค้นพบให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง นำมาถอดความและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยดำเนินการจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Categories) และกำหนดประเด็นสำคัญ (Themes) ได้แก่

1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

2) หลักการและวิธีการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

3) ปัญหาและอุปสรรคในการแปล

4) แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปล

จากนั้นวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดระบบข้อมูล การกำหนดรหัสข้อมูล และการสร้างประเด็นหลักเพื่ออธิบายความหมายของข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างเป็นระบบ (Krippendorff, 2019)

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน นำมาตรวจสอบความครบถ้วนและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนหรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และนำผลการวิเคราะห์ไปตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 และส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อที่ 3

3.4.3 การบูรณาการข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณมาบูรณาการร่วมกัน โดยใช้การเปรียบเทียบและตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างไวยากรณ์ หลักการแปล ความคิดเห็นของผู้เรียน และแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลนำไปใช้ในการอธิบายและอภิปรายผลการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา โดยใช้การเปรียบเทียบและตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย โดยการตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่งหรือหลายวิธีการเก็บข้อมูล (Denzin, 2017)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 เป็นผลการวิจัยที่มีการวิเคราะห์ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากนักศึกษาและคณาจารย์จำนวน 90 รูป/คน ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา โดยผลการวิจัยได้ถูกจัดเรียงออกเป็น 4 ส่วนหลักให้สอดคล้องกับโครงสร้างของวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 4.1 เป็นข้อมูลลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ภาพรวมเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ตำแหน่ง สถานภาพทางสังคม สัญชาติ สาขาวิชา ระดับการศึกษา ชั้นปี จำนวนปีของประสบการณ์ด้านการสอน และจำนวนปีของประสบการณ์ด้านการแปล

ส่วนที่ 4.2 เป็นผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยมุ่งเน้นการรับรู้ของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษ

ส่วนที่ 4.3 เป็นผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งตรวจสอบว่าความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามตัวแปรด้านประชากรที่เลือกหรือไม่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ส่วนที่ 4.4 แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อสังเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือช่วยแปล และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลในการสนับสนุนการเรียนรู้และการแปลภาษา

ส่วนที่ 4.5 เป็นผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

โดยส่วนต่าง ๆ เหล่านี้นำเสนอการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างครอบคลุมเพื่อตอบคำถามการวิจัย และเป็นพื้นฐานสำหรับการตีความและอภิปรายผลในบทถัดไป รายละเอียดของแต่ละส่วนมีดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.1 ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4.1 ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 90 รูป/คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 ขณะที่อาจารย์มีเพียงร้อย

ละ 6.7 ด้านอายุพบว่ามีช่วงอายุระหว่าง 17–65 ปี โดยมีค่าเฉลี่ย 26.47 ปี (SD = 9.66) แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของช่วงอายุ แม้ว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยนักศึกษา ในด้านสถานภาพทางสังคม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นฆราวาสหญิง จำนวน 60 คน (ร้อยละ 66.7) รองลงมา ได้แก่ ฆราวาสชาย (ร้อยละ 15.6) พระภิกษุ (ร้อยละ 13.3) และแม่ชี (ร้อยละ 4.4) สำหรับสัญชาติ พบว่าส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมา จำนวน 38 คน (ร้อยละ 42.2) รองลงมาคือบังกลาเทศ (ร้อยละ 37.8) และไทย (ร้อยละ 16.7) ขณะที่สัญชาติอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 3.3 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความเป็นนานาชาติของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านสาขาวิชา พบว่าส่วนใหญ่ศึกษาในสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 61 คน (ร้อยละ 67.8) รองลงมาคือการสอนพระพุทธศาสนา (ร้อยละ 24.4) และรัฐศาสตร์ (ร้อยละ 7.8) สำหรับระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน (ร้อยละ 33.3) รองลงมาคือชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 25.6) และชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 22.2) ตามลำดับ ในด้านระยะเวลาการศึกษาภาษาบาลี-อังกฤษ พบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลา 1 ปี (ร้อยละ 30.0) รองลงมาคือ 0 ปี และ 4 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 21.1 เท่ากัน) สำหรับประสบการณ์การสอนภาษาบาลี-อังกฤษ พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ (ร้อยละ 38.9) รองลงมาคือมีประสบการณ์ 1 ปี (ร้อยละ 24.4) และในด้านประสบการณ์โดยรวมภาษาบาลี-อังกฤษ พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 1 ปี (ร้อยละ 31.1) รองลงมาคือไม่มีประสบการณ์ (ร้อยละ 26.7) โดยภาพรวมแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการศึกษา และมีประสบการณ์ด้านการสอนและการใช้ภาษาบาลี-อังกฤษในระดับค่อนข้างจำกัด

4.1.2 รายวิชาที่เคยได้เรียนหรือสอนเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี-อังกฤษ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนหรือสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 41.1 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากยังขาดประสบการณ์พื้นฐานในรายวิชาเฉพาะด้านนี้

สำหรับผู้ที่มีประสบการณ์ พบว่ารายวิชาที่มีผู้เรียนมากที่สุดคือ “ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร” (ร้อยละ 18.9) รองลงมาคือ “บทนำสู่ภาษาบาลี ไวยากรณ์บาลี และการแปลบาลี–อังกฤษ” (ร้อยละ 16.7) ซึ่งถือเป็นรายวิชาพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะการแปล ขณะที่รายวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาสันสกฤต (ร้อยละ 6.7) ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา (ร้อยละ 8.9) และพระไตรปิฎกพุทธศาสนา และธรรมะ (ร้อยละ 7.8) มีสัดส่วนค่อนข้างน้อย ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าจะมีผู้เรียนบางส่วนที่ได้เข้าศึกษารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการแปล แต่โดยภาพรวมแล้วประสบการณ์ด้านการเรียนรู้รายวิชาเฉพาะทางยังอยู่ในระดับจำกัด ซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ และความเข้าใจเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาในเชิงลึก ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงรายวิชาเฉพาะทางมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะรายวิชาที่เน้นการแปลและการตีความคัมภีร์

จะมีส่วนช่วยพัฒนาศักยภาพทางภาษาและวิชาการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N = 90)

ตัวแปร	รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
ตำแหน่ง	นักศึกษา	84	93.3
	อาจารย์	6	6.7
อายุ	ค่าเฉลี่ย (Mean) = 26.47 ปี, SD = 9.66	-	-
	ช่วงอายุ 17–65 ปี	-	-
สถานภาพทางสังคม	ฆราวาสหญิง	60	66.7
	ฆราวาสชาย	14	15.6
	พระภิกษุ	12	13.3
	แม่ชี	4	4.4
สัญชาติ	เมียนมา	38	42.2
	บังกลาเทศ	34	37.8
	ไทย	15	16.7
	อื่น ๆ	3	3.3
สาขาวิชา	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	61	67.8
	การสอนพระพุทธศาสนา	22	24.4
	รัฐศาสตร์	7	7.8
ชั้นปีที่กำลังศึกษา	ชั้นปีที่ 1	23	25.6
	ชั้นปีที่ 2	20	22.2
	ชั้นปีที่ 3	11	12.2
	ชั้นปีที่ 4	30	33.3
ระดับการศึกษาสูงสุด (เฉพาะอาจารย์)	ปริญญาโท	4	4.4
	ปริญญาเอก	2	2.2

ตารางที่ 4.2 รายวิชาที่เคยได้เรียนหรือสอนเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี-อังกฤษ (N = 90)

รายวิชาที่เคยได้เรียน/สอนเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี-อังกฤษ	**จำนวน (**n)	**ร้อยละ (%)**
ไม่เคยเรียน	37	41.1
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	17	18.9
บทนำสู่ภาษาบาลี ไวยากรณ์บาลี และการแปลบาลี–อังกฤษ	15	16.7
ภาษาสันสกฤต	6	6.7
ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา	8	8.9
พระไตรปิฎก พุทธศาสนา และธรรมะ	7	7.8
รวม	**90**	**100.0**

4.1.3 ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลี-อังกฤษ

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลี–อังกฤษอยู่ในระดับ “บางครั้ง” มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมาคือระดับ “นาน ๆ ครั้ง” และ “บ่อย” ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันที่ร้อยละ 15.6 ขณะที่ผู้ที่ “ไม่เคย” ใช้เครื่องมือดิจิทัลมีร้อยละ 11.1 และผู้ที่ใช้ “เป็นประจำ” มีสัดส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 8.9

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีการใช้เครื่องมือดิจิทัลในระดับปานกลาง และยังไม่ได้ใช้เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลต่อโอกาสในการพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะทักษะการแปลภาษาบาลี–อังกฤษที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและการเข้าถึงแหล่งข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างต่อเนื่องยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเข้าถึงเนื้อหาทางวิชาการ และการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pan, X. (2020) ที่ชี้ให้เห็นว่า ความถี่ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีความสัมพันธ์โดยตรงกับระดับแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยผู้เรียนที่ใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอมีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาทักษะทางภาษาและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่สูงกว่า ในขณะที่ผู้เรียนที่มีการใช้งานในระดับต่ำหรือไม่ต่อเนื่องมักมีข้อจำกัดในการพัฒนาศักยภาพดังกล่าว

ดังนั้น ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในระดับที่สูงขึ้น จาก “บางครั้ง” ไปสู่ “บ่อย” หรือ “เป็นประจำ” ผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาทักษะภาษาบาลี–อังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

ตารางที่ 4.3 ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลี-อังกฤษ (N = 90)

ระดับการใช้	**จำนวน (**n)	**ร้อยละ (%)**
ไม่เคย	10	11.1
นาน ๆ ครั้ง	14	15.6
บางครั้ง	44	48.9
บ่อย	14	15.6
เป็นประจำ	8	8.9
รวม	90	100.0

4.2 ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ดำเนินการเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นจำนวน 30 ข้อ (G1–G30) ซึ่งสะท้อนการรับรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ด้านโครงสร้างภาษา หลักการแปล และความแตกต่างระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ข้อมูลจากแบบสอบถามดังกล่าวช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และอธิบายประเด็นสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

(1) ระดับความเข้าใจของผู้เรียนต่อความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(2) การรับรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการแปลระหว่างภาษาทั้งสอง และ

(3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากง่ายในการทำความเข้าใจและการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ

ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีลักษณะทางภาษาศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยภาษาบาลีเป็นภาษาที่มีการผันรูป (inflected language) ซึ่งอาศัยการเปลี่ยนแปลงรูปคำผ่านระบบวิภัตติและปัจจัยเพื่อแสดงหน้าที่ของคำและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ขณะที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่พึ่งพาการเรียงลำดับคำและโครงสร้างประโยคในการสื่อความหมายเป็นสำคัญ (Fromkin et al., 2018; Norman, 2003) ความแตกต่างดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการแปล เนื่องจากผู้แปลจำเป็นต้องมีความเข้าใจทั้งโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง ตลอดจนบริบททางภาษา วัฒนธรรม และศาสนา โดยเฉพาะการแปลคัมภีร์หรือเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาซึ่งประกอบด้วยหลักธรรม แนวคิดเชิงนามธรรม และคำศัพท์เฉพาะที่มีความหมายเชิงบริบท (Harvey, 2013; Norman, 1983)

ในด้านหลักการแปล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมวิจัยมีความเข้าใจเกี่ยวกับการถ่ายทอดความหมายระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดความสมมูลทางการแปล (translation equivalence) ที่ผู้แปลควรพิจารณาทั้งความถูกต้องของรูปแบบภาษา (formal equivalence) และความเหมาะสมของความหมายตามบริบท (dynamic equivalence) (Nida, 1964; Newmark, 1988) การแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษจึงมิได้เป็นเพียงการถ่ายทอดความหมายของคำศัพท์แบบคำต่อคำเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยการวิเคราะห์โครงสร้างประโยค การเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม และการรักษาเจตนารมณ์ของต้นฉบับให้สอดคล้องกับบริบททางศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางสามารถเข้าใจสาระสำคัญได้อย่างถูกต้องและใกล้เคียงกับความหมายดั้งเดิมมากที่สุด (Newmark, 1988; Nida, 1964)

ดังนั้น ข้อมูลจากแบบสอบถาม G1–G30 จึงมีประโยชน์ในการสะท้อนระดับความตระหนักรู้ของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องต่อความสัมพันธ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ รวมทั้งช่วยระบุประเด็นที่ผู้เรียนมีความเข้าใจหรือประสบปัญหาในการเรียนรู้และการแปล ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านไวยากรณ์ การออกแบบกิจกรรมฝึกแปล และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s alpha) เพื่อประเมินความสอดคล้องภายในของข้อคำถาม ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย (Cronbach, 1951; Taber, 2018).

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับการอธิบายความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และนำไปสู่การอภิปรายผลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการเรียนรู้และการแปลในบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนาต่อไป รายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 รายการประเมินความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ (G1–G30)

ข้อ	รายการประเมิน
G1	การแปลช่วยให้เข้าใจความสอดคล้องและความแตกต่างของโครงสร้างไวยากรณ์
G2	การแปลช่วยให้ตระหนักถึงความแตกต่างของการผันคำกับคำช่วย
G3	เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปคำและหน้าที่ทางไวยากรณ์
G4	เห็นความแตกต่างของลำดับคำและผลต่อความหมาย

ข้อ	รายการประเมิน
G5	เข้าใจระบบกรณี (case) และความสัมพันธ์กับตำแหน่งคำ
G6	วิเคราะห์บทบาทของคำในประโยคได้แม่นยำ
G7	เข้าใจความสัมพันธ์เชิงไวยากรณ์ระดับวลีและประโยค
G8	เข้าใจโครงสร้างเดียวกันที่ถ่ายทอดต่างกัน
G9	เปรียบเทียบประโยคความเดียวและความซ้อน
G10	เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาเชิงผันและเชิงวิเคราะห์
G11	เข้าใจหลัก grammatical equivalence
G12	แยกความหมายเชิงรูปกับเชิงบริบท
G13	เข้าใจความสัมพันธ์ form–meaning
G14	เข้าใจการแปลงโครงสร้างประโยค
G15	วิเคราะห์องค์ประกอบประโยคอย่างเป็นระบบ
G16	เข้าใจ tense และ aspect
G17	เข้าใจคำเชื่อมและตรรกะ
G18	สังเกตโครงสร้างที่ไม่ตรงกัน
G19	ตระหนักข้อจำกัดการแปลคำต่อคำ
G20	เข้าใจ formal vs dynamic equivalence
G21	เลือกโครงสร้างภาษาได้เหมาะสม
G22	พัฒนาการคิดเชิงเปรียบเทียบ
G23	ระบุความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ของคำ
G24	แยกความหมายเชิงไวยากรณ์กับวาทกรรม
G25	เข้าใจภาษาเชิงวิชาการ
G26	วิเคราะห์ประโยคซับซ้อนได้ดี
G27	เสริมวินัยทางความคิด
G28	เชื่อมโยงกฎกับการใช้จริง
G29	ส่งเสริม reflective grammar learning
G30	พัฒนาความสามารถในการใช้ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบ

จากการวิเคราะห์ข้อคำถามทั้ง 30 ข้อ พบว่า การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความเข้าใจทางไวยากรณ์ของผู้เรียนในหลายมิติ โดยเฉพาะการ

ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นทั้ง “ความเหมือน” และ “ความแตกต่าง” ของโครงสร้างภาษา ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับรูปคำ (morphology) ระดับวลีและประโยค (syntax) ไปจนถึงระดับความหมายและการใช้ภาษาในบริบทจริง (semantics และ discourse) ผู้เรียนสามารถพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับระบบไวยากรณ์ที่แตกต่างกันของสองภาษาได้อย่างลึกซึ้ง เช่น ความแตกต่างระหว่างภาษาเชิงผันอย่างภาษาบาลีกับภาษาเชิงวิเคราะห์อย่างภาษาอังกฤษ ระบบกรณี (case system) การผันคำ (inflection) ตลอดจนลำดับคำ (word order) ที่ส่งผลต่อความหมาย นอกจากนี้ การแปลยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการสำคัญทางทฤษฎีการแปล เช่น ความเทียบเท่าทางรูปแบบ (formal equivalence) และความเทียบเท่าทางความหมาย (dynamic equivalence) รวมถึงข้อจำกัดของการแปลแบบคำต่อคำ

ในมิติด้านกระบวนการคิด การแปลมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (comparative analysis) และการคิดอย่างเป็นระบบ โดยผู้เรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของประโยค ระบุหน้าที่ของคำ และเลือกใช้โครงสร้างภาษาเป้าหมายได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับบริบท นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเรียนรู้ไวยากรณ์เชิงสะท้อนคิด (reflective grammar learning) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกฎไวยากรณ์กับการใช้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การแปลไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการถ่ายทอดความหมายระหว่างภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ทางไวยากรณ์เชิงลึก ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง มีเหตุผล และเป็นระบบ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในบริบททางวิชาการและศาสนา

4.2.1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการศึกษา (G1–G30)

เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อคำถามทั้งหมด (G1–G30) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางและการกระจายของข้อมูลในแต่ละข้อ การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาเป็นวิธีพื้นฐานที่ใช้ในการสรุปและอธิบายลักษณะของข้อมูล ช่วยให้เข้าใจรูปแบบการตอบของกลุ่มตัวอย่างและความแปรปรวนของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ในบริบทของการศึกษาด้านการแปล การวิเคราะห์ดังกล่าวช่วยให้สามารถอธิบายระดับการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อประเด็นสำคัญต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ หลักความสมมูลในการแปล (translation equivalence) และกระบวนการถ่ายทอดความหมายระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่มีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ข้อมูลเชิง

พรรณนาที่ได้ยังเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอภิปรายผลและการตีความข้อค้นพบของการวิจัยในภาพรวม (Field, 2018).

ตารางที่ 4.12 นำเสนอค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) ของแต่ละข้อคำถาม เพื่อให้เห็นภาพรวมของลักษณะข้อมูลและแนวโน้มการตอบของผู้เข้าร่วมการวิจัยอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการศึกษา (G1–G30) (N=30)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	Skewness	Kurtosis
G1	1.0	5.0	3.467	0.889	0.103	0.503
G2	1.0	5.0	3.456	0.796	-0.194	0.991
G3	1.0	5.0	3.467	0.902	-0.227	0.533
G4	1.0	5.0	3.500	0.851	-0.391	1.076
G5	1.0	5.0	3.456	0.837	-0.209	0.597
G6	1.0	5.0	3.522	0.915	-0.247	0.483
G7	1.0	5.0	3.456	0.889	-0.157	0.652
G8	1.0	5.0	3.456	0.950	-0.151	0.138
G9	1.0	5.0	3.411	0.820	-0.522	1.181
G10	1.0	5.0	3.511	0.915	-0.394	0.478
G11	1.0	5.0	3.422	0.899	-0.188	0.506
G12	1.0	5.0	3.489	0.903	-0.294	0.551
G13	1.0	5.0	3.544	0.938	-0.299	0.319
G14	1.0	5.0	3.556	0.925	-0.297	0.432
G15	1.0	5.0	3.600	0.969	-0.251	0.105
G16	1.0	5.0	3.533	0.962	-0.174	0.105
G17	1.0	5.0	3.489	0.851	-0.244	0.513
G18	1.0	5.0	3.522	0.877	-0.120	0.331
G19	1.0	5.0	3.478	0.939	-0.101	0.249
G20	1.0	5.0	3.422	0.848	-0.486	0.906
G21	1.0	5.0	3.478	0.890	-0.421	0.639

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	Skewness	Kurtosis
G22	1.0	5.0	3.544	0.962	-0.206	0.120
G23	1.0	5.0	3.533	0.962	-0.174	0.105
G24	1.0	5.0	3.467	0.877	-0.357	0.750
G25	1.0	5.0	3.478	0.890	-0.421	0.639
G26	1.0	5.0	3.511	0.997	-0.275	0.150
G27	1.0	5.0	3.533	0.914	-0.461	0.529
G28	1.0	5.0	3.522	0.951	-0.185	0.185
G29	1.0	5.0	3.450	1.016	-0.211	0.145
G30	1.0	5.0	3.433	1.064	-0.257	0.116

หมายเหตุ: SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation); Skewness = ค่าความเบ้ของการแจกแจง (ตัวชี้วัดความสมมาตรของการกระจายข้อมูล); Kurtosis = ค่าความโด่งของการแจกแจง (ตัวชี้วัดความแหลมสูงหรือความแบนของการกระจายข้อมูล)

ดังแสดงในตารางที่ 4.12 ตัวแปรทั้งหมด (G1–G30) ถูกวัดด้วยมาตราส่วนลิเคิร์ต 5 ระดับ โดยมีค่าที่สังเกตได้อยู่ในช่วง 1.0 ถึง 5.0 ครอบคลุมทุกข้อคำถาม ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 3.411 (G9) ถึง 3.600 (G15) ซึ่งสะท้อนว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงต่อข้อความที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมีการกระจุกตัวอยู่ในช่วงใกล้เคียงกัน (ประมาณ 3.4–3.6) แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการตอบที่ค่อนข้างสม่ำเสมอในทุกตัวแปร ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.796 ถึง 1.064 ซึ่งสะท้อนระดับความแปรปรวนของข้อมูลในระดับปานกลาง โดยข้อ G29 (SD = 1.016) และ G30 (SD = 1.064) ซึ่งมีขนาดกลุ่มตัวอย่างย่อย (N = 60) แสดงค่าการกระจายสูงกว่าข้ออื่นเล็กน้อย แสดงถึงความหลากหลายของการรับรู้ในตัวแปรดังกล่าวมากกว่า ในด้านลักษณะการแจกแจง ค่า skewness อยู่ระหว่าง -0.522 ถึง 0.103 ซึ่งบ่งชี้ว่าข้อมูลมีลักษณะใกล้เคียงการแจกแจงแบบสมมาตร โดยมีแนวโน้มเอียงไปทางค่าลบเล็กน้อยในหลายตัวแปร ซึ่งหมายความว่าการตอบส่วนใหญ่มักโน้มไปทางค่าระดับสูงของมาตราส่วน ส่วนค่า kurtosis อยู่ระหว่าง -0.424 ถึง 1.181 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ของการแจกแจงปกติ แสดงว่าไม่มีลักษณะการกระจุกตัวหรือความแบนของข้อมูลที่รุนแรง

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีการแจกแจงที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์เชิงสถิติขั้นสูงต่อไปได้ นอกจากนี้ยังสะท้อนว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีรูปแบบการตอบที่ค่อนข้างสอดคล้องกันในระดับปานกลางถึงสูงต่อประเด็นความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

4.2.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของมาตรวัดและความสอดคล้องภายใน

ภายหลังการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้านความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) เพื่อประเมินคุณภาพของเครื่องมือวัด “มาตรวัดการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ” ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ (G1–G30) การประเมินความเชื่อมั่นเป็นขั้นตอนสำคัญในการวิจัยเชิงปริมาณ เนื่องจากช่วยตรวจสอบว่าข้อคำถามภายในเครื่องมือสามารถวัดโครงสร้างเชิงนามธรรมเดียวกันได้อย่างสม่ำเสมอและมีความสอดคล้องกันภายใน (Cronbach, 1951; DeVellis & Thorpe, 2022) ในการศึกษาครั้งนี้ การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีความจำเป็นเพื่อยืนยันว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถสะท้อนการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษได้อย่างสอดคล้องกัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์และการตีความข้อมูล (Taber, 2018)

ในการวิเคราะห์นี้ ได้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s alpha) เป็นตัวชี้วัดหลักของความสอดคล้องภายในของเครื่องมือ นอกจากนี้ ยังมีการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวมที่ปรับแล้ว (corrected item–total correlation) และค่าสถิติ “ค่าแอลฟาหากตัดข้อคำถามออก” (alpha if item deleted) เพื่อใช้ในการประเมินเพิ่มเติมว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีส่วนสนับสนุนต่อความเชื่อมั่นโดยรวมของมาตรวัดมากน้อยเพียงใด

ตารางที่ 4.13 นำเสนอผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้านความสอดคล้องภายในของมาตรวัดการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษอย่างละเอียด

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้านความสอดคล้องภายในของมาตรวัดการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ (G1-30)

Variable	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach’s Alpha if Item Deleted	Overall **α**	Standardized **α**
G1	0.846	0.993	0.993	0.993
G2	0.838	0.993	0.993	0.993
G3	0.883	0.993	0.993	0.993

Variable	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Overall α	Standardized α
G4	0.905	0.993	0.993	0.993
G5	0.855	0.993	0.993	0.993
G6	0.876	0.993	0.993	0.993
G7	0.901	0.993	0.993	0.993
G8	0.897	0.993	0.993	0.993
G9	0.906	0.993	0.993	0.993
G10	0.909	0.993	0.993	0.993
G11	0.876	0.993	0.993	0.993
G12	0.917	0.993	0.993	0.993
G13	0.912	0.993	0.993	0.993
G14	0.920	0.993	0.993	0.993
G15	0.949	0.993	0.993	0.993
G16	0.915	0.993	0.993	0.993
G17	0.905	0.993	0.993	0.993
G18	0.889	0.993	0.993	0.993
G19	0.919	0.993	0.993	0.993
G20	0.931	0.993	0.993	0.993
G21	0.877	0.993	0.993	0.993
G22	0.952	0.993	0.993	0.993
G23	0.919	0.993	0.993	0.993
G24	0.922	0.993	0.993	0.993
G25	0.920	0.993	0.993	0.993
G26	0.930	0.993	0.993	0.993
G27	0.912	0.993	0.993	0.993
G28	0.925	0.993	0.993	0.993
G29	0.917	0.993	0.993	0.993
G30	0.923	0.993	0.993	0.993

หมายเหตุ Corrected Item–Total Correlation = ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแต่ละข้อคำถามกับคะแนนรวมของมาตรวัด โดยไม่นำคะแนนของข้อนั้นมารวมในการคำนวณ; Cronbach's Alpha if Item Deleted = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของมาตรวัดหากตัดข้อคำถามนั้นออก; Overall α = ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคโดยรวมของมาตรวัด; Standardized α = ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคที่คำนวณจากข้อมูลที่ถูกปรับมาตรฐานแล้ว N of Items = จำนวนข้อคำถามทั้งหมดในมาตรวัด

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (reliability analysis) ได้ดำเนินการเพื่อประเมินความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ของเครื่องมือวัดจำนวน 30 ข้อ (G1–G30) ซึ่งพัฒนาขึ้นเพื่อวัดการรับรู้เกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ผลการวิเคราะห์พบว่า มาตรวัดมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ 0.993 (standardized α = 0.993) ซึ่งสูงกว่าค่าขั้นต่ำที่แนะนำสำหรับการยอมรับความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ($\alpha \geq .70$) อย่างมาก (Hair et al., 2022) ผลลัพธ์ดังกล่าวสะท้อนว่าข้อคำถามทั้ง 30 ข้อมีความสอดคล้องภายในสูงและสามารถวัดโครงสร้างเดียวกันได้อย่างสม่ำเสมอ (Cronbach, 1951; Taber, 2018)

อย่างไรก็ตาม ค่า Cronbach's alpha ที่สูงมาก (มากกว่า .95) อาจบ่งชี้ว่ามีความซ้ำซ้อนของข้อคำถาม (item redundancy) ในระดับหนึ่ง ซึ่งหมายความว่าข้อคำถามบางข้ออาจวัดเนื้อหาเดียวกันหรือมีความคล้ายคลึงกันมากเกินไป ดังนั้น แม้ว่าผลการวิเคราะห์จะแสดงถึงความเชื่อมั่นของเครื่องมือในระดับดีเยี่ยมและมีความคลาดเคลื่อนจากการวัดแบบสุ่ม (random measurement error) อยู่ในระดับต่ำ แต่ควรพิจารณาร่วมกับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) เพื่อยืนยันคุณภาพของเครื่องมืออย่างรอบด้าน (DeVellis & Thorpe, 2022; Taber, 2018).

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ Item–Total Statistics พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวมที่ปรับแล้ว (corrected item–total correlations) มีค่าอยู่ระหว่าง **0.838–0.952** ซึ่งสูงกว่าค่าขั้นต่ำที่แนะนำ (0.30) อย่างมาก แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทุกข้อมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับคะแนนรวมของมาตรวัด และสามารถสะท้อนโครงสร้างที่ต้องการวัดได้อย่างเหมาะสม (DeVellis & Thorpe, 2022) ในเชิงปฏิบัติ ผลดังกล่าวบ่งชี้ว่าผู้ตอบที่มีคะแนนรวมสูงหรือต่ำมีแนวโน้มตอบข้อคำถามแต่ละข้อในทิศทางที่สอดคล้องกัน ซึ่งสนับสนุนความเป็นเอกภาพของเครื่องมือวัด

นอกจากนี้ ค่า Cronbach's alpha if item deleted ของทุกข้อยังคงมีค่าเท่ากับ 0.993 แสดงให้เห็นว่าการตัดข้อคำถามข้อใดข้อหนึ่งออกจากมาตรวัดไม่ทำให้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเพิ่มขึ้น

สะท้อนว่าข้อคำถามทั้งหมดมีส่วนร่วมในการวัดโครงสร้างเดียวกัน และไม่มีข้อคำถามที่ลดทอนความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Cronbach, 1951; Taber, 2018)

สำหรับสถิติรายข้อ (item statistics) พบว่าความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนเท่ากับ **0.830** และมีค่าตั้งแต่ **0.633–1.033** ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีการกระจายของคะแนนในระดับใกล้เคียงกัน และผู้ตอบแบบสอบถามมีรูปแบบการตอบที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ ซึ่งสะท้อนถึงเสถียรภาพของข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวัด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าค่า Cronbach's alpha = 0.993 จะสะท้อนถึงความเชื่อมั่นภายในของเครื่องมือในระดับดีเยี่ยม แต่ค่าแอลฟาที่สูงกว่า 0.95 อาจบ่งชี้ถึงความซ้ำซ้อนของข้อคำถาม (item redundancy) กล่าวคือ ข้อคำถามบางข้ออาจวัดเนื้อหาหรือมิติเดียวกันมากเกินไป แทนที่จะครอบคลุมองค์ประกอบที่หลากหลายของโครงสร้างที่ต้องการวัด (Tavakol & Dennick, 2011; DeVellis & Thorpe, 2022) ข้อสังเกตนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามที่พบว่าหลายคู่มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ดังนั้น แม้เครื่องมือจะมีความเชื่อมั่นในระดับดีเยี่ยม แต่การพัฒนาเครื่องมือในอนาคตอาจพิจารณาปรับลดข้อคำถามที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อน เพื่อให้เครื่องมือมีความกระชับและครอบคลุมโครงสร้างของตัวแปรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น.

4.2.3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ภายหลังการประเมินความเชื่อมั่นด้านความสอดคล้องภายในแล้ว ได้มีการดำเนินการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถาม (inter-item correlation analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 30 ตัว (G1–G30) ที่ใช้ในมาตรวัดการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามถือเป็นกระบวนการทางสถิติที่สำคัญในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด เนื่องจากช่วยประเมินระดับความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ และตรวจสอบว่าข้อคำถามเหล่านั้นสามารถสะท้อนโครงสร้างเชิงนามธรรมเดียวกันได้อย่างสอดคล้องเพียงใด (Lee, 2021) นอกจากจะสนับสนุนการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแล้ว วิธีการนี้ยังช่วยให้เข้าใจลักษณะโครงสร้างของเครื่องมือได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยสามารถระบุรูปแบบความสัมพันธ์ ความซ้ำซ้อนของข้อคำถาม และระดับของการทับซ้อนเชิงแนวคิดระหว่างตัวแปรได้ ในการศึกษานี้ การวิเคราะห์ดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากโครงสร้างที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น โครงสร้างประโยค ความหมาย และกลยุทธ์ในการแปล ความซับซ้อนของการแปลระหว่างภาษาที่มีลักษณะทางไวยากรณ์แตกต่างกันอย่างมาก ได้แก่ ภาษาบาลีซึ่งเป็นภาษาที่มีการผันรูป (inflectional language) และภาษาอังกฤษซึ่งมีโครงสร้างเชิงวิเคราะห์ (analytic structure) ทำให้คาดว่าการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามอาจมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้น การวิเคราะห์

สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามจึงช่วยให้เข้าใจอย่างครอบคลุมมากขึ้นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ต่อองค์ประกอบทางภาษาและการแปลที่เชื่อมโยงกันอย่างไรอย่างสอดคล้องและเป็นระบบ ตารางที่ 4.14 แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด (G1–G30)

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

Var	G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	G11	G12	G13	G14	G15	G16	G17	G18	G19	G20	G21	G22	G23	G24	G25	G26	G27	G28	G29	G30
G1	—																													
G2	.87	—																												
G3	.83	.78	—																											
G4	.77	.76	.85	—																										
G5	.84	.85	.80	.73	—																									
G6	.80	.77	.83	.86	.71	—																								
G7	.77	.72	.83	.85	.76	.82	—																							
G8	.74	.72	.82	.80	.78	.81	.84	—																						
G9	.74	.74	.74	.86	.76	.78	.87	.84	—																					
G10	.77	.80	.82	.82	.82	.81	.79	.83	.84	—																				
G11	.75	.70	.77	.81	.71	.78	.84	.81	.84	.79	—																			
G12	.73	.74	.78	.86	.73	.79	.87	.81	.91	.86	.81	—																		
G13	.80	.75	.83	.88	.78	.78	.82	.78	.85	.85	.80	.84	—																	
G14	.76	.80	.80	.81	.82	.82	.84	.82	.84	.88	.77	.88	.79	—																
G15	.79	.78	.83	.84	.81	.81	.91	.86	.87	.85	.85	.88	.90	.89	—															
G16	.73	.75	.76	.84	.73	.79	.82	.84	.86	.82	.80	.91	.82	.89	.87	—														
G17	.78	.80	.81	.84	.77	.82	.76	.78	.82	.86	.76	.86	.83	.88	.83	.86	—													
G18	.74	.78	.80	.82	.79	.71	.80	.74	.81	.81	.76	.84	.87	.82	.86	.81	.86	—												
G19	.82	.83	.84	.79	.85	.81	.79	.84	.79	.84	.80	.78	.86	.84	.88	.86	.89	.85	—											
G20	.76	.75	.81	.86	.80	.80	.82	.86	.86	.86	.80	.89	.87	.90	.88	.89	.88	.82	.87	—										
G21	.72	.72	.70	.76	.75	.77	.83	.82	.82	.75	.78	.80	.80	.82	.88	.82	.76	.80	.77	.83	—									
G22	.82	.79	.88	.86	.79	.86	.86	.88	.83	.86	.86	.87	.89	.87	.91	.86	.85	.87	.89	.87	.85	—								
G23	.74	.72	.79	.81	.76	.78	.88	.84	.86	.82	.85	.85	.87	.81	.92	.85	.76	.84	.83	.82	.88	.90	—							
G24	.70	.74	.80	.86	.76	.81	.86	.85	.83	.82	.86	.86	.82	.87	.88	.89	.84	.85	.86	.91	.84	.90	.85	—						
G25	.75	.78	.80	.84	.78	.82	.82	.83	.87	.91	.77	.92	.80	.92	.84	.88	.91	.81	.83	.88	.79	.86	.83	.84	—					
G26	.78	.75	.82	.81	.78	.81	.84	.89	.84	.84	.86	.86	.85	.82	.89	.87	.84	.81	.88	.87	.82	.90	.88	.88	.87	—				
G27	.75	.76	.81	.79	.84	.77	.80	.83	.83	.81	.82	.81	.84	.83	.89	.81	.80	.83	.85	.84	.84	.87	.89	.85	.83	.87	—			
G28	.81	.80	.81	.84	.80	.83	.78	.80	.80	.85	.79	.84	.82	.91	.86	.87	.89	.82	.88	.89	.79	.88	.82	.86	.88	.85	.85	—		
G29	.77	.72	.82	.82	.77	.81	.85	.85	.81	.79	.85	.83	.86	.80	.91	.82	.77	.81	.83	.83	.87	.91	.93	.86	.80	.88	.94	.85	—	
G30	.79	.77	.81	.87	.78	.82	.80	.81	.85	.85	.78	.84	.88	.85	.87	.85	.85	.83	.85	.86	.82	.89	.87	.83	.87	.86	.84	.94	.86	—

ดังแสดงในตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถาม (inter-item correlation matrix) พบว่าตัวแปรทั้งหมด (G1–G30) มีความสัมพันธ์เชิงบวกและอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงค่อนข้างสูง กล่าวคือประมาณ 0.70 ถึงมากกว่า 0.90 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งระหว่างข้อคำถามต่าง ๆ

รูปแบบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มตอบคำถามในลักษณะที่สอดคล้องกันในทุกข้อ สะท้อนถึงระดับความเห็นพ้องในระดับสูงเกี่ยวกับการรับรู้ด้านความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ยังพบว่ามีบางคู่ของข้อคำถามที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงมาก (มากกว่า 0.90) ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นอย่างยิ่งระหว่างตัวแปรบางคู่ โดยเฉพาะข้อที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และความสมมูลในการแปล ซึ่งบ่งชี้ว่าประเด็นเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดในมุมมองของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในขณะเดียวกัน แม้ค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำสุด (ประมาณ 0.70–0.75) ก็ยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และถือว่ามีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทุกข้อยังคงมีบทบาทสำคัญในการวัดโครงสร้างที่ศึกษา โดยไม่ปรากฏรูปแบบความสัมพันธ์ที่อ่อนหรือไม่เกี่ยวข้องกัน

ความสอดคล้องโดยรวมของค่าสหสัมพันธ์สนับสนุนความเป็นเอกภาพของมาตรวัด และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงมากในก่อนหน้านี้ การไม่พบค่าสหสัมพันธ์ในระดับต่ำหรือค่าลบยังสะท้อนว่าทุกข้อคำถามมีทิศทางการวัดที่สอดคล้องกัน และวัดโครงสร้างเดียวกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ช่วงของค่าความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างแคบยังแสดงให้เห็นถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่สม่ำเสมอทั่วทั้งมาตรวัด โดยไม่มีข้อคำถามที่แยกตัวออกจากกลุ่ม

โดยสรุป เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งหมดมีความเชื่อมโยงกันในระดับสูงและมีความสอดคล้องกันอย่างมาก สะท้อนรูปแบบการตอบที่เป็นเอกภาพของผู้เข้าร่วมการวิจัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามสามารถสะท้อนมิติที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นระบบ มีความมั่นคง และมีโครงสร้างที่สอดคล้องกันในการวัดตัวแปรที่ศึกษา

4.2.4 สรุปผลตามวัตถุประสงค์ที่ 1

โดยภาพรวม วัตถุประสงค์ที่ 1 มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยอาศัยการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามจากข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ (G1–G30) ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้เรียนโดยทั่วไปมีการรับรู้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงเกี่ยวกับความสอดคล้องด้านไวยากรณ์และการแปลระหว่างสองภาษา แม้ว่าทั้งสองภาษาจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเชิงโครงสร้างก็ตาม

จากผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา พบว่าคำตอบของผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงค่ากลางไปจนถึงค่าค่อนข้างสูงของมาตรวัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับการรับรู้ที่ค่อนข้างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความเข้าใจด้านไวยากรณ์และการแปลผลระหว่างภาษา ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามตระหนักถึงทั้ง

ความซับซ้อนและลักษณะเชิงระบบของการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางสัณฐานวิทยา (morphology) การปรับโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ (syntax restructuring) และการถ่ายทอดความหมาย (meaning transfer)

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นและสหสัมพันธ์ยังยืนยันความสอดคล้องของมาตรวัด โดยค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha ที่สูงมาก (α = 0.993) และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามที่อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทั้งหมดสามารถวัดโครงสร้างเชิงนามธรรมเดียวกันได้อย่างเป็นเอกภาพ อย่างไรก็ตาม ความสอดคล้องภายในที่สูงมากในระดับนี้ยังอาจสะท้อนถึงการทับซ้อนกันในเชิงแนวคิดของข้อคำถามบางข้อ ซึ่งหมายความว่าข้อคำถามบางรายการอาจวัดประเด็นที่มีความใกล้เคียงหรือซ้ำซ้อนกันในแง่มุมของความเข้าใจด้านการแปล ทั้งนี้สะท้อนถึงลักษณะความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดของสมรรถนะด้านไวยากรณ์และการแปลในกระบวนการเรียนรู้ภาษาบาลี–อังกฤษ

โดยสรุป ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีการรับรู้ว่าการแปลภาษาบาลี–อังกฤษเป็นกระบวนการทางภาษาที่มีโครงสร้างและมีความซับซ้อน โดยได้รับอิทธิพลจากความแตกต่างทางไวยากรณ์และหลักการแปลเชิงตีความที่เป็นระบบ ความสอดคล้องของผลการวิเคราะห์เชิงสถิติในทุกขั้นตอนสนับสนุนความแข็งแกร่งของโครงสร้างแนวคิดที่ศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังสามารถพัฒนาและปรับปรุงการออกแบบข้อคำถามในอนาคตเพื่อให้สามารถแยกมิติของแนวคิดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.3 ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ 2 ซึ่งมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ได้มีการวิเคราะห์เชิงอนุมาน (inferential statistical analysis) เพื่อพิจารณาว่าความคิดเห็นดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มประชากรที่มีลักษณะแตกต่างกันหรือไม่

แม้ในส่วนก่อนหน้านี้จะมุ่งเน้นการวิเคราะห์รูปแบบคำตอบโดยรวมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปล แต่ในส่วนนี้ได้ขยายการวิเคราะห์ไปสู่การตรวจสอบว่าการรับรู้ดังกล่าวมีความแตกต่างกันหรือไม่ตามลักษณะพื้นฐานของผู้เข้าร่วม โดยเฉพาะการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากข้อคำถามทั้ง 30 ข้อระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ ตำแหน่ง สถานภาพทางสังคม สัญชาติ สาขาวิชา ระดับการศึกษา ปีการศึกษา ประสบการณ์การสอน และประสบการณ์การทำงานโดยรวม

ตัวแปรเหล่านี้ถูกเลือกเนื่องจากสะท้อนความแตกต่างด้านประสบการณ์ทางวิชาการ ความสามารถทางภาษา และประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในกระบวนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป และใช้ตรวจสอบว่าความ

แตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยอาศัยการเปรียบเทียบความแปรปรวนระหว่างกลุ่มกับความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017) ในการวิจัยครั้งนี้ การวิเคราะห์ดังกล่าวถูกนำมาใช้เพื่อตรวจสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะพื้นฐานแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจอิทธิพลของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ต่อการรับรู้และการเรียนรู้ด้านการแปลได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ในบริบทของการศึกษานี้ ประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการแปลภาษาบาลี–อังกฤษเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันระหว่างโครงสร้างทางไวยากรณ์ การตีความเชิงความหมาย และการเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม ผู้เข้าร่วมที่มีพื้นฐานทางวิชาการหรือประสบการณ์ที่แตกต่างกัน อาจมีแนวทางในการแปลที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเผชิญกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือเนื้อหาที่มีความเฉพาะทาง

ดังนั้น การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มจึงช่วยให้เข้าใจได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษมีความแตกต่างกันอย่างไรภายในกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ ANOVA ในแต่ละตัวแปรจะแสดงผลในหัวข้อย่อยถัดไป โดยจะรายงานระดับนัยสำคัญทางสถิติ (significance level) เพื่อระบุความแตกต่างที่มีความหมายระหว่างกลุ่มอย่างชัดเจน

4.3.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้านตำแหน่ง

เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันตามตำแหน่งหรือไม่ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) สำหรับตัวแปรทั้ง 30 ตัว (G1–G30) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่จำแนกตามตำแหน่ง และตรวจสอบว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ในการศึกษาครั้งนี้ ตำแหน่งของผู้เข้าร่วมวิจัยถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่อาจเกี่ยวข้องกับความแตกต่างของประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งอาจส่งผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ หลักการแปล และการตีความความหมายระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ดังนั้น การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตามตำแหน่งจึงช่วยให้สามารถพิจารณาได้ว่าปัจจัยด้านบทบาททางวิชาการหรือวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ด้านการแปลหรือไม่

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยประกอบด้วยค่า Sum of Squares (SS), องศาอิสระ (df), ค่า Mean Square (MS), ค่า F และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) สำหรับแต่ละตัวแปร (G1–G30)

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวจำแนกตามตำแหน่ง (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	0.864	1	0.864	1.09	.298
	ภายในกลุ่ม	69.536	88	0.790		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	1.906	1	1.906	3.08	.083
	ภายในกลุ่ม	54.417	88	0.618		
	รวม	56.322	89			
G3	ระหว่างกลุ่ม	0.257	1	0.257	0.31	.577
	ภายในกลุ่ม	72.143	88	0.820		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	0.179	1	0.179	0.24	.622
	ภายในกลุ่ม	64.321	88	0.731		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	1.906	1	1.906	2.78	.099
	ภายในกลุ่ม	60.417	88	0.687		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	0.622	1	0.622	0.74	.391
	ภายในกลุ่ม	73.833	88	0.839		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	0.917	1	0.917	1.16	.284
	ภายในกลุ่ม	69.405	88	0.7		

หมายเหตุ

Variable = ตัวแปร (ข้อคำถามในแบบสอบถาม)

Source = แหล่งที่มาของความแปรปรวน (ระหว่างกลุ่ม และ ภายในกลุ่ม)

SS = ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)

df = องศาอิสระ (Degrees of Freedom)

MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)

F = ค่าสถิติ F

p = ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value)

ดังแสดงในตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคำตอบของผู้เข้าร่วมระหว่างกลุ่มตำแหน่งในตัวแปรทั้ง 30 ตัว (G1–G30) เนื่องจากค่าระดับนัยสำคัญ (p-value) ของทุกตัวแปรมีค่ามากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 0.05 ทั้งสิ้น แม้ว่าบางตัวแปร เช่น G2 (F = 3.08, p = .083), G5 (F = 2.78, p = .099) และ G19 (F = 3.56, p = .062) จะมีค่า F ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับตัวแปรอื่น แต่ผลลัพธ์ดังกล่าวยังคงไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตามตำแหน่งที่สังเกตได้นั้น มีแนวโน้มเกิดจากความแปรผันแบบสุ่มมากกว่าความแตกต่างที่เป็นระบบระหว่างกลุ่ม

สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ที่เหลือ พบว่าค่า F มีค่าค่อนข้างต่ำและมีค่า p สูง ซึ่งสะท้อนถึงความคล้ายคลึงกันของคำตอบระหว่างกลุ่มผู้เข้าร่วมในทุกตำแหน่งอย่างค่อนข้างสม่ำเสมอ รูปแบบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตำแหน่งไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ในเชิงสถิติ ผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มมีค่าไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับความแปรปรวนภายในกลุ่ม ส่งผลให้ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (null hypothesis) ว่าค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ผลการศึกษาครั้งนี้จึงสะท้อนว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยจากตำแหน่งที่แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษในลักษณะที่ค่อนข้างเป็นเอกภาพ และไม่พบหลักฐานของความแตกต่างเชิงระบบในความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม ซึ่งบ่งชี้ว่าตำแหน่งของผู้เข้าร่วมวิจัยไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลในการศึกษาครั้งนี้

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงสะท้อนรูปแบบความสอดคล้องของความคิดเห็นในระดับสูงระหว่างกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าตำแหน่งไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมในประเด็นดังกล่าว

4.3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้านสถานภาพทางสังคม

เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันตามสถานภาพทางสังคมหรือไม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับตัวแปรทั้ง 30 ตัว (G1–G30) โดยใช้สถานภาพทางสังคมเป็นตัวแปรจัดกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม และตรวจสอบว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ในการศึกษาครั้งนี้ สถานภาพทางสังคมได้รับการพิจารณาเป็นตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่อาจสะท้อนความแตกต่างของภูมิหลัง ประสบการณ์ และโอกาสในการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งอาจ

เกี่ยวข้องกับการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ดังกล่าวจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้าร่วมที่มีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ โดยตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA ซึ่งประกอบด้วยผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares: SS) องศาอิสระ (df) ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square: MS) ค่า F และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของแต่ละตัวแปร

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA จำแนกตามกลุ่มสถานภาพทางสังคม (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	0.864	1	0.864	1.09	.298
	ภายในกลุ่ม	69.536	88	0.790		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	1.906	1	1.906	3.08	.083
	ภายในกลุ่ม	54.417	88	0.618		
	รวม	56.322	89			
G3	ระหว่างกลุ่ม	0.257	1	0.257	0.31	.577
	ภายในกลุ่ม	72.143	88	0.820		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	0.179	1	0.179	0.24	.622
	ภายในกลุ่ม	64.321	88	0.731		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	1.906	1	1.906	2.78	.099
	ภายในกลุ่ม	60.417	88	0.687		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	0.622	1	0.622	0.74	.391
	ภายในกลุ่ม	73.833	88	0.839		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	0.917	1	0.917	1.16	.284
	ภายในกลุ่ม	69.405	88	0.789		
	รวม	70.322	89			
G8	ระหว่างกลุ่ม	0.287	1	0.287	0.32	.576

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	80.036	88	0.909		
	รวม	80.322	89			
G9	ระหว่างกลุ่ม	0.420	1	0.420	0.62	.432
	ภายในกลุ่ม	59.369	88	0.675		
	รวม	59.789	89			
G10	ระหว่างกลุ่ม	1.537	1	1.537	1.85	.177
	ภายในกลุ่ม	72.952	88	0.829		
	รวม	74.489	89			
G11	ระหว่างกลุ่ม	1.087	1	1.087	1.35	.249
	ภายในกลุ่ม	70.869	88	0.805		
	รวม	71.956	89			
G12	ระหว่างกลุ่ม	0.763	1	0.763	0.94	.336
	ภายในกลุ่ม	71.726	88	0.815		
	รวม	72.489	89			
G13	ระหว่างกลุ่ม	0.537	1	0.537	0.61	.438
	ภายในกลุ่ม	77.786	88	0.884		
	รวม	78.322	89			
G14	ระหว่างกลุ่ม	1.270	1	1.270	1.49	.225
	ภายในกลุ่ม	74.952	88	0.852		
	รวม	76.222	89			
G15	ระหว่างกลุ่ม	1.029	1	1.029	1.10	.298
	ภายในกลุ่ม	82.571	88	0.938		
	รวม	83.600	89			
G16	ระหว่างกลุ่ม	1.400	1	1.400	1.52	.221
	ภายในกลุ่ม	81.000	88	0.920		
	รวม	82.400	89			
G17	ระหว่างกลุ่ม	0.763	1	0.763	1.05	.308
	ภายในกลุ่ม	63.726	88	0.724		
	รวม	64.489	89			
G18	ระหว่างกลุ่ม	0.622	1	0.622	0.81	.371

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	67.833	88	0.771		
	รวม	68.456	89			
G19	ระหว่างกลุ่ม	3.051	1	3.051	3.56	.062
	ภายในกลุ่ม	75.405	88	0.857		
	รวม	78.456	89			
G20	ระหว่างกลุ่ม	0.384	1	0.384	0.53	.468
	ภายในกลุ่ม	63.571	88	0.722		
	รวม	63.956	89			
G21	ระหว่างกลุ่ม	0.229	1	0.229	0.29	.593
	ภายในกลุ่ม	70.226	88	0.798		
	รวม	70.456	89			
G22	ระหว่างกลุ่ม	0.537	1	0.537	0.58	.449
	ภายในกลุ่ม	81.786	88	0.929		
	รวม	82.322	89			
G23	ระหว่างกลุ่ม	0.579	1	0.579	0.62	.432
	ภายในกลุ่ม	81.821	88	0.930		
	รวม	82.400	89			
G24	ระหว่างกลุ่ม	0.864	1	0.864	1.13	.291
	ภายในกลุ่ม	67.536	88	0.767		
	รวม	68.400	89			
G25	ระหว่างกลุ่ม	0.813	1	0.813	1.03	.314
	ภายในกลุ่ม	69.643	88	0.791		
	รวม	70.456	89			
G26	ระหว่างกลุ่ม	1.537	1	1.537	1.56	.216
	ภายในกลุ่ม	86.952	88	0.988		
	รวม	88.489	89			
G27	ระหว่างกลุ่ม	0.579	1	0.579	0.69	.409
	ภายในกลุ่ม	73.821	88	0.839		
	รวม	74.400	89			
G28	ระหว่างกลุ่ม	0.134	1	0.134	0.15	.702

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	80.321	88	0.913		
	รวม	80.456	89			
G29	ระหว่างกลุ่ม	0.579	1	0.579	0.64	.427
	ภายในกลุ่ม	79.821	88	0.907		
	รวม	80.400	89			
G30	ระหว่างกลุ่ม	0.051	1	0.051	0.05	.826
	ภายในกลุ่ม	91.905	88	1.044		
รวม		**91.956**	**89**			

หมายเหตุ: SS = ผลรวมกำลังสอง; df = องศาอิสระ; MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง; F = ค่าสถิติเอฟ; p = ระดับนัยสำคัญ (ค่า p-value)

ตามตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มสถานภาพทางสังคมในตัวแปรทั้ง 30 ตัว (G1–G30) เนื่องจากค่าระดับนัยสำคัญ (p-value) ของทุกตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.05 ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญที่ยอมรับโดยทั่วไป แม้ว่าจะพบว่าบางตัวแปร เช่น G2 (F = 3.08, p = .083), G5 (F = 2.78, p = .099) และ G19 (F = 3.56, p = .062) มีค่า F สูงกว่าตัวแปรอื่น แต่ผลลัพธ์เหล่านี้ยังไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สามารถสรุปได้ว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับตัวแปรที่เหลือ ค่า F ส่วนใหญ่มีค่าต่ำและค่า p สูง ซึ่งสะท้อนว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตามสถานภาพทางสังคมมีน้อยมาก ผลลัพธ์ดังกล่าวบ่งชี้ว่า ผู้เข้าร่วมไม่ว่าจะมีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน มีแนวโน้มแสดงความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษไปในทิศทางที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ สถานภาพทางสังคมไม่ปรากฏว่ามีอิทธิพลต่อการรับรู้กระบวนการแปล ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างประโยค การตีความความหมาย หรือกลยุทธ์การแปล

ในเชิงสถิติ ผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มมีค่าน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับความแปรปรวนภายในกลุ่ม จึงไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่จำแนกตามสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกันในทุกตัวแปรบ่งชี้ว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยจากสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในลักษณะใกล้เคียงกัน และไม่พบหลักฐานของความแตกต่างเชิงระบบระหว่างกลุ่มในการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้น ผล

การศึกษาจึงชี้ให้เห็นว่า ภายใต้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา สถานภาพทางสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

4.3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้าน สัญชาติ

เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสัญชาติหรือไม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับตัวแปรทั้ง 30 ตัว (G1–G30) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างกลุ่มที่จำแนกตามสัญชาติ และตรวจสอบว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ในการศึกษาครั้งนี้ สัญชาติได้รับการพิจารณาเป็นตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่อาจสะท้อนความแตกต่างของภูมิหลังด้านภาษา การศึกษา และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้าร่วมจากสัญชาติที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ โดยตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA ซึ่งประกอบด้วยผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares: SS) องศาอิสระ (df) ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square: MS) ค่า F และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของแต่ละตัวแปร

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA จำแนกตามกลุ่มสัญชาติ (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	7.576	3	2.525	3.46	.020
	ภายในกลุ่ม	62.824	86	0.731		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	8.171	3	2.724	4.87	.004
	ภายในกลุ่ม	48.151	86	0.560		
	รวม	56.322	89			
G3	ระหว่างกลุ่ม	6.396	3	2.132	2.78	.046
	ภายในกลุ่ม	66.004	86	0.767		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	10.996	3	3.665	5.89	.001
	ภายในกลุ่ม	53.504	86	0.622		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	6.358	3	2.119	3.26	.025

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	55.964	86	0.651		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	10.546	3	3.515	4.73	.004
	ภายในกลุ่ม	63.910	86	0.743		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	5.324	3	1.775	2.35	.078
	ภายในกลุ่ม	64.998	86	0.756		
	รวม	70.322	89			
G8	ระหว่างกลุ่ม	10.521	3	3.507	4.32	.007
	ภายในกลุ่ม	69.801	86	0.812		
	รวม	80.322	89			
G9	ระหว่างกลุ่ม	6.573	3	2.191	3.54	.018
	ภายในกลุ่ม	53.216	86	0.619		
	รวม	59.789	89			
G10	ระหว่างกลุ่ม	6.649	3	2.216	2.81	.044
	ภายในกลุ่ม	67.840	86	0.789		
	รวม	74.489	89			
G11	ระหว่างกลุ่ม	6.616	3	2.205	2.90	.039
	ภายในกลุ่ม	65.340	86	0.760		
	รวม	71.956	89			
G12	ระหว่างกลุ่ม	8.219	3	2.740	3.67	.015
	ภายในกลุ่ม	64.270	86	0.747		
	รวม	72.489	89			
G13	ระหว่างกลุ่ม	10.342	3	3.447	4.36	.007
	ภายในกลุ่ม	67.980	86	0.790		
	รวม	78.322	89			
G14	ระหว่างกลุ่ม	10.565	3	3.522	4.61	.005
	ภายในกลุ่ม	65.657	86	0.763		
	รวม	76.222	89			
G15	ระหว่างกลุ่ม	7.237	3	2.412	2.72	.050
	ภายในกลุ่ม	76.363	86	0.888		

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	รวม	83.600	89			
G16	ระหว่างกลุ่ม	12.700	3	4.233	5.22	.002
	ภายในกลุ่ม	69.700	86	0.810		
	รวม	82.400	89			
G17	ระหว่างกลุ่ม	10.838	3	3.613	5.79	.001
	ภายในกลุ่ม	53.651	86	0.624		
	รวม	64.489	89			
G18	ระหว่างกลุ่ม	6.564	3	2.188	3.04	.033
	ภายในกลุ่ม	61.891	86	0.720		
	รวม	68.456	89			
G19	ระหว่างกลุ่ม	10.314	3	3.438	4.34	.007
	ภายในกลุ่ม	68.142	86	0.792		
	รวม	78.456	89			
G20	ระหว่างกลุ่ม	12.496	3	4.165	6.96	.000
	ภายในกลุ่ม	51.459	86	0.598		
	รวม	63.956	89			
G21	ระหว่างกลุ่ม	7.422	3	2.474	3.38	.022
	ภายในกลุ่ม	63.033	86	0.733		
	รวม	70.456	89			
G22	ระหว่างกลุ่ม	10.295	3	3.432	4.10	.009
	ภายในกลุ่ม	72.027	86	0.838		
	รวม	82.322	89			
G23	ระหว่างกลุ่ม	6.731	3	2.244	2.55	.061
	ภายในกลุ่ม	75.669	86	0.880		
	รวม	82.400	89			
G24	ระหว่างกลุ่ม	9.993	3	3.331	4.91	.003
	ภายในกลุ่ม	58.407	86	0.679		
	รวม	68.400	89			
G25	ระหว่างกลุ่ม	7.252	3	2.417	3.29	.024
	ภายในกลุ่ม	63.204	86	0.735		
	รวม	70.456	89			

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
G26	ระหว่างกลุ่ม	9.513	3	3.171	3.45	.020
	ภายในกลุ่ม	78.976	86	0.918		
	รวม	88.489	89			
G27	ระหว่างกลุ่ม	5.722	3	1.907	2.39	.074
	ภายในกลุ่ม	68.678	86	0.799		
	รวม	74.400	89			
G28	ระหว่างกลุ่ม	14.385	3	4.795	6.24	.001
	ภายในกลุ่ม	66.070	86	0.768		
	รวม	80.456	89			
G29	ระหว่างกลุ่ม	6.681	3	2.227	2.60	.057
	ภายในกลุ่ม	73.719	86	0.857		
	รวม	80.400	89			
G30	ระหว่างกลุ่ม	12.903	3	4.301	4.68	.004
	ภายในกลุ่ม	79.053	86	0.919		
รวม		**91.956**	**89**			

หมายเหตุ SS = ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares); df = องศาอิสระ (Degrees of Freedom); MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square); F = ค่าสถิติเอฟ (F-statistic); p = ระดับนัยสำคัญ (ค่า p-value)

ดังแสดงในตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าตัวแปรจำนวนมากแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่ม โดยเฉพาะตัวแปร G1 ($F = 3.46$, $p = .020$), G2 ($F = 4.87$, $p = .004$), G3 ($F = 2.78$, $p = .046$), G4 ($F = 5.89$, $p = .001$), G5 ($F = 3.26$, $p = .025$) และ G6 ($F = 4.73$, $p = .004$) ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แนวโน้มดังกล่าวยังคงปรากฏในตัวแปรอื่น ๆ อีกจำนวนมาก ได้แก่ G8, G9, G10, G11, G12, G13, G14, G16, G17, G18, G19, G20, G21, G22, G24, G25, G26, G28 และ G30 ซึ่งมีค่า p-value ต่ำกว่า 0.05 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทางตรงกันข้าม มีตัวแปรบางรายการ เช่น G7 ($p = .078$), G15 ($p = .050$), G23 ($p = .061$), G27 ($p = .074$) และ G29 ($p = .057$) ที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าบางค่าจะอยู่ใกล้ระดับนัยสำคัญก็ตาม ซึ่งอาจสะท้อนถึงความแตกต่างในระดับเล็กน้อย โดยรวมแล้ว ผลการวิเคราะห์ชี้ว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยอัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มต่อความแปรปรวนภายในกลุ่ม (F-ratio) มีค่ามากเพียงพอที่จะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ในบริบทของการศึกษาครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์สะท้อนว่าผู้เข้าร่วมจากกลุ่มที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษแตกต่างกันในบางประเด็น โดยเฉพาะด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ การตีความเชิงความหมาย และหลักการแปล ผลดังกล่าวบ่งชี้ว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มอาจมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการแปล อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถระบุได้ว่าความแตกต่างเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มใด ดังนั้น หากมีมากกว่าสองกลุ่ม ควรดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (post hoc multiple comparisons) เพื่อระบุกลุ่มที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน (Field, 2018)

4.3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA): สาขาวิชา

เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษแตกต่างกันตามสาขาวิชาหรือไม่ ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับตัวแปรทั้ง 30 รายการ (G1–G30) สาขาวิชาเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษานี้ เนื่องจากสะท้อนถึงความแตกต่างของพื้นฐานทางวิชาการ การฝึกฝนด้านภาษา และระดับการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแปล ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลต่อวิธีการทำความเข้าใจโครงสร้างทางไวยากรณ์ การตีความความหมาย และการใช้กลยุทธ์การแปล ดังนั้น การวิเคราะห์นี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้าร่วมที่มีสาขาวิชาต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการตอบแบบสอบถามหรือไม่ ตารางที่ 4.18 แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA ประกอบด้วยค่า sum of squares (SS), องศาอิสระ (df), ค่า mean square (MS), ค่า F และระดับนัยสำคัญ (p-value) ของแต่ละตัวแปร

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวจำแนกตามสาขาวิชา (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	7.043	2	3.521	4.84	.010
	ภายในกลุ่ม	63.357	87	0.728		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	5.329	2	2.664	4.55	.013
	ภายในกลุ่ม	50.994	87	0.586		
	รวม	56.322	89			

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
G3	ระหว่างกลุ่ม	2.780	2	1.390	1.74	.182
	ภายในกลุ่ม	69.620	87	0.800		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	4.902	2	2.451	3.58	.032
	ภายในกลุ่ม	59.598	87	0.685		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	4.935	2	2.468	3.74	.028
	ภายในกลุ่ม	57.387	87	0.660		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	5.721	2	2.861	3.62	.031
	ภายในกลุ่ม	68.734	87	0.790		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	2.474	2	1.237	1.59	.211
	ภายในกลุ่ม	67.848	87	0.780		
	รวม	70.322	89			
G8	ระหว่างกลุ่ม	3.893	2	1.946	2.22	.115
	ภายในกลุ่ม	76.430	87	0.879		
	รวม	80.322	89			
G9	ระหว่างกลุ่ม	4.408	2	2.204	3.46	.036
	ภายในกลุ่ม	55.381	87	0.637		
	รวม	59.789	89			
G10	ระหว่างกลุ่ม	7.332	2	3.666	4.75	.011
	ภายในกลุ่ม	67.157	87	0.772		
	รวม	74.489	89			
G11	ระหว่างกลุ่ม	4.115	2	2.058	2.64	.077
	ภายในกลุ่ม	67.840	87	0.780		
	รวม	71.956	89			
G12	ระหว่างกลุ่ม	5.027	2	2.513	3.24	.044
	ภายในกลุ่ม	67.462	87	0.775		
	รวม	72.489	89			
G13	ระหว่างกลุ่ม	5.096	2	2.548	3.03	.054

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	73.226	87	0.842		
	รวม	78.322	89			
G14	ระหว่างกลุ่ม	7.226	2	3.613	4.56	.013
	ภายในกลุ่ม	68.997	87	0.793		
	รวม	76.222	89			
G15	ระหว่างกลุ่ม	3.718	2	1.859	2.03	.138
	ภายในกลุ่ม	79.882	87	0.918		
	รวม	83.600	89			
G16	ระหว่างกลุ่ม	7.961	2	3.980	4.65	.012
	ภายในกลุ่ม	74.439	87	0.856		
	รวม	82.400	89			
G17	ระหว่างกลุ่ม	7.417	2	3.709	5.65	.005
	ภายในกลุ่ม	57.072	87	0.656		
	รวม	64.489	89			
G18	ระหว่างกลุ่ม	2.409	2	1.205	1.59	.210
	ภายในกลุ่ม	66.046	87	0.759		
	รวม	68.456	89			
G19	ระหว่างกลุ่ม	8.479	2	4.239	5.27	.007
	ภายในกลุ่ม	69.977	87	0.804		
	รวม	78.456	89			
G20	ระหว่างกลุ่ม	7.636	2	3.818	5.90	.004
	ภายในกลุ่ม	56.319	87	0.647		
	รวม	63.956	89			
G21	ระหว่างกลุ่ม	3.698	2	1.849	2.41	.096
	ภายในกลุ่ม	66.758	87	0.767		
	รวม	70.456	89			
G22	ระหว่างกลุ่ม	4.036	2	2.018	2.24	.112
	ภายในกลุ่ม	78.287	87	0.900		
	รวม	82.322	89			
G23	ระหว่างกลุ่ม	2.364	2	1.182	1.29	.282
	ภายในกลุ่ม	80.036	87	0.920		

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	รวม	82.400	89			
G24	ระหว่างกลุ่ม	5.013	2	2.506	3.44	.036
	ภายในกลุ่ม	63.387	87	0.729		
	รวม	68.400	89			
G25	ระหว่างกลุ่ม	5.841	2	2.921	3.93	.023
	ภายในกลุ่ม	64.614	87	0.743		
	รวม	70.456	89			
G26	ระหว่างกลุ่ม	5.754	2	2.877	3.03	.054
	ภายในกลุ่ม	82.734	87	0.951		
	รวม	88.489	89			
G27	ระหว่างกลุ่ม	2.364	2	1.182	1.43	.245
	ภายในกลุ่ม	72.036	87	0.828		
	รวม	74.400	89			
G28	ระหว่างกลุ่ม	6.971	2	3.485	4.13	.019
	ภายในกลุ่ม	73.485	87	0.845		
	รวม	80.456	89			
G29	ระหว่างกลุ่ม	2.364	2	1.182	1.32	.273
	ภายในกลุ่ม	78.036	87	0.897		
	รวม	80.400	89			
G30	ระหว่างกลุ่ม	5.323	2	2.662	2.67	.075
	ภายในกลุ่ม	86.632	87	0.996		
	รวม	**91.956**	**89**			

หมายเหตุ SS = ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares); df = องศาอิสระ (Degrees of Freedom); MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square); F = ค่าสถิติเอฟ (F-statistic); p = ระดับนัยสำคัญ (ค่า p-value)

ดังแสดงในตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าตัวแปรหลายรายการแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสาขาวิชา โดยเฉพาะตัวแปร G1 (F = 4.84, p = .010), G2 (F = 4.55, p = .013), G4 (F = 3.58, p = .032), G5 (F = 3.74, p = .028), G6 (F = 3.62, p = .031), G9 (F = 3.46, p = .036), G10 (F = 4.75, p = .011), G12 (F = 3.24, p = .044), G14 (F = 4.56, p = .013), G16 (F = 4.65, p = .012), G17 (F = 5.65, p

= .005), G19 (F = 5.27, p = .007), G20 (F = 5.90, p = .004), G24 (F = 3.44, p = .036), G25 (F = 3.93, p = .023) และ G28 (F = 4.13, p = .019) ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผลดังกล่าวสะท้อนว่าสาขาวิชาของผู้เข้าร่วมมีบทบาทสำคัญต่อการตอบแบบสอบถามในตัวแปรเหล่านี้

ในทางตรงกันข้าม ตัวแปรบางรายการ ได้แก่ G3, G7, G8, G11, G15, G18, G21, G22, G23, G27, G29 และ G30 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากค่า p-value มากกว่า 0.05 นอกจากนี้ ยังมีตัวแปรบางรายการ เช่น G13 (p = .054) และ G26 (p = .054) ที่มีค่าใกล้ระดับนัยสำคัญ ซึ่งอาจสะท้อนถึงความแตกต่างในระดับเล็กน้อยระหว่างกลุ่ม โดยรวมแล้ว ผลการศึกษาพบรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีทั้งตัวแปรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและตัวแปรที่ไม่แตกต่างกันระหว่างสาขาวิชา

จากมุมมองทางสถิติ ผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยอัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มต่อความแปรปรวนภายในกลุ่ม (F-ratio) มีค่ามากเพียงพอที่จะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ในบริบทของการศึกษาครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์บ่งชี้ว่าสาขาวิชาของผู้เข้าร่วมอาจมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ การตีความความหมาย และหลักการแปล ผลดังกล่าวสะท้อนว่าภูมิหลังทางวิชาการของผู้เข้าร่วมอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับมุมมองและการรับรู้ต่อกระบวนการแปล อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวไม่สามารถระบุได้ว่าความแตกต่างเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มสาขาวิชาใด ดังนั้น หากมีมากกว่าสองกลุ่ม ควรดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (post hoc multiple comparisons) เพื่อระบุกลุ่มที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน (Field, 2018).

4.3.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA): ระดับการศึกษา

เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษแตกต่างกันตามระดับการศึกษาหรือไม่ ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับตัวแปรทั้ง 30 รายการ (G1–G30) ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษานี้ เนื่องจากสะท้อนถึงความแตกต่างของความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์การเรียนรู้ และการฝึกฝนด้านภาษา ซึ่งอาจส่งผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ การตีความความหมาย และกลยุทธ์การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ดังนั้น การวิเคราะห์นี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้าร่วมที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการตอบแบบสอบถามหรือไม่ ตารางที่ 4.19 แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA ประกอบด้วยค่า sum of squares (SS), องศาอิสระ (df), ค่า mean square (MS), ค่า F และระดับนัยสำคัญ (p-value) ของแต่ละตัวแปร

เพื่อศึกษาว่าความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษแตกต่างกันตามระดับการศึกษาหรือไม่ ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับตัวแปรทั้ง 30 รายการ (G1–G30) ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษานี้ เนื่องจากสะท้อนถึงความแตกต่างของการฝึกอบรมทางวิชาการ พัฒนาการทางสติปัญญา และระดับการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านภาษาและการแปล บุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกันอาจมีความแตกต่างกันในการทำความเข้าใจโครงสร้างทางไวยากรณ์ การตีความความหมาย และกลยุทธ์การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ดังนั้น การวิเคราะห์นี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าความแตกต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มหรือไม่ ตารางที่ 4.19 แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA ประกอบด้วยค่า sum of squares (SS), องศาอิสระ (df), ค่า mean square (MS), ค่า F และระดับนัยสำคัญ (p-value) ของแต่ละตัวแปร

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	7.169	5	1.434	1.91	.102
	ภายในกลุ่ม	63.231	84	0.753		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	6.821	5	1.364	2.32	.051
	ภายในกลุ่ม	49.501	84	0.589		
	รวม	56.322	89			
G3	ระหว่างกลุ่ม	7.334	5	1.467	1.89	.104
	ภายในกลุ่ม	65.066	84	0.775		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	5.736	5	1.147	1.64	.158
	ภายในกลุ่ม	58.764	84	0.700		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	8.788	5	1.758	2.76	.023
	ภายในกลุ่ม	53.535	84	0.637		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	7.956	5	1.591	2.01	.085
	ภายในกลุ่ม	66.499	84	0.792		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	5.458	5	1.092	1.41	.228

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	64.865	84	0.772		
	รวม	70.322	89			
G8	ระหว่างกลุ่ม	8.821	5	1.764	2.07	.077
	ภายในกลุ่ม	71.501	84	0.851		
	รวม	80.322	89			
G9	ระหว่างกลุ่ม	4.822	5	0.964	1.47	.207
	ภายในกลุ่ม	54.966	84	0.654		
	รวม	59.789	89			
G10	ระหว่างกลุ่ม	9.199	5	1.840	2.37	.046
	ภายในกลุ่ม	65.290	84	0.777		
	รวม	74.489	89			
G11	ระหว่างกลุ่ม	6.556	5	1.311	1.68	.147
	ภายในกลุ่ม	65.399	84	0.779		
	รวม	71.956	89			
G12	ระหว่างกลุ่ม	5.957	5	1.191	1.50	.197
	ภายในกลุ่ม	66.532	84	0.792		
	รวม	72.489	89			
G13	ระหว่างกลุ่ม	9.847	5	1.969	2.42	.043
	ภายในกลุ่ม	68.475	84	0.815		
	รวม	78.322	89			
G14	ระหว่างกลุ่ม	9.195	5	1.839	2.31	.052
	ภายในกลุ่ม	67.027	84	0.798		
	รวม	76.222	89			
G15	ระหว่างกลุ่ม	10.000	5	2.000	2.28	.054
	ภายในกลุ่ม	73.600	84	0.876		
	รวม	83.600	89			
G16	ระหว่างกลุ่ม	6.985	5	1.397	1.56	.181
	ภายในกลุ่ม	75.415	84	0.898		
	รวม	82.400	89			
G17	ระหว่างกลุ่ม	6.759	5	1.352	1.97	.092
	ภายในกลุ่ม	57.729	84	0.687		

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
	รวม	64.489	89			
G18	ระหว่างกลุ่ม	4.259	5	0.852	1.12	.359
	ภายในกลุ่ม	64.196	84	0.764		
	รวม	68.456	89			
G19	ระหว่างกลุ่ม	12.135	5	2.427	3.07	.013
	ภายในกลุ่ม	66.321	84	0.790		
	รวม	78.456	89			
G20	ระหว่างกลุ่ม	9.355	5	1.871	2.88	.019
	ภายในกลุ่ม	54.601	84	0.650		
	รวม	63.956	89			
G21	ระหว่างกลุ่ม	3.615	5	0.723	0.91	.480
	ภายในกลุ่ม	66.840	84	0.796		
	รวม	70.456	89			
G22	ระหว่างกลุ่ม	9.532	5	1.906	2.20	.062
	ภายในกลุ่ม	72.791	84	0.867		
	รวม	82.322	89			
G23	ระหว่างกลุ่ม	5.625	5	1.125	1.23	.302
	ภายในกลุ่ม	76.775	84	0.914		
	รวม	82.400	89			
G24	ระหว่างกลุ่ม	7.284	5	1.457	2.00	.087
	ภายในกลุ่ม	61.116	84	0.728		
	รวม	68.400	89			
G25	ระหว่างกลุ่ม	7.491	5	1.498	2.00	.087
	ภายในกลุ่ม	62.964	84	0.750		
	รวม	70.456	89			
G26	ระหว่างกลุ่ม	13.532	5	2.706	3.03	.014
	ภายในกลุ่ม	74.957	84	0.892		
	รวม	88.489	89			
G27	ระหว่างกลุ่ม	7.821	5	1.564	1.97	.091
	ภายในกลุ่ม	66.579	84	0.793		
	รวม	74.400	89			

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
G28	ระหว่างกลุ่ม	10.688	5	2.138	2.57	.032
	ภายในกลุ่ม	69.768	84	0.831		
	รวม	80.456	89			
G29	ระหว่างกลุ่ม	9.279	5	1.856	2.19	.063
	ภายในกลุ่ม	71.121	84	0.847		
	รวม	80.400	89			
G30	ระหว่างกลุ่ม	11.207	5	2.241	2.33	.049
	ภายในกลุ่ม	80.748	84	0.961		
	รวม	**91.956**	**89**			

หมายเหตุ SS = ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares); df = องศาอิสระ (Degrees of Freedom); MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square); F = ค่าสถิติเอฟ (F-statistic); p = ระดับนัยสำคัญ (ค่า p-value)

ดังแสดงในตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าตัวแปรหลายรายการแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับการศึกษา โดยเฉพาะตัวแปร G5 (F = 2.76, p = .023), G10 (F = 2.37, p = .046), G13 (F = 2.42, p = .043), G19 (F = 3.07, p = .013), G20 (F = 2.88, p = .019), G26 (F = 3.03, p = .014), G28 (F = 2.57, p = .032) และ G30 (F = 2.33, p = .049) ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนว่าระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วมมีบทบาทสำคัญต่อการตอบสนองในประเด็นเหล่านี้เกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ

ในทางตรงกันข้าม ตัวแปรหลายรายการ ได้แก่ G1, G3, G4, G7, G9, G11, G12, G16, G18, G21, G23 และตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากค่า p-value สูงกว่า 0.05 นอกจากนี้ ยังมีตัวแปรบางรายการ เช่น G2 (p = .051), G14 (p = .052), G15 (p = .054), G22 (p = .062) และ G29 (p = .063) ที่มีค่าใกล้ระดับนัยสำคัญ ซึ่งอาจสะท้อนถึงความแตกต่างในระดับเล็กน้อยและควรได้รับการพิจารณาเพิ่มเติม ผลการวิเคราะห์โดยรวมแสดงรูปแบบที่หลากหลาย โดยบางตัวแปรมีความแตกต่างตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่บางตัวแปรยังคงมีความสอดคล้องกันระหว่างกลุ่ม

จากมุมมองทางสถิติ ผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มระดับการศึกษาแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยอัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มต่อความแปรปรวนภายในกลุ่ม (F-ratio) มีค่ามากเพียงพอที่จะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ในบริบทของการศึกษาครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์บ่งชี้ว่าระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วมอาจมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในด้านการทำความเข้าใจโครงสร้างทางไวยากรณ์ การตีความความหมาย และหลักการแปล ผลดังกล่าวอาจสะท้อนว่าภูมิหลังทางการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้ผู้เข้าร่วมมีประสบการณ์ความรู้ หรือการฝึกฝนด้านภาษาและการแปลแตกต่างกัน ซึ่งสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ต่อกระบวนการแปล อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพียงอย่างเดียวไม่สามารถระบุได้ว่าความแตกต่างเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มระดับการศึกษาใด ดังนั้น หากมีมากกว่าสองกลุ่ม ควรดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (post hoc multiple comparisons) เพื่อระบุกลุ่มที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน (Field, 2018).

4.3.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA): ชั้นปีที่ศึกษา

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อตรวจสอบว่าการรับรู้ของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษแตกต่างกันตามชั้นปีที่ศึกษาหรือไม่ การวิเคราะห์นี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของการเรียนภาษาและการศึกษาด้านการแปล เนื่องจากผู้เรียนในแต่ละชั้นปีอาจมีระดับความสามารถทางภาษา ความตระหนักรู้ด้านไวยากรณ์ และประสบการณ์ด้านการแปลที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีสูงอาจมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งกว่าเกี่ยวกับโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์และความเทียบเท่าทางความหมาย ขณะที่นักศึกษาชั้นปีต้นอาจยังพึ่งพากลยุทธ์การแปลในระดับผิวเผินมากกว่า ดังนั้น การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างชั้นปีที่ศึกษา จึงช่วยให้เข้าใจว่าความก้าวหน้าทางการศึกษา (academic progression) มีอิทธิพลต่อการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะด้านการแปลอย่างไร

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	6.631	7	0.947	1.22	.302
	ภายในกลุ่ม	63.769	82	0.778		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	8.816	7	1.259	2.17	.045
	ภายในกลุ่ม	47.506	82	0.579		
	รวม	56.322	89			
G3	ระหว่างกลุ่ม	6.849	7	0.978	1.22	.299
	ภายในกลุ่ม	65.551	82	0.799		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	7.792	7	1.113	1.61	.144

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	56.708	82	0.692		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	7.308	7	1.044	1.56	.160
	ภายในกลุ่ม	55.014	82	0.671		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	9.291	7	1.327	1.67	.128
	ภายในกลุ่ม	65.165	82	0.795		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	6.320	7	0.903	1.16	.337
	ภายในกลุ่ม	64.003	82	0.781		
	รวม	70.322	89			
G8	ระหว่างกลุ่ม	11.468	7	1.638	1.95	.072
	ภายในกลุ่ม	68.855	82	0.840		
	รวม	80.322	89			
G9	ระหว่างกลุ่ม	6.578	7	0.940	1.45	.198
	ภายในกลุ่ม	53.211	82	0.649		
	รวม	59.789	89			
G10	ระหว่างกลุ่ม	9.407	7	1.344	1.69	.122
	ภายในกลุ่ม	65.082	82	0.794		
	รวม	74.489	89			
G11	ระหว่างกลุ่ม	4.880	7	0.697	0.85	.548
	ภายในกลุ่ม	67.075	82	0.818		
	รวม	71.956	89			
G12	ระหว่างกลุ่ม	9.605	7	1.372	1.79	.100
	ภายในกลุ่ม	62.884	82	0.767		
	รวม	72.489	89			
G13	ระหว่างกลุ่ม	10.295	7	1.471	1.77	.104
	ภายในกลุ่ม	68.027	82	0.830		
	รวม	78.322	89			
G14	ระหว่างกลุ่ม	7.986	7	1.141	1.37	.229
	ภายในกลุ่ม	68.236	82	0.832		

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
	รวม	76.222	89			
G15	ระหว่างกลุ่ม	11.277	7	1.611	1.83	.093
	ภายในกลุ่ม	72.323	82	0.882		
	รวม	83.600	89			
G16	ระหว่างกลุ่ม	8.754	7	1.251	1.39	.220
	ภายในกลุ่ม	73.646	82	0.898		
	รวม	82.400	89			
G17	ระหว่างกลุ่ม	4.821	7	0.689	0.95	.476
	ภายในกลุ่ม	59.668	82	0.728		
	รวม	64.489	89			
G18	ระหว่างกลุ่ม	6.704	7	0.958	1.27	.275
	ภายในกลุ่ม	61.751	82	0.753		
	รวม	68.456	89			
G19	ระหว่างกลุ่ม	10.790	7	1.541	1.87	.085
	ภายในกลุ่ม	67.666	82	0.825		
	รวม	78.456	89			
G20	ระหว่างกลุ่ม	8.942	7	1.277	1.90	.079
	ภายในกลุ่ม	55.014	82	0.671		
	รวม	63.956	89			
G21	ระหว่างกลุ่ม	8.016	7	1.145	1.50	.177
	ภายในกลุ่ม	62.439	82	0.761		
	รวม	70.456	89			
G22	ระหว่างกลุ่ม	9.233	7	1.319	1.48	.186
	ภายในกลุ่ม	73.089	82	0.891		
	รวม	82.322	89			
G23	ระหว่างกลุ่ม	6.608	7	0.944	1.02	.423
	ภายในกลุ่ม	75.792	82	0.924		
	รวม	82.400	89			
G24	ระหว่างกลุ่ม	6.136	7	0.877	1.15	.338
	ภายในกลุ่ม	62.264	82	0.759		
	รวม	68.400	89			

ตัวแปร	แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F	p
G25	ระหว่างกลุ่ม	8.831	7	1.262	1.68	.126
	ภายในกลุ่ม	61.625	82	0.752		
	รวม	70.456	89			
G26	ระหว่างกลุ่ม	12.324	7	1.761	1.90	.081
	ภายในกลุ่ม	76.165	82	0.929		
	รวม	88.489	89			
G27	ระหว่างกลุ่ม	8.609	7	1.230	1.53	.168
	ภายในกลุ่ม	65.791	82	0.802		
	รวม	74.400	89			
G28	ระหว่างกลุ่ม	8.006	7	1.144	1.30	.263
	ภายในกลุ่ม	72.449	82	0.884		
	รวม	80.456	89			
G29	ระหว่างกลุ่ม	9.430	7	1.347	1.56	.160
	ภายในกลุ่ม	70.970	82	0.865		
	รวม	80.400	89			
G30	ระหว่างกลุ่ม	11.225	7	1.604	1.63	.139
	ภายในกลุ่ม	80.730	82	0.985		
	รวม	91.956	89			

หมายเหตุ SS = ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares); df = องศาอิสระ (Degrees of Freedom); MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square); F = ค่าสถิติเอฟ (F-statistic); p = ระดับนัยสำคัญ (ค่า p-value)

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า โดยรวมแล้วตัวแปรส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างชัดเจน เนื่องจากค่า p-value ส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ .05 อย่างไรก็ตาม พบว่า G2 (p = .045) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มชั้นปีการศึกษา ซึ่งสะท้อนว่าผู้เข้าร่วมที่อยู่ในระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการตีความหรือการประยุกต์ใช้ในประเด็นการแปลภาษาบาลี – อังกฤษในด้านนี้แตกต่างกัน

ผลลัพธ์นี้ชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างอาจเกี่ยวข้องกับระดับความคุ้นเคยที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และแนวปฏิบัติด้านการแปล เมื่อพวกเขาเรียนในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ตัวแปรบางรายการ (G8, G15, G19, G20 และ G26) มีค่าที่ใกล้เคียงกับนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสะท้อนถึงความแปรปรวนบางประการระหว่างกลุ่ม แม้ว่าความแตกต่างดังกล่าวจะยังไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดก็ตาม

ผลลัพธ์ที่มีค่าใกล้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (near-significant results) อาจบ่งชี้ว่ามีแนวโน้มของความแตกต่างระหว่างกลุ่มอยู่จริง อย่างไรก็ตาม ขนาดตัวอย่างที่จำกัด ความแปรปรวนภายในกลุ่มที่ค่อนข้างสูง หรือขนาดอิทธิพล (effect size) ที่ไม่มาก อาจส่งผลให้การทดสอบทางสถิติไม่มีอำนาจการทดสอบ (statistical power) เพียงพอในการตรวจพบความแตกต่างดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Cohen, 1988; Field, 2018).

จากมุมมองเชิงกว้าง ผลการวิจัยบ่งชี้ว่า ระดับชั้นปีมีอิทธิพลเพียงบางส่วนต่อการรับรู้เกี่ยวกับการแปลของผู้เข้าร่วม มากกว่าจะเป็นอิทธิพลที่เข้มแข็งหรือสม่ำเสมอในทุกมิติ รูปแบบดังกล่าวสะท้อนว่าองค์ความรู้พื้นฐานด้านความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลอาจถูกนำเสนอในช่วงต้นของกระบวนการเรียนรู้ และได้รับการเสริมความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง แทนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อผู้เรียนก้าวสู่ระดับที่สูงขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง แม้ว่านักศึกษาระดับสูงจะสามารถพัฒนาทักษะเชิงวิเคราะห์และเพิ่มความลึกซึ้งในการทำความเข้าใจได้มากขึ้น แต่กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการแปลยังคงมีความคงที่ค่อนข้างมากในแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

นอกจากนี้ ความสอดคล้องโดยรวมของคำตอบในรายการส่วนใหญ่ อาจสะท้อนว่าผู้เข้าร่วมมีพื้นฐานการเรียนการสอนร่วมกัน หรือได้รับประสบการณ์จากแนวทางการสอนที่คล้ายคลึงกันในการเรียนการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ ความเป็นเอกภาพ (homogeneity) ดังกล่าวสามารถลดความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม และมีส่วนทำให้ผลลัพธ์ส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าในด้านการศึกษาภาษาและการวิจัยด้านการแปล ซึ่งรายงานว่า แม้ว่าประสบการณ์และการได้รับการฝึกฝนจะช่วยเพิ่มความชำนาญเชิงเทคนิค แต่ก็ไม่ได้นำไปสู่ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการรับรู้หรือทัศนคติที่ผู้เรียนรายงานตนเองต่อภาระงานด้านการแปลเสมอไป

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการแปลนั้นมีลักษณะเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป (incremental) มากกว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด (dramatic) ตามระดับชั้นปี การค้นพบนี้มีนัยสำคัญต่อการออกแบบหลักสูตร โดยบ่งชี้ว่า ผู้สอนอาจจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนการแปลในระดับที่มีความแตกต่างหรือมีความก้าวหน้ามากขึ้นในระดับชั้นปีที่สูง เพื่อสร้างความชัดเจนของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันระหว่างแต่ละช่วงชั้นปีการศึกษา

4.3.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ตามจำนวนปีที่สอน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ที่ตรวจสอบความแตกต่างของคำตอบผู้เข้าร่วมตามประสบการณ์การสอนด้านการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ แสดงไว้ในตารางที่ 4.21 ต่อไปนี้ ตัวแปรดังกล่าวมีความสำคัญในบริบทของการศึกษาด้านการแปล เนื่องจากประสบการณ์การสอนมักสัมพันธ์กับความรู้ทางภาษาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ความคุ้นเคยกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่มากขึ้น

และกลยุทธ์การแปลที่มีความละเอียดและพัฒนาแล้วมากขึ้น ผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่าอาจพัฒนาความเข้าใจที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ (syntactic relationships) ความเทียบเท่าทางความหมาย (semantic equivalence) และแนวทางการสอนด้านการแปล ดังนั้น การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันจึงช่วยให้สามารถพิจารณาได้ว่าการได้รับประสบการณ์ทางวิชาชีพมีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลหรือไม่

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA ระหว่างกลุ่มมีประสบการณ์การสอนต่างกัน (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	5.260	4	1.315	1.72	.154
	ภายในกลุ่ม	65.140	85	0.766		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	5.914	4	1.479	2.49	.049
	ภายในกลุ่ม	50.408	85	0.593		
	รวม	56.322	89			
G3	ระหว่างกลุ่ม	7.584	4	1.896	2.49	.049
	ภายในกลุ่ม	64.816	85	0.763		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	6.003	4	1.501	2.18	.078
	ภายในกลุ่ม	58.497	85	0.688		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	5.711	4	1.428	2.14	.082
	ภายในกลุ่ม	56.612	85	0.666		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	6.249	4	1.562	1.95	.110
	ภายในกลุ่ม	68.206	85	0.802		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	3.501	4	0.875	1.11	.356
	ภายในกลุ่ม	66.821	85	0.786		
	รวม	70.322	89			
G8	ระหว่างกลุ่ม	9.948	4	2.487	3.00	.023

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	70.374	85	0.828		
	รวม	80.322	89			
G9	ระหว่างกลุ่ม	4.606	4	1.151	1.77	.142
	ภายในกลุ่ม	55.183	85	0.649		
	รวม	59.789	89			
G10	ระหว่างกลุ่ม	6.947	4	1.737	2.19	.077
	ภายในกลุ่ม	67.541	85	0.795		
	รวม	74.489	89			
G11	ระหว่างกลุ่ม	4.658	4	1.165	1.47	.218
	ภายในกลุ่ม	67.297	85	0.792		
	รวม	71.956	89			
G12	ระหว่างกลุ่ม	5.247	4	1.312	1.66	.167
	ภายในกลุ่ม	67.241	85	0.791		
	รวม	72.489	89			
G13	ระหว่างกลุ่ม	7.792	4	1.948	2.35	.061
	ภายในกลุ่ม	70.530	85	0.830		
	รวม	78.322	89			
G14	ระหว่างกลุ่ม	6.660	4	1.665	2.03	.097
	ภายในกลุ่ม	69.562	85	0.818		
	รวม	76.222	89			
G15	ระหว่างกลุ่ม	8.690	4	2.173	2.47	.051
	ภายในกลุ่ม	74.910	85	0.881		
	รวม	83.600	89			
G16	ระหว่างกลุ่ม	6.727	4	1.682	1.89	.120
	ภายในกลุ่ม	75.673	85	0.890		
	รวม	82.400	89			
G17	ระหว่างกลุ่ม	3.653	4	0.913	1.28	.286
	ภายในกลุ่ม	60.836	85	0.716		
	รวม	64.489	89			
G18	ระหว่างกลุ่ม	3.888	4	0.972	1.28	.284
	ภายในกลุ่ม	64.567	85	0.760		

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
	รวม	68.456	89			
G19	ระหว่างกลุ่ม	7.658	4	1.915	2.30	.065
	ภายในกลุ่ม	70.797	85	0.833		
	รวม	78.456	89			
G20	ระหว่างกลุ่ม	8.335	4	2.084	3.18	.017
	ภายในกลุ่ม	55.621	85	0.654		
	รวม	63.956	89			
G21	ระหว่างกลุ่ม	6.040	4	1.510	1.99	.103
	ภายในกลุ่ม	64.415	85	0.758		
	รวม	70.456	89			
G22	ระหว่างกลุ่ม	7.799	4	1.950	2.22	.073
	ภายในกลุ่ม	74.523	85	0.877		
	รวม	82.322	89			
G23	ระหว่างกลุ่ม	6.753	4	1.688	1.90	.118
	ภายในกลุ่ม	75.647	85	0.890		
	รวม	82.400	89			
G24	ระหว่างกลุ่ม	5.779	4	1.445	1.96	.108
	ภายในกลุ่ม	62.621	85	0.737		
	รวม	68.400	89			
G25	ระหว่างกลุ่ม	6.319	4	1.580	2.09	.089
	ภายในกลุ่ม	64.137	85	0.755		
	รวม	70.456	89			
G26	ระหว่างกลุ่ม	11.793	4	2.948	3.27	.015
	ภายในกลุ่ม	76.696	85	0.902		
	รวม	88.489	89			
G27	ระหว่างกลุ่ม	9.675	4	2.419	3.18	.018
	ภายในกลุ่ม	64.725	85	0.761		
	รวม	74.400	89			
G28	ระหว่างกลุ่ม	8.426	4	2.106	2.49	.050
	ภายในกลุ่ม	72.030	85	0.847		
	รวม	80.456	89			

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
G29	ระหว่างกลุ่ม	10.162	4	2.541	3.08	.020
	ภายในกลุ่ม	70.238	85	0.826		
	รวม	80.400	89			
G30	ระหว่างกลุ่ม	10.823	4	2.706	2.84	.029
	ภายในกลุ่ม	81.132	85	0.954		
	รวม	**91.956**	**89**			

หมายเหตุ SS = ผลรวมกำลังสอง (sum of squares) ซึ่งแสดงความแปรปรวนทั้งหมด; df = องศาอิสระ (degrees of freedom); MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (mean square) ซึ่งได้จาก SS หารด้วย df; F = ค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม; p = ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) โดยค่าที่น้อยกว่า .05 แสดงว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรหลายรายการมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่ม ซึ่งบ่งชี้ว่าประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกันตามจำนวนปีมีผลกระทบที่สามารถวัดได้ต่อบางแง่มุมของการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน G2 (p = .049), G3 (p = .049), G8 (p = .023), G20 (p = .017), G26 (p = .015), G27 (p = .018), G29 (p = .020) และ G30 (p = .029) ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมที่มีระดับประสบการณ์การสอนแตกต่างกันมีความแตกต่างในการรับรู้หรือการประยุกต์ใช้แนวคิดบางประการที่เกี่ยวข้องกับการแปล อย่างไรก็ตาม ตัวแปรส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่า หลายมิติของความเข้าใจด้านการแปลยังคงมีความสม่ำเสมอไม่ว่าประสบการณ์การสอนจะมากหรือน้อยก็ตาม นอกจากนี้ ตัวแปรบางรายการ ได้แก่ G4, G5, G10, G13, G15, G19, G22, G25 และ G28 มีค่าที่ใกล้เคียงกับนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนถึงความแปรปรวนในระดับปานกลางระหว่างกลุ่ม

รูปแบบดังกล่าวบ่งชี้ว่า ประสบการณ์การสอนอาจมีอิทธิพลต่อความสามารถด้านการแปลในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไปและเฉพาะบางด้าน มากกว่าจะก่อให้เกิดความแตกต่างที่สม่ำเสมอในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลที่มีนัยสำคัญอาจสะท้อนถึงประเด็นที่ประสบการณ์การสอนเชิงปฏิบัติมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ ความถูกต้องในการแปล หรือกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ประสบการณ์การสอนตามจำนวนปีมีบทบาทที่มีความหมายแต่ไม่ครอบคลุมทุกด้านในการกำหนดการรับรู้ของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ แม้ว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์มากอาจแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่ละเอียดอ่อนยิ่งขึ้นในบางประเด็น แต่ความสอดคล้องโดยรวมในหลายตัวแปรสะท้อนว่า องค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการแปลยังคงเป็นสิ่งที่มีร่วมกันในทุกกลุ่มประสบการณ์การสอน

ผลการวิจัยเหล่านี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของทั้งการเรียนการสอนในระบบอย่างเป็นทางการและประสบการณ์การสอนเชิงปฏิบัติในการพัฒนาความสามารถด้านการแปล และยังชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาวิชาชีพแบบเฉพาะเจาะจงอาจช่วยเสริมสร้างความเชี่ยวชาญด้านการแปลในบางมิติให้ดียิ่งขึ้นได้

4.3.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA): จำนวนปีของประสบการณ์ทำงาน

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของคำตอบผู้เข้าร่วมตามประสบการณ์การแปลภาษาบาลี–อังกฤษ ตัวแปรนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษในงานศึกษาด้านการแปล เนื่องจากประสบการณ์เชิงปฏิบัติมักเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางภาษาในระดับที่ลึกขึ้น ความตระหนักรู้ด้านไวยากรณ์ที่ดีขึ้น และกลยุทธ์การแปลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่ายังมีแนวโน้มที่จะได้รับการสัมผัสกับโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนมากขึ้น ความสัมพันธ์ทางความหมายที่มีความละเอียดอ่อน และความท้าทายในการแปลในบริบทจริงมากยิ่งขึ้น

การใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) มีความเหมาะสมในบริบทของการศึกษานี้ เนื่องจากเป็นวิธีทางสถิติที่ใช้สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามระหว่างกลุ่มอิสระตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป และช่วยตรวจสอบว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ (Field, 2018; Gravetter & Wallnau, 2017)

ดังนั้น การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามประสบการณ์การสอนจึงช่วยให้สามารถพิจารณาได้ว่าผู้เข้าร่วมที่มีระดับประสบการณ์การสอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษแตกต่างกันหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวช่วยให้เข้าใจบทบาทของภูมิหลังด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้ การใช้ภาษา และการตีความกระบวนการแปลได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวจำแนกตามจำนวนปีของประสบการณ์ทำงาน (N = 90)

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
G1	ระหว่างกลุ่ม	5.068	5	1.014	1.30	.270
	ภายในกลุ่ม	65.332	84	0.778		
	รวม	70.400	89			
G2	ระหว่างกลุ่ม	5.424	5	1.085	1.79	.124
	ภายในกลุ่ม	50.898	84	0.606		
	รวม	56.322	89			

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
G3	ระหว่างกลุ่ม	5.800	5	1.160	1.46	.211
	ภายในกลุ่ม	66.600	84	0.793		
	รวม	72.400	89			
G4	ระหว่างกลุ่ม	7.352	5	1.470	2.16	.066
	ภายในกลุ่ม	57.148	84	0.680		
	รวม	64.500	89			
G5	ระหว่างกลุ่ม	5.270	5	1.054	1.55	.183
	ภายในกลุ่ม	57.052	84	0.679		
	รวม	62.322	89			
G6	ระหว่างกลุ่ม	7.622	5	1.524	1.92	.100
	ภายในกลุ่ม	66.834	84	0.796		
	รวม	74.456	89			
G7	ระหว่างกลุ่ม	5.097	5	1.019	1.31	.266
	ภายในกลุ่ม	65.226	84	0.776		
	รวม	70.322	89			
G8	ระหว่างกลุ่ม	11.463	5	2.293	2.80	.022*
	ภายในกลุ่ม	68.859	84	0.820		
	รวม	80.322	89			
G9	ระหว่างกลุ่ม	8.299	5	1.660	2.71	.026*
	ภายในกลุ่ม	51.490	84	0.613		
	รวม	59.789	89			
G10	ระหว่างกลุ่ม	8.019	5	1.604	2.03	.083
	ภายในกลุ่ม	66.470	84	0.791		
	รวม	74.489	89			
G11	ระหว่างกลุ่ม	6.337	5	1.267	1.62	.163
	ภายในกลุ่ม	65.618	84	0.781		
	รวม	71.956	89			
G12	ระหว่างกลุ่ม	8.392	5	1.678	2.20	.062
	ภายในกลุ่ม	64.097	84	0.763		
	รวม	72.489	89			
G13	ระหว่างกลุ่ม	9.469	5	1.894	2.31	.051

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	68.854	84	0.820		
	รวม	78.322	89			
G14	ระหว่างกลุ่ม	7.074	5	1.415	1.72	.139
	ภายในกลุ่ม	69.148	84	0.823		
	รวม	76.222	89			
G15	ระหว่างกลุ่ม	11.250	5	2.250	2.61	.030*
	ภายในกลุ่ม	72.350	84	0.861		
	รวม	83.600	89			
G16	ระหว่างกลุ่ม	11.618	5	2.324	2.76	.023*
	ภายในกลุ่ม	70.782	84	0.843		
	รวม	82.400	89			
G17	ระหว่างกลุ่ม	5.346	5	1.069	1.52	.193
	ภายในกลุ่ม	59.142	84	0.704		
	รวม	64.489	89			
G18	ระหว่างกลุ่ม	3.841	5	0.768	1.00	.424
	ภายในกลุ่ม	64.615	84	0.769		
	รวม	68.456	89			
G19	ระหว่างกลุ่ม	11.367	5	2.273	2.85	.020*
	ภายในกลุ่ม	67.088	84	0.799		
	รวม	78.456	89			
G20	ระหว่างกลุ่ม	10.040	5	2.008	3.13	.012*
	ภายในกลุ่ม	53.916	84	0.642		
	รวม	63.956	89			
G21	ระหว่างกลุ่ม	7.129	5	1.426	1.89	.104
	ภายในกลุ่ม	63.327	84	0.754		
	รวม	70.456	89			
G22	ระหว่างกลุ่ม	8.115	5	1.623	1.84	.114
	ภายในกลุ่ม	74.207	84	0.883		
	รวม	82.322	89			
G23	ระหว่างกลุ่ม	7.675	5	1.535	1.73	.138
	ภายในกลุ่ม	74.725	84	0.890		

ตัวแปร	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	p
	รวม	82.400	89			
G24	ระหว่างกลุ่ม	6.995	5	1.399	1.91	.101
	ภายในกลุ่ม	61.405	84	0.731		
	รวม	68.400	89			
G25	ระหว่างกลุ่ม	8.198	5	1.640	2.21	.061
	ภายในกลุ่ม	62.257	84	0.741		
	รวม	70.456	89			
G26	ระหว่างกลุ่ม	13.045	5	2.609	2.91	.018*
	ภายในกลุ่ม	75.444	84	0.898		
	รวม	88.489	89			
G27	ระหว่างกลุ่ม	8.174	5	1.635	2.07	.077
	ภายในกลุ่ม	66.226	84	0.788		
	รวม	74.400	89			
G28	ระหว่างกลุ่ม	9.073	5	1.815	2.14	.069
	ภายในกลุ่ม	71.382	84	0.850		
	รวม	80.456	89			
G29	ระหว่างกลุ่ม	9.252	5	1.850	2.19	.063
	ภายในกลุ่ม	71.148	84	0.847		
	รวม	80.400	89			
G30	ระหว่างกลุ่ม	11.388	5	2.278	2.38	.046*
	ภายในกลุ่ม	80.568	84	0.959		
	รวม	91.956	89			

หมายเหตุ SS = ผลรวมกำลังสอง (sum of squares) ซึ่งแสดงความแปรปรวนรวมทั้งหมด; df = องศาอิสระ (degrees of freedom); MS = ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (mean square) ซึ่งได้จาก SS หารด้วย df; F = ค่าสถิติ F ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม; p = ระดับนัยสำคัญ (p-value) โดยค่าที่น้อยกว่า .05 แสดงถึงความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรหลายรายการมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่ม ซึ่งบ่งชี้ว่าประสบการณ์ในการแปลภาษาบาลี–อังกฤษตามจำนวนปีมีอิทธิพลต่อบางแง่มุมของคำตอบผู้เข้าร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน G8 (p = .022), G9 (p = .026),

G15 (p = .030), G16 (p = .023), G19 (p = .020), G20 (p = .012), G26 (p = .018) และ G30 (p = .046)

ที่จะมีความแตกต่างในการรับรู้และการประยุกต์ใช้แนวคิดบางประการที่เกี่ยวข้องกับไวยากรณ์และกระบวนการแปล ความแตกต่างดังกล่าวอาจสะท้อนถึงผลสะสมจากการฝึกปฏิบัติจริงและการมีส่วนร่วมกับงานแปลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าสามารถพัฒนาความเข้าใจเชิงลึก ความแม่นยำในการถ่ายทอดความหมาย และความยืดหยุ่นในการเลือกใช้กลยุทธ์การแปลได้มากขึ้น (PACTE, 2003)

ในขณะเดียวกัน ตัวแปรส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่า หลายมิติของความเข้าใจเกี่ยวกับการแปลยังคงมีความสม่ำเสมอในทุกระดับประสบการณ์ อย่างไรก็ตาม ตัวแปรบางรายการ ได้แก่ G4, G10, G12, G13, G25, G28 และ G29 มีค่าเข้าใกล้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนถึงความแปรปรวนในระดับปานกลางระหว่างกลุ่ม แม้ว่าความแตกต่างดังกล่าวจะยังไม่ถึงเกณฑ์นัยสำคัญทางสถิติตามมาตรฐานที่กำหนดก็ตาม

รูปแบบดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยในการพัฒนาความละเอียดและความชำนาญในสมรรถนะเฉพาะบางด้าน มากกว่าจะก่อให้เกิดความแตกต่างที่สม่ำเสมอในทุกมิติ ผลการวิจัยบ่งชี้ว่า ประสบการณ์ตามจำนวนปีมีบทบาทที่มีความหมายและเฉพาะเจาะจงในการกำหนดการรับรู้ของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ แม้องค์ความรู้พื้นฐานด้านความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลอาจเป็นสิ่งที่มีร่วมกันในระดับบุคคล แต่ประสบการณ์เชิงปฏิบัติกลับมีแนวโน้มช่วยเสริมทักษะระดับสูงบางประการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการตีความ ความถูกต้อง และการประยุกต์ใช้ในการแปล

4.3.7 สรุปผลของวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

โดยรวมแล้ว ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ที่ 2 ชี้ให้เห็นว่า ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ในตัวแปรด้านประชากรศาสตร์เกือบทั้งหมด โดยมีข้อยกเว้นบางประการที่น่าสนใจ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ได้ถูกนำมาใช้เพื่อตรวจสอบว่าค่าเฉลี่ยของคำตอบในแบบสอบถามจำนวน 30 รายการ (G1–G30) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ตำแหน่ง สถานะทางสังคม สัญชาติ สาขาวิชาที่ศึกษา ระดับการศึกษา ชั้นปี ประสบการณ์การสอน และประสบการณ์ด้านการแปล

สำหรับตำแหน่งและสถานะทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าไม่ปรากฏความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกตัวแปร (p > .05) ซึ่งสะท้อนว่าผู้เข้าร่วม ไม่ว่าจะมีบทบาททางวิชาชีพหรือภูมิหลังทางสังคมที่แตกต่างกัน ต่างมีมุมมองที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ในทางตรงกันข้าม สัญชาติและสาขาวิชาที่ศึกษาแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในหลายตัวแปรอย่างชัดเจน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัญชาติแสดงให้เห็นถึงความแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญในตัวแปรจำนวนมาก ซึ่งบ่งชี้ว่าพื้นฐานทางวัฒนธรรมและภาษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดการรับรู้เกี่ยวกับการแปล ในทำนองเดียวกัน สาขาวิชาที่ศึกษาก็แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหลายตัวแปรเช่นกัน ซึ่งสะท้อนว่า การฝึกอบรมทางสาขาวิชามีอิทธิพลต่อวิธีที่ผู้เข้าร่วมตีความโครงสร้างทางไวยากรณ์ ความหมาย และกลยุทธ์การแปล

สำหรับระดับการศึกษา ชั้นปี ประสบการณ์การสอน และประสบการณ์ด้านการแปล ผลการวิจัยแสดงรูปแบบที่หลากหลาย (mixed pattern) โดยบางตัวแปรพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อีกหลายตัวแปรไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสะท้อนว่า ความก้าวหน้าทางการศึกษาและประสบการณ์เชิงวิชาชีพมีส่วนทำให้เกิดความแปรปรวนในบางมิติของการรับรู้เกี่ยวกับการแปล แต่ไม่ได้มีผลอย่างสม่ำเสมอหรือครอบคลุมในทุกด้าน แทนที่จะเป็นเช่นนั้น อิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะเจาะจง โดยส่งผลต่อสมรรถนะด้านการแปลบางประการ เช่น ความแม่นยำในการตีความ ความตระหนักรู้ด้านไวยากรณ์ และกลยุทธ์การแปลเชิงประยุกต์

โดยสรุป รูปแบบโดยรวมชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เช่น สัญชาติและสาขาวิชาที่ศึกษา มีบทบาทที่แข็งแกร่งกว่าในการกำหนดการรับรู้ของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ ในขณะที่ตำแหน่งและสถานะทางสังคมมีผลกระทบค่อนข้างน้อย ระดับการศึกษา ความก้าวหน้าทางการเรียน และตัวแปรด้านประสบการณ์มีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างในลักษณะเฉพาะจุดหรือเฉพาะรายการ มากกว่าจะเป็นความแปรปรวนเชิงระบบที่ครอบคลุมในภาพรวม ซึ่งสะท้อนว่า ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจร่วมกันโดยทั่วไปเกี่ยวกับหลักการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ โดยความแตกต่างที่ปรากฏส่วนใหญ่มาจากพื้นฐานความรู้เดิมและการได้รับอิทธิพลจากสาขาวิชาที่ศึกษา มากกว่าจากสถานะทางวิชาชีพเพียงอย่างเดียว

4.4 แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลี–อังกฤษ

ส่วนนี้เป็นการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ซึ่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ในบริบทของการศึกษาภาษาและการแปลในยุคร่วมสมัย เทคโนโลยีดิจิทัลได้รับการยอมรับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรภาษา ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสนับสนุนประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ภาษา (Chapelle, 2009; UNESCO, 2023)

สำหรับการแปลภาษา เทคโนโลยีดิจิทัลยังมีบทบาทในการสนับสนุนกระบวนการทำงานของผู้แปลผ่านเครื่องมือช่วยแปล ฐานข้อมูลภาษา และเทคโนโลยีการประมวลผลภาษา ซึ่งช่วยเพิ่มความรวดเร็ว ความแม่นยำ และความสามารถในการจัดการกับข้อความที่มีความซับซ้อนมากขึ้น (O'Hagan, 2016) ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ

จึงสะท้อนถึงการปรับตัวของผู้เรียนและผู้ปฏิบัติงานด้านภาษาให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาและการสื่อสารในยุคดิจิทัล

เทคโนโลยีเหล่านี้ประกอบด้วยแอปพลิเคชันการเรียนรู้บนมือถือ ระบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ (Learning Management Systems) พจนานุกรมดิจิทัล เครื่องมือที่อิงคลังข้อมูลภาษา (corpus-based tools) และที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องคือระบบการแปลที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI) เครื่องมือเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงทรัพยากรทางภาษาศาสตร์ได้อย่างรวดเร็ว มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาความแม่นยำในการแปลผ่านกระบวนการตรวจสอบและปรับแก้แบบวนซ้ำ (iterative verification)

จากมุมมองเชิงทฤษฎี การบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลในการเรียนรู้ภาษาและการแปลมีความสอดคล้องกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (constructivism) และการเรียนรู้ที่เสริมด้วยเทคโนโลยี (technology-enhanced learning) ซึ่งมองว่าผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูล เครื่องมือ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Jonassen, 1999; Chapelle, 2009) นอกจากนี้ การใช้สื่อดิจิทัลแบบพหุรูปแบบ (multimodal content) ยังช่วยสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเชื่อมโยงข้อมูลจากหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ภาพ เสียง และทรัพยากรออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น (Mayer, 2021)

ในบริบทของการแปล เครื่องมือดิจิทัลไม่ได้จำกัดบทบาทเพียงการค้นหาความหมายของคำศัพท์เท่านั้น แต่ยังสนับสนุนกระบวนการทางปัญญาที่ซับซ้อน เช่น การวิเคราะห์โครงสร้างประโยค (syntactic analysis) การตีความความหมาย (semantic interpretation) และการปรับข้อความให้เหมาะสมกับบริบททางภาษาและวัฒนธรรม (contextual adaptation) (O'Brien, 2012; O'Hagan, 2016) งานวิจัยด้านเทคโนโลยีการแปลชี้ให้เห็นว่า เครื่องมือช่วยแปลและระบบที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI-based translation systems) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแปลได้ โดยเฉพาะเมื่อผู้ใช้มีทักษะในการประเมินผลลัพธ์ของระบบและใช้เครื่องมือหลายประเภทประกอบกันเพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานแปล

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ถูกจัดแบ่งออกเป็นหลายหัวข้อย่อยเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจการใช้เครื่องมือดิจิทัลของผู้เข้าร่วมได้อย่างครอบคลุม โดยเริ่มจากการศึกษาประเภทของเครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี ตามด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ จา กนั้นจึงวิเคราะห์พจนานุกรมดิจิทัลและเครื่องมือการแปลที่ใช้ในการแปลภาษาบาลี –อังกฤษโดยเฉพาะ สุดท้ายจะเป็นการวิเคราะห์ความถี่และรูปแบบการใช้เครื่องมือดิจิทัลแยกตามบริบทการเรียนรู้ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ แนวทางการนำเสนอที่เป็นระบบนี้ช่วยให้สามารถพิจารณาทั้งความหลากหลายและระดับความเข้มข้นของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างละเอียด อันจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในปัจจุบันและโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

4.4.1 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี

หัวข้อนี้ย่อยนี้ศึกษาประเภทของเครื่องมือดิจิทัลที่ผู้เข้าร่วมใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี เมื่อการเรียนภาษามีการบูรณาการสภาพแวดล้อมที่เสริมด้วยเทคโนโลยีมากขึ้น เครื่องมือดิจิทัลจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์ การพัฒนาคำศัพท์ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ และเครื่องมือที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้ขยายโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น เครื่องมือเหล่านี้สามารถสนับสนุนทั้งการเรียนรู้ในระบบ (formal learning) และการเรียนรู้นอกระบบ (informal learning) โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และพัฒนาความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) (Kukulska-Hulme, 2020; Godwin-Jones, 2018)

นอกจากนี้ การเรียนรู้ภาษาด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile-Assisted Language Learning: MALL) ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน สนับสนุนการฝึกฝนภาษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (personalized learning) โดยเฉพาะเมื่อผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลหลายประเภทประกอบกัน เช่น พจนานุกรมออนไลน์ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ และเครื่องมือช่วยแปล เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษา (Burston, 2015; Stockwell, 2013)

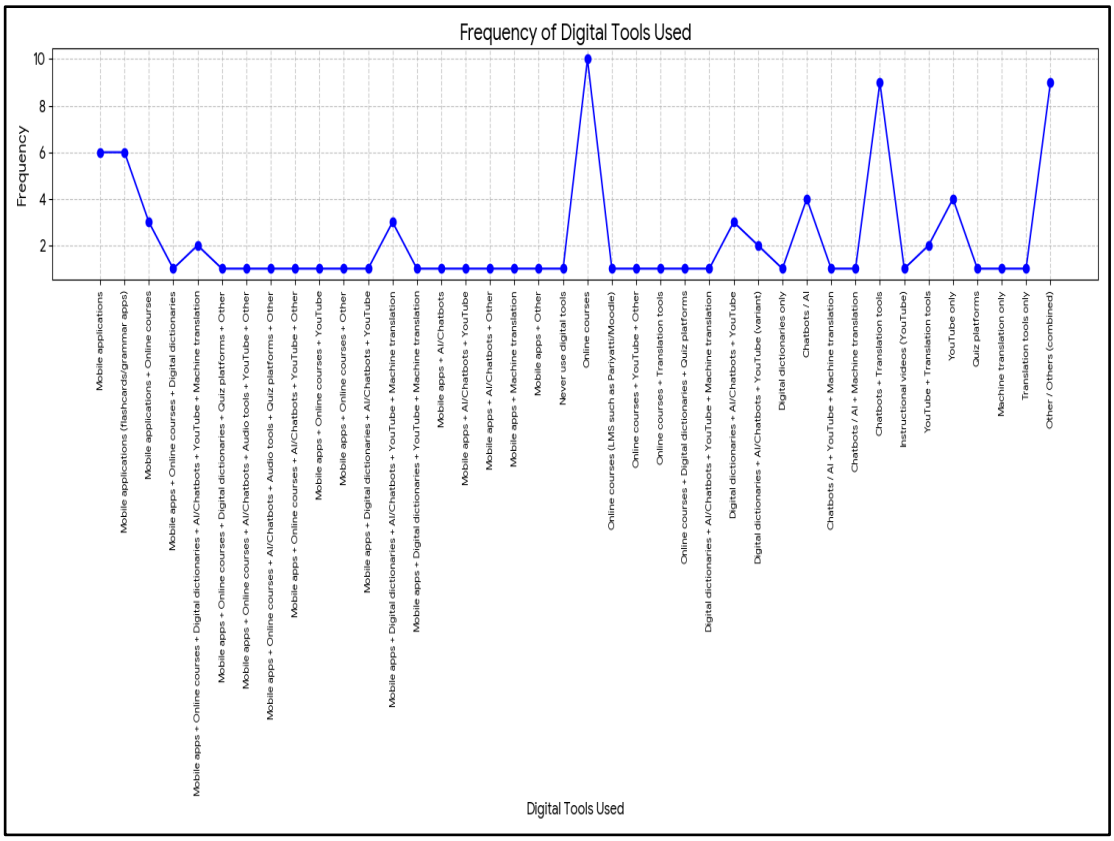
ในบริบทของภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษาคลาสสิกที่มีทรัพยากรการเรียนการสอนสมัยใหม่ค่อนข้างจำกัด การบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลจึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนมักพึ่งพาการใช้แอปพลิเคชันพจนานุกรมดิจิทัล และสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ร่วมกัน เพื่อทดแทนความขาดแคลนของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีโครงสร้างอย่างเป็นระบบ ตารางที่ 4.23 และภาพที่ 1 แสดงการแจกแจงความถี่ของเครื่องมือดิจิทัลที่ผู้เข้าร่วมใช้ ซึ่งให้ภาพรวมของรูปแบบการใช้เครื่องมือทั้งในระดับรายบุคคลและการใช้ร่วมกันของเครื่องมือต่าง ๆ

ตารางที่ 4.20 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี

เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้	ความถี่	เปอร์เซ็นต์สะสม
แอปพลิเคชันบนมือถือ	6	6.7
แอปพลิเคชันบนมือถือ (แอปแฟลชการ์ด/แอปไวยากรณ์)	6	13.3
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์	3	16.7
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + พจนานุกรมดิจิทัล	1	17.8

เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้	ความถี่	เปอร์เซ็นต์สะสม
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + พจนานุกรมดิจิทัล + AI/แชตบอท + YouTube + การแปลด้วยเครื่องจักร	2	20.0
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + พจนานุกรมดิจิทัล + แพลตฟอร์มแบบทดสอบ + อื่น ๆ	1	21.1
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI/แชตบอท + เครื่องมือเสียง + YouTube + อื่น ๆ	1	22.2
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI/แชตบอท + เครื่องมือเสียง + แพลตฟอร์มแบบทดสอบ + อื่น ๆ	1	23.3
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI/แชตบอท + YouTube + อื่น ๆ	1	24.4
แอปพลิเคชันบนมือถือ + คอร์สเรียนออนไลน์ + YouTube	1	25.6
แอปพลิเคชันบนมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + อื่น ๆ	1	26.7
แอปพลิเคชันบนมือถือ + พจนานุกรมดิจิทัล + AI/แชตบอท + YouTube	1	27.8
แอปพลิเคชันบนมือถือ + พจนานุกรมดิจิทัล + AI/แชตบอท + YouTube + การแปลด้วยเครื่องจักร	3	31.1
แอปพลิเคชันบนมือถือ + พจนานุกรมดิจิทัล + YouTube + การแปลด้วยเครื่องจักร	1	32.2
แอปพลิเคชันบนมือถือ + AI/แชตบอท	1	33.3
แอปพลิเคชันบนมือถือ + AI/แชตบอท + YouTube	1	34.4
แอปพลิเคชันบนมือถือ + AI/แชตบอท + อื่น ๆ	1	35.6
แอปพลิเคชันบนมือถือ + การแปลด้วยเครื่องจักร	1	36.7
แอปพลิเคชันบนมือถือ + อื่น ๆ	1	37.8
ไม่เคยใช้เครื่องมือดิจิทัล	1	38.9
คอร์สเรียนออนไลน์	10	50.0
คอร์สเรียนออนไลน์ (LMS เช่น Pariyatti/Moodle)	1	51.1
คอร์สเรียนออนไลน์ + YouTube + อื่น ๆ	1	52.2
คอร์สเรียนออนไลน์ + เครื่องมือแปลภาษา	1	53.3
คอร์สเรียนออนไลน์ + พจนานุกรมดิจิทัล + แพลตฟอร์มแบบทดสอบ	1	54.4

เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้	ความถี่	เปอร์เซ็นต์สะสม
พจนานุกรมดิจิทัล + AI/แชตบอท + YouTube + การแปลด้วยเครื่องจักร	1	55.6
พจนานุกรมดิจิทัล + AI/แชตบอท + YouTube	3	58.9
พจนานุกรมดิจิทัล + AI/แชตบอท + YouTube (รูปแบบย่อย)	2	61.1
พจนานุกรมดิจิทัลเท่านั้น	1	62.2
แชตบอท / AI	4	66.7
แชตบอท / AI + YouTube + การแปลด้วยเครื่องจักร	1	67.8
แชตบอท / AI + การแปลด้วยเครื่องจักร	1	68.9
แชตบอท + เครื่องมือแปลภาษา	9	78.9
วิดีโอการสอน (YouTube)	1	80.0
YouTube + เครื่องมือแปลภาษา	2	82.2
YouTube เท่านั้น	4	86.7
แพลตฟอร์มแบบทดสอบ	1	87.8
การแปลด้วยเครื่องจักรเท่านั้น	1	88.9
เครื่องมือแปลภาษาเท่านั้น	1	90.0
อื่น ๆ / อื่น ๆ (รวม)	9	100.0
รวม	**90**	**—**

รูปที่ 4.1 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี

ดังที่แสดงในตารางที่ 4.23 และภาพที่ 1 ผลการศึกษาพบรูปแบบการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่มีความหลากหลายอย่างมากในกลุ่มผู้เข้าร่วม ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมบางส่วนใช้เครื่องมือเดี่ยว เช่น คอร์สเรียนออนไลน์ (11.1%) แอปพลิเคชันบนมือถือ (6.7%) และปัญญาประดิษฐ์/แชตบอท (4.4%) อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมจำนวนมากรายงานว่าใช้เครื่องมือดิจิทัลหลายประเภทประกอบกัน แทนที่จะพึ่งพาเพียงเครื่องมือชนิดเดียว

การผสมผสานดังกล่าวมักประกอบด้วยแอปพลิเคชันบนมือถือที่ใช้ร่วมกับคอร์สเรียนออนไลน์ พจนานุกรมดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์/แชตบอท YouTube และระบบแปลภาษาอัตโนมัติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมมีแนวโน้มที่จะใช้แนวทางการเรียนรู้แบบหลายเครื่องมือ (multi-tool) หรือการเรียนรู้แบบผสมผสาน (blended learning) มากกว่าการพึ่งพาแหล่งทรัพยากรดิจิทัลเพียงชนิดเดียว

รูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการเรียนรู้ภาษาด้วยเทคโนโลยี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการผสมผสานเครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาในหลายมิติ ทั้งด้านความรู้ทางไวยากรณ์ การพัฒนาคำศัพท์ การฝึกการออกเสียง และความเข้าใจความหมายในบริบท โดยเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงทรัพยากรภาษา ฝึกฝนซ้ำ และรับข้อมูลย้อนกลับได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนาทักษะภาษาอย่างเป็นองค์รวม (Chapelle, 2009; Godwin-Jones, 2018)

นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือหลายประเภทควบคู่กัน เช่น พจนานุกรมดิจิทัล แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เครื่องมือช่วยแปล และแหล่งข้อมูลภาษาออนไลน์ สามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ภาษาและประยุกต์ใช้ความรู้ทางภาษาในสถานการณ์จริงได้มากขึ้น (Burston, 2015; Stockwell, 2013)

การใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์และระบบแปลภาษาอัตโนมัติช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างของภาษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์ ตรวจสอบความหมาย และค่อย ๆ พัฒนาความเข้าใจผ่านการฝึกฝนซ้ำอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ คำตอบ เช่น “แชตบอท + เครื่องมือแปลภาษา” (10.0%) และ “เครื่องมืออื่น ๆ/การใช้ร่วมกันหลายเครื่องมือ” (10.0%) แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของการใช้เทคโนโลยีเชิงโต้ตอบและแบบปรับตามผู้ใช้ (adaptive technologies) ในการเรียนรู้ภาษา

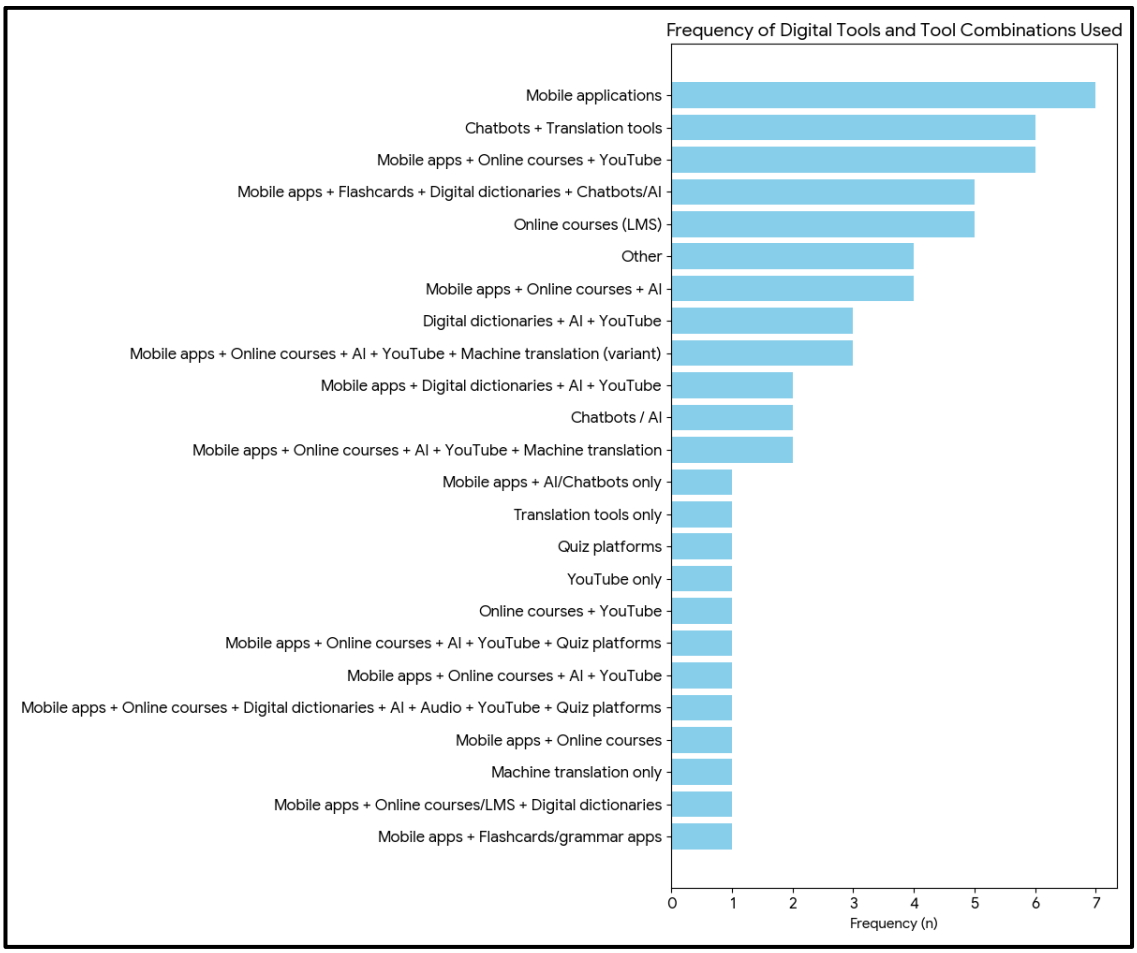
เครื่องมือเหล่านี้ให้ข้อมูลป้อนกลับแบบทันที (immediate feedback) และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ปรับให้เหมาะกับแต่ละบุคคล (personalized learning experiences) ซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจระบบไวยากรณ์ที่ซับซ้อน เช่น ในภาษาบาลี (Wah, 2025) อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้เข้าร่วมจำนวนเล็กน้อยรายงานว่าใช้เครื่องมือดิจิทัลน้อยมากหรือไม่ใช้เลย ซึ่งสะท้อนว่าแม้ทรัพยากรทางเทคโนโลยีจะมีอยู่ แต่ผู้เรียนไม่ได้ใช้ในลักษณะเดียวกันทั้งหมด ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านดิจิทัล การเข้าถึงเทคโนโลยี และความชอบในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล อาจมีอิทธิพลต่อระดับการนำเครื่องมือมาใช้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลถูกใช้อย่างแพร่หลายในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี โดยผู้เข้าร่วมจำนวนมากใช้เครื่องมือหลากหลายร่วมกัน แต่ระดับการใช้งานยังคงแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

4.4.2 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

หัวข้อนี้ย่อยนี้นำเสนอเครื่องมือดิจิทัลที่ผู้เข้าร่วมใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีดิจิทัลถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและมีปฏิสัมพันธ์สูง เครื่องมือ เช่น แอปพลิเคชันบนมือ ถือ คอร์สเรียนออนไลน์ และแพลตฟอร์มที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนไวยากรณ์ ได้รับข้อมูลป้อนกลับ และพัฒนาทักษะได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ (Peña-Acuña & Corga Fernandes Durão, 2024) งานวิจัยก่อนหน้านี้ยังแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือดิจิทัลสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาได้โดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ได้ทุกเวลา

ตารางที่ 4.21 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี

เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้	ความถี่ (n)	เปอร์เซ็นต์สะสม
แอปพลิเคชันบนมือถือ	7	7.8
แอปพลิเคชันบนมือถือ + แอปแฟลชการ์ด/แอปไวยากรณ์	1	8.9
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์/LMS + พจนานุกรมดิจิทัล	1	10.0
แอปมือถือ + แอปแฟลชการ์ด + พจนานุกรมดิจิทัล + แชตบอท/AI	5	15.6
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์	1	17.8
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + พจนานุกรมดิจิทัล + AI + เครื่องมือเสียง + YouTube + แพลตฟอร์มแบบทดสอบ	1	18.9
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI + YouTube	1	20.0
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI + YouTube + แพลตฟอร์มแบบทดสอบ	1	21.1
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI + YouTube + การแปลด้วยเครื่องจักร	2	23.3
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI + YouTube + การแปลด้วยเครื่องจักร (รูปแบบย่อย)	3	26.7
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + YouTube	6	44.4
แอปมือถือ + หลักสูตรออนไลน์ + AI	4	35.6
แอปมือถือ + พจนานุกรมดิจิทัล + AI + YouTube	2	48.9
แอปมือถือ + AI/แชตบอทเท่านั้น	1	55.6
หลักสูตรออนไลน์ (LMS)	5	62.2
หลักสูตรออนไลน์ + YouTube	1	65.6
พจนานุกรมดิจิทัล + AI + YouTube	3	58.9
แชตบอท / AI	2	75.6
แชตบอท + เครื่องมือแปลภาษา	6	87.8
YouTube เท่านั้น	1	93.3
แพลตฟอร์มแบบทดสอบ	1	94.4
การแปลด้วยเครื่องจักรเท่านั้น	1	95.6
เครื่องมือแปลภาษาเท่านั้น	1	95.6
อื่น ๆ	4	100.0
รวม	**90**	**—**

รูปที่ 4.2 เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลี

ผลการศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมใช้เครื่องมือดิจิทัลหลากหลายประเภทในการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยบางส่วนใช้เครื่องมือเดี่ยว เช่น แอปพลิเคชันบนมือถือ (7.8%) และคอร์สเรียนออนไลน์ (5.6%) อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมจำนวนมากใช้เครื่องมือหลายประเภทประกอบกัน เช่น การใช้แอปบนมือถือร่วมกับคอร์สเรียนออนไลน์ ปัญญาประดิษฐ์ และ YouTube ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะใช้เครื่องมือหลายชนิดร่วมกัน มากกว่าการพึ่งพาเพียงเครื่องมือเดียว ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้า ซึ่งชี้ว่าการผสมผสานเครื่องมือดิจิทัลหลายประเภทสามารถช่วยเสริมการเรียนรู้ภาษาได้ โดยสนับสนุนทักษะที่แตกต่างกัน เช่น การฝึกไวยากรณ์ การพัฒนาคำศัพท์ และความเข้าใจเชิงบริบท (Roy & Gandhimathi, 2024)

นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์และเครื่องมือแปลภาษายังช่วยให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบไวยากรณ์ เปรียบเทียบโครงสร้างประโยค และได้รับข้อมูลป้อนกลับแบบทันที ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาความถูกต้องและความเข้าใจได้ดีขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

นอกจากนี้ยังสังเกตได้ว่าเครื่องมืออย่าง YouTube และปัญญาประดิษฐ์/แชตบอท ปรากฏบ่อยครั้งในรูปแบบการใช้ร่วมกันที่หลากหลาย ซึ่งสะท้อนว่าผู้เรียนให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ที่มีลักษณะเชิงโต้ตอบและใช้ภาพประกอบ รวมทั้งเครื่องมือที่สามารถให้คำตอบได้ทันที เครื่องมือเหล่านี้สามารถทำให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจมากขึ้นและเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะในหัวข้อไวยากรณ์ที่มีความซับซ้อน (Du & Daniel, 2024)

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในลักษณะการใช้เครื่องมือ ผู้เข้าร่วมบางส่วนพึ่งพาเครื่องมือพื้นฐาน ในขณะที่บางส่วนใช้การผสมผสานเครื่องมือที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ความแตกต่างนี้อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านดิจิทัล การเข้าถึงเทคโนโลยี และความชอบในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยมีแนวโน้มชัดเจนในการใช้เครื่องมือหลายประเภทประกอบกัน แม้ว่ารูปแบบการใช้งานจะยังคงแตกต่างกันไปในกลุ่มผู้เรียนก็ตาม

4.4.3 เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ

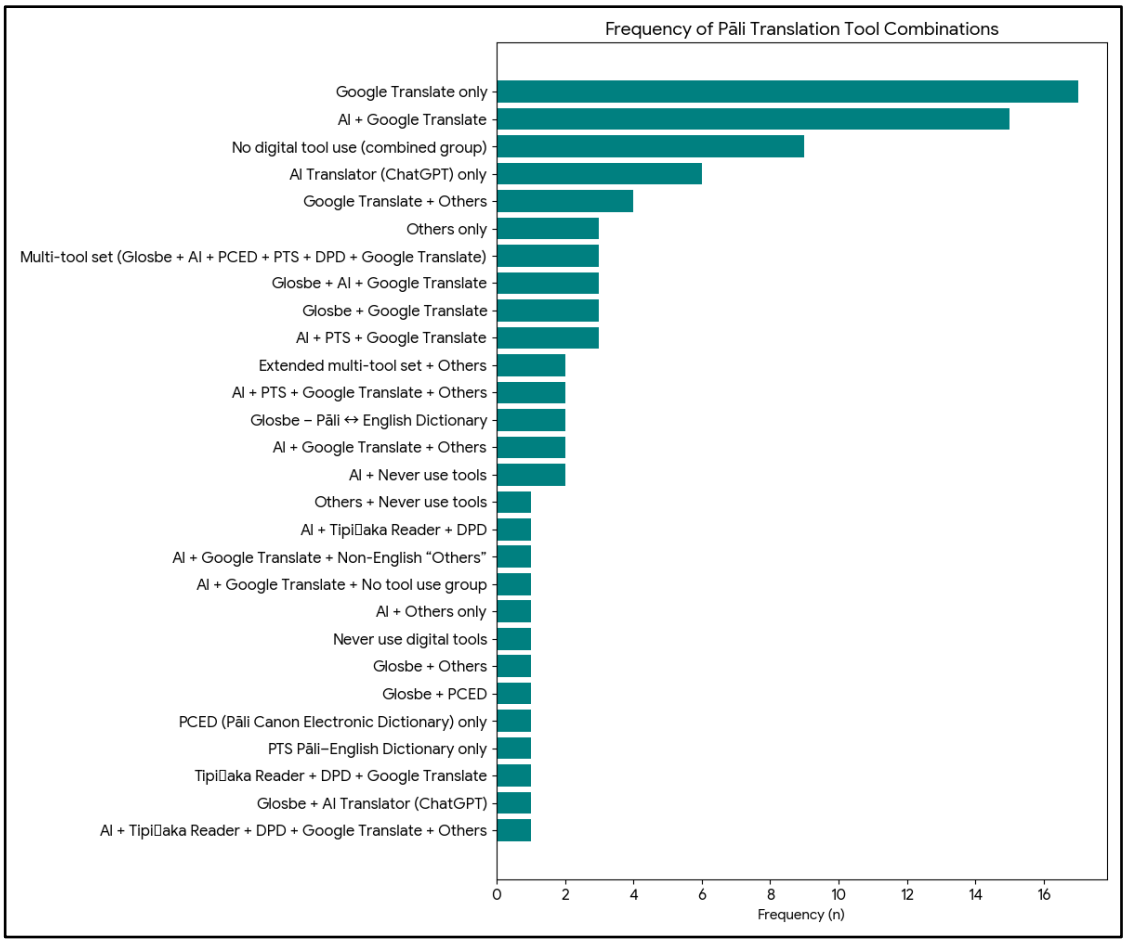
หัวข้อนี้ย่อยนี้ศึกษาถึงเครื่องมือดิจิทัลที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เพื่อสนับสนุนการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาบาลีมีความซับซ้อนทางภาษาศาสตร์ และการแปลต้องอาศัยการตีความ ผู้เรียนจึงมักพึ่งพาการใช้ทรัพยากรด้านคำศัพท์ ระบบแปลภาษาอัตโนมัติ และเครื่องมือที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่กำลังพัฒนาเข้ามาอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยก่อนหน้านี้ระบุว่า สภาพแวดล้อมการแปลแบบดิจิทัลมีการบูรณาการพจนานุกรม คลังข้อมูลภาษา (corpora) และระบบอัจฉริยะมากขึ้น เพื่อเพิ่มความถูกต้องและประสิทธิภาพในการประมวลผลภาษา (Omar & Salih, 2024)

ดังนั้น หัวข้อนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุประเภทและรูปแบบการผสมผสานของเครื่องมือที่ผู้เรียนใช้ รวมทั้งประเมินขอบเขตที่เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยอำนวยความสะดวกต่อกระบวนการแปลภาษา

ตารางที่ 4.22 พจนานุกรมดิจิทัลและเครื่องมือแปลที่ใช้ในการเรียนภาษาบาลี

เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้	ความถี่ (n)	ร้อยละ	ร้อยละที่ถูกต้อง	ร้อยละสะสม
Glosbe – พจนานุกรมบาลี ↔ อังกฤษ	2	2.2	2.2	2.2
Glosbe + ตัวแปล AI (ChatGPT)	1	1.1	1.1	3.3
ชุดเครื่องมือหลายรายการ (Glosbe + AI + PCED + PTS + DPD + Google Translate)	3	3.3	3.3	6.7
ชุดเครื่องมือหลายรายการแบบขยาย + อื่น ๆ	2	2.2	2.2	8.9
Glosbe + AI + Google Translate	3	3.3	3.3	12.2
Glosbe + PCED	1	1.1	1.1	14.4
Glosbe + Google Translate	3	3.3	3.3	17.8

เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้	ความถี่ (n)	ร้อยละ	ร้อยละที่ถูกต้อง	ร้อยละสะสม
Glosbe + อื่น ๆ	1	1.1	1.1	18.9
ไม่เคยใช้เครื่องมือดิจิทัล	1	1.1	1.1	20.0
ใช้เฉพาะตัวแปล AI (ChatGPT)	6	6.7	6.7	26.7
AI + PTS + Google Translate	3	3.3	3.3	30.0
AI + PTS + Google Translate + อื่น ๆ	2	2.2	2.2	32.2
AI + Tipiṭaka Reader + DPD	1	1.1	1.1	33.3
AI + Tipiṭaka Reader + DPD + Google Translate + อื่น ๆ	1	1.1	1.1	34.4
AI + Google Translate	15	16.7	16.7	51.1
AI + Google Translate + อื่น ๆ	2	2.2	2.2	53.3
AI + Google Translate + “อื่น ๆ” ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ	1	1.1	1.1	54.4
AI + Google Translate + กลุ่มที่ไม่ใช้เครื่องมือ	1	1.1	1.1	55.6
AI + อื่น ๆ เท่านั้น	1	1.1	1.1	56.7
AI + ไม่เคยใช้เครื่องมือ	2	2.2	2.2	58.9
ใช้เฉพาะ PCED (พจนานุกรมพระไตรปิฎกอิเล็กทรอนิกส์)	1	1.1	1.1	60.0
ใช้เฉพาะพจนานุกรมบาลี–อังกฤษของ PTS	1	1.1	1.1	61.1
Tipiṭaka Reader + DPD + Google Translate	1	1.1	1.1	62.2
ใช้เฉพาะ Google Translate	17	18.9	18.9	81.1
Google Translate + อื่น ๆ	4	4.4	4.4	85.6
อื่น ๆ เท่านั้น	3	3.3	3.3	88.9
อื่น ๆ + ไม่เคยใช้เครื่องมือ	1	1.1	1.1	90.0
ไม่ใช้เครื่องมือดิจิทัลเลย (รวมทุกคำตอบ “ไม่เคยใช้”)	9	10.0	10.0	100.0
รวม	**90**	**100.0**	**100.0**	**—**

รูปที่ 4.3 พจนานุกรมดิจิทัลและเครื่องมือแปลที่ใช้ในการเรียนภาษาบาลี

ผลการศึกษาที่แสดงในตารางที่ 4.25 และภาพที่ 3 ระบุว่าผู้เรียนมีการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างกว้างขวาง โดยมีแนวโน้มชัดเจนในการใช้ทรัพยากรหลายประเภทประกอบกัน วิธีการที่รายงานมากที่สุดคือการใช้ Google Translate เพียงอย่างเดียว (18.9%) รองลงมาคือการใช้ AI ร่วมกับ Google Translate (16.7%) ซึ่งสะท้อนว่าระบบแปลภาษาอัตโนมัติยังคงเป็นเครื่องมือหลักในการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ การใช้ AI ร่วมกับพจนานุกรมและเครื่องมือเฉพาะทาง เช่น Glosbe, PTS Dictionary และ DPD ยังสะท้อนถึงแนวทางการแปลที่มีความก้าวหน้าและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

รูปแบบดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนไม่ได้พึ่งพาเครื่องมือดิจิทัลหรือระบบแปลภาษาเพียงชนิดเดียว แต่มีการประเมินและตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่ง (cross-verification) รวมถึงการสร้างความหมายผ่านกระบวนการปรับแก้และทบทวนอย่างต่อเนื่อง (iterative meaning construction) ลักษณะดังกล่าวสะท้อนแนวคิดว่าการใช้เทคโนโลยีการแปลอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของมนุษย์กับเครื่องมือดิจิทัล โดยผู้ใช้ยังคงมีบทบาทสำคัญในการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสมของบริบท และคุณภาพของผลลัพธ์การแปล (O'Brien, 2012; Bowker, 2020)

นอกจากนี้ งานวิจัยด้านเทคโนโลยีการแปลชี้ให้เห็นว่า การผสมผสานระบบแปลภาษาอัตโนมัติกับทรัพยากรด้านภาษา เช่น ฐานข้อมูลคำศัพท์ คลังข้อมูลภาษา (corpora) และความรู้ด้านบริบทสามารถช่วยสนับสนุนกระบวนการแปลและเพิ่มประสิทธิภาพของผู้แปลได้ โดยเฉพาะเมื่อผู้ใช้มีทักษะในการตรวจสอบและปรับปรุงผลลัพธ์จากระบบอัตโนมัติ (O'Hagan, 2016; Bowker, 2020).

ยิ่งไปกว่านั้น การปรากฏของรูปแบบการใช้เครื่องมือแบบหลายชนิดร่วมกัน (multi-tool configurations) รวมถึงชุดเครื่องมือที่ขยายเพิ่มขึ้นซึ่งบูรณาการปัญญาประดิษฐ์ พจนานุกรมดิจิทัล และเครื่องมือที่อิงคลังข้อมูลภาษา (corpus-based tools) สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความรู้ด้านดิจิทัลที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในการทำงานด้านการแปล ในขณะเดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถามสัดส่วนเล็กน้อย (10.0%) รายงานว่าไม่ใช้เครื่องมือดิจิทัลเลย ซึ่งบ่งชี้ว่าปัจจัยด้านการเข้าถึง ความคุ้นเคย หรือความชอบส่วนบุคคลยังคงมีอิทธิพลต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือดิจิทัล โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์และระบบแปลภาษาอัตโนมัติ ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนมีความแตกต่างกันในวิธีการเลือกและการผสมผสานเครื่องมือเหล่านี้

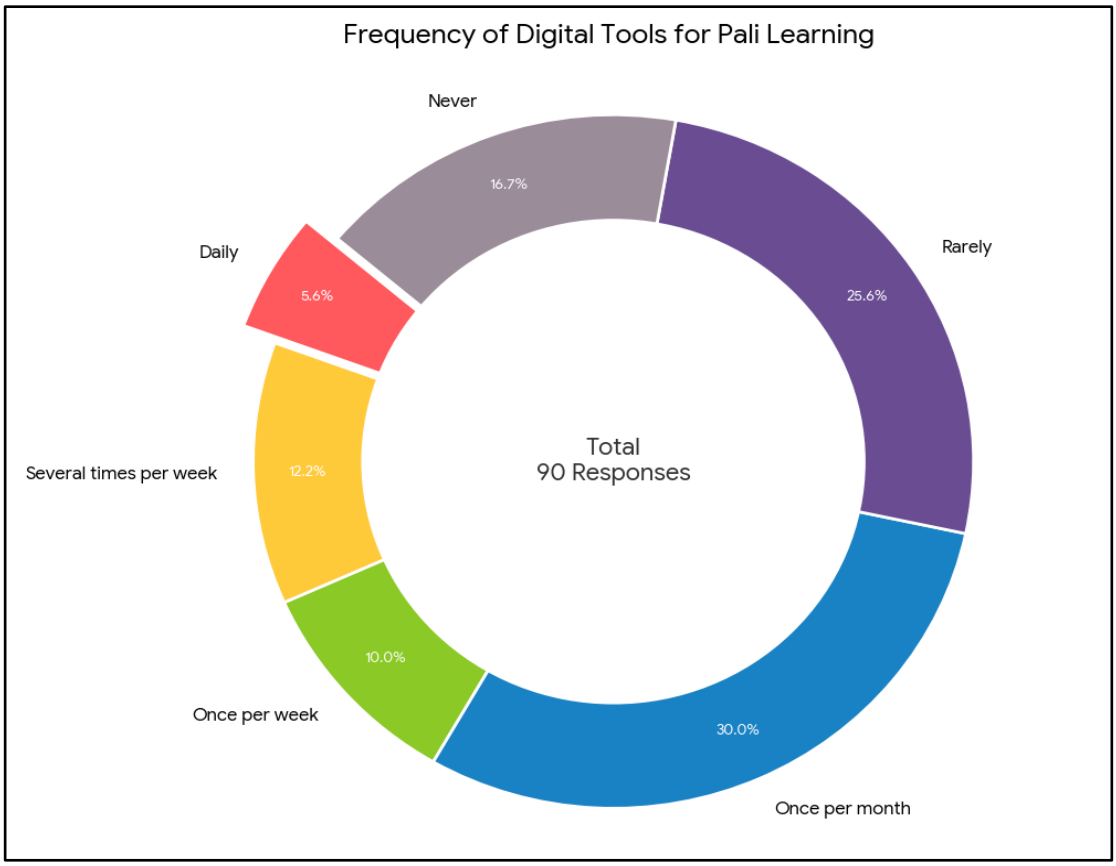
4.4.4 ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาบาลี

หัวข้อนี้นำเสนอความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการเรียนภาษาบาลี นอกจากการระบุประเภทของเครื่องมือที่ใช้แล้ว ยังมีความสำคัญในการพิจารณาว่าผู้เรียนมีการใช้งานเทคโนโลยีเหล่านี้บ่อยเพียงใด ความถี่ของการใช้งานเป็นตัวชี้วัดสำคัญของการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนรู้ และสะท้อนระดับที่เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการพัฒนาภาษาอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยก่อนหน้านี้ระบุว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับเครื่องมือดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอสามารถช่วยเสริมการเรียนรู้ภาษาได้ โดยการเพิ่มการรับรู้ซ้ำ การฝึกฝน และการได้รับข้อมูลป้อนกลับแบบทันที ดังนั้น หัวข้อนี้จึงวิเคราะห์ทั้งสถิติเชิงพรรณนาและรูปแบบการใช้งานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.23 สถิติเชิงพรรณนาและความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาบาลี

หมวดหมู่	สถิติ / คำตอบ	ความถี่ (n)	ร้อยละ	ร้อยละที่ถูกต้อง	ร้อยละสะสม
สถิติเชิงพรรณนา	จำนวน (ใช้ได้)	90	—	—	—
	ค่าที่ขาดหาย	0	—	—	—
	ค่าเฉลี่ย	3.08	—	—	—
	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย	0.150	—	—	—
	มัธยฐาน	3.00	—	—	—
	ฐานนิยม	3	—	—	—

หมวดหมู่	สถิติ / คำตอบ	ความถี่ (n)	ร้อยละ	ร้อยละที่ถูกต้อง	ร้อยละสะสม
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.424	—	—	—
	ความแปรปรวน	2.028	—	—	—
	ความเบ้	-0.522	—	—	—
	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความเบ้	0.254	—	—	—
	ความโด่ง	-0.510	—	—	—
	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความโด่ง	0.503	—	—	—
	พิสัย	5	—	—	—
	ค่าต่ำสุด	0	—	—	—
	ค่าสูงสุด	5	—	—	—
	ผลรวม	277	—	—	—
	เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25	2.00	—	—	—
	เปอร์เซ็นไทล์ที่ 50	3.00	—	—	—
	เปอร์เซ็นไทล์ที่ 75	4.00	—	—	—
ความถี่ในการใช้งาน	ทุกวัน	—	5.6	5.6	5.6
	หลายครั้งต่อสัปดาห์	—	12.2	12.2	17.8
	สัปดาห์ละครั้ง	—	10.0	10.0	27.8
	เดือนละครั้ง	—	30.0	30.0	57.8
	นาน ๆ ครั้ง	—	25.6	25.6	83.3
	ไม่เคย	—	16.7	16.7	100.0
รวม	**—**	**90**	**100.0**	**100.0**	**—**

รูปที่ 4.4 สถิติเชิงพรรณนาและความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาบาลี

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการใช้เครื่องมือดิจิทัลในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.00 ซึ่งบ่งชี้ว่าโดยเฉลี่ยผู้เรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในความถี่ระดับปานกลาง การแจกแจงมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (skewness = -0.522) แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแนวโน้มใช้เครื่องมือดิจิทัลค่อนข้างสม่ำเสมอมากกว่าการใช้น้อยมาก อย่างไรก็ตาม ข้อมูลความถี่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของรูปแบบการใช้งาน โดยสัดส่วนสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามรายงานว่าใช้เครื่องมือดิจิทัลเดือนละครั้ง (30.0%) รองลงมาคือใช้น้อยครั้งหรือแทบไม่ใช้ (25.6%) และไม่เคยใช้ (16.7%) ในทางตรงกันข้าม มีเพียงสัดส่วนเล็กน้อยที่รายงานการใช้งานบ่อย ได้แก่ ใช้ทุกวัน (5.6%) และใช้หลายครั้งต่อสัปดาห์ (12.2%)

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า แม้เครื่องมือดิจิทัลจะมีอยู่และเป็นที่ยอมรับ แต่ยังไม่ได้ถูกบูรณาการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ระดับการใช้งานที่ค่อนข้างต่ำในกลุ่มผู้ใช้ประจำอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงเทคโนโลยีที่จำกัด ความรู้ความเข้าใจด้านดิจิทัล (digital literacy) หรือการพึ่งพาวิธีการเรียนแบบดั้งเดิม รูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าที่ระบุว่า ประสิทธิภาพของเครื่องมือดิจิทัลไม่ได้ขึ้นอยู่กับการมีอยู่ของเครื่องมือเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับความถี่และความต่อเนื่องในการใช้งาน ผลการศึกษาจึงสะท้อนว่า แม้เครื่องมือดิจิทัล

จะมีบทบาทในการเรียนภาษาบาลี แต่การใช้งานยังคงเป็นลักษณะเป็นครั้งคราวมากกว่าจะเป็นพฤติกรรมการใช้ที่เป็นกิจวัตรของผู้เรียนจำนวนมาก

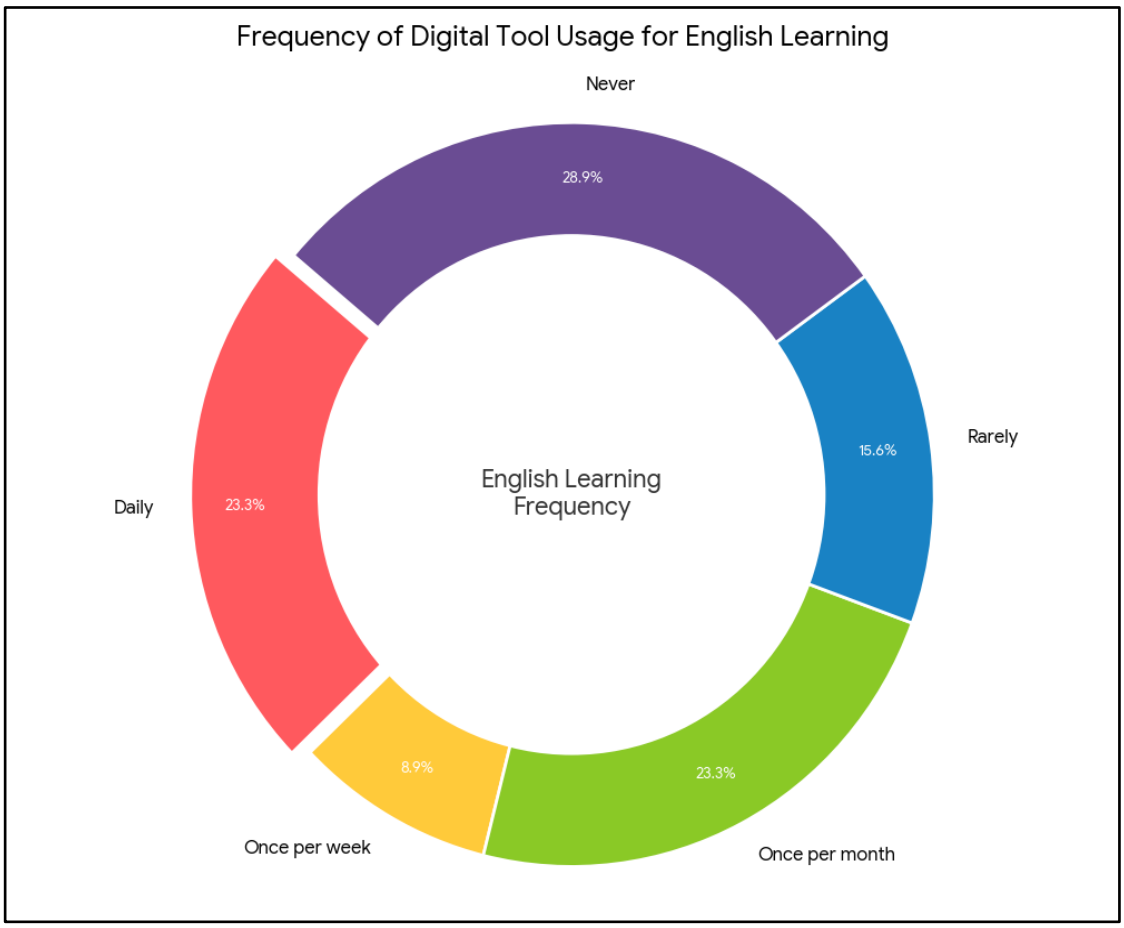
4.4.5 ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาอังกฤษ

หัวข้อนี้ย่อยนี้ศึกษาความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาอังกฤษของผู้ตอบแบบสอบถาม การทำความเข้าใจว่าผู้เรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลบ่อยเพียงใดมีความสำคัญต่อการประเมินระดับการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนภาษา การใช้เครื่องมือเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอมีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาความสามารถทางภาษา เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนได้รับการป้อนข้อมูลอย่างต่อเนื่อง มีโอกาสฝึกฝนซ้ำ และได้รับข้อมูลป้อนกลับแบบทันที (Metruk, 2024) ดังนั้น หัวข้อนี้จึงนำเสนอทั้งสถิติเชิงพรรณนาและความถี่ในการใช้งาน เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้เรียนกับเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 4.24 สถิติเชิงพรรณนาและความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาบาลี

หมวดหมู่	สถิติ / คำตอบ	ความถี่ (n)	ร้อยละ	ร้อยละที่ถูกต้อง	ร้อยละสะสม
สถิติเชิงพรรณนา	จำนวน (ใช้ได้)	90	—	—	—
	ค่าที่ขาดหาย	0	—	—	—
	ค่าเฉลี่ย	2.94	—	—	—
	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย	0.198	—	—	—
	มัธยฐาน	3.00	—	—	—
	ฐานนิยม	5	—	—	—
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.880	—	—	—
	ความแปรปรวน	3.536	—	—	—
	ความเบ้	-0.519	—	—	—
	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความเบ้	0.254	—	—	—
	ความโด่ง	-1.118	—	—	—
	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความโด่ง	0.503	—	—	—
	พิสัย	5	—	—	—
	ค่าต่ำสุด	0	—	—	—

หมวดหมู่	สถิติ / คำตอบ	ความถี่ (n)	ร้อยละ	ร้อยละที่ถูกต้อง	ร้อยละสะสม
	ค่าสูงสุด	5	—	—	—
	ผลรวม	265	—	—	—
	เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25	2.00	—	—	—
	เปอร์เซ็นไทล์ที่ 50 (มัธยฐาน)	3.00	—	—	—
	เปอร์เซ็นไทล์ที่ 75	5.00	—	—	—
ความถี่ในการใช้งาน	ทุกวัน	—	23.3	23.3	23.3
	สัปดาห์ละครั้ง	—	8.9	8.9	32.2
	เดือนละครั้ง	—	23.3	23.3	55.6
	นาน ๆ ครั้ง	—	15.6	15.6	71.1
	ไม่เคย	—	28.9	28.9	100.0
รวม	—	**90**	**100.0**	**100.0**	—

รูปที่ 4.5 ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาที่แสดงในตารางที่ 4.27 ระบุว่าการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.00 การแจกแจงข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (skewness = -0.519) ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่งมีแนวโน้มใช้เครื่องมือดิจิทัลค่อนข้างบ่อย

ค่าฐานนิยม (mode) เท่ากับ 5 ยังสะท้อนว่ามีกลุ่มผู้เรียนจำนวนหนึ่งรายงานการใช้งานในระดับที่ถี่มากอย่างชัดเจน ในแง่ความถี่ พบว่าการใช้งานทุกวัน (23.3%) มีสัดส่วนค่อนข้างสูง ซึ่งสูงกว่าที่พบในการเรียนภาษาบาลี นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 23.3 รายงานว่าใช้เครื่องมือดิจิทัลเดือนละครั้ง ขณะที่สัดส่วนที่น้อยกว่าระบุว่าใช้สัปดาห์ละครั้ง (8.9%) และใช้น้อยครั้ง (15.6%) อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มผู้เรียนจำนวนค่อนข้างมาก (28.9%) ที่รายงานว่าไม่เคยใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการเรียนภาษาอังกฤษเลย

ผลการศึกษานี้สะท้อนรูปแบบการใช้งานที่มีลักษณะค่อนข้างแตกแยก (polarized) โดยผู้เรียนบางกลุ่มมีการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและบ่อยครั้ง ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งไม่ใช้เลย ความแตกต่างดังกล่าวอาจสะท้อนถึงปัจจัยด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี ทักษะด้านดิจิทัล หรือความชอบในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนภาษาบาลี การเรียนภาษาอังกฤษมีแนวโน้มการใช้งานที่ถี่กว่าในกลุ่มผู้ใช้ที่ใช้งานอยู่ ซึ่งอาจเนื่องมาจากความพร้อมและความหลากหลายของทรัพยากรดิจิทัลและแพลตฟอร์มที่สนับสนุนการเรียนภาษาอังกฤษที่มีมากกว่า

สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้า ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แม้เครื่องมือดิจิทัลจะมีศักยภาพสูงในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษา แต่ผลลัพธ์หรือประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าวขึ้นอยู่กับการใช้งานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (Okumuş Dağdeler, 2023)

4.4.6 สรุปผลของวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

ผลการศึกษาจากวัตถุประสงค์ที่ 3 ให้ภาพรวมที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบันเพื่อสนับสนุนการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ โดยสะท้อนทั้งจุดแข็งและช่องว่างที่ยังมีอยู่ในการปฏิบัติ หนึ่งในรูปแบบที่โดดเด่นที่สุดของการศึกษานี้คือการนำกลยุทธ์แบบหลายเครื่องมือ (multi-tool strategy) มาใช้อย่างแพร่หลาย โดยผู้เข้าร่วมมีการผสมผสานการใช้แอปพลิเคชันบนมือถือ คอร์สเรียนออนไลน์ พจนานุกรมดิจิทัล เครื่องมือที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ และระบบแปลภาษาอัตโนมัติ พฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาแหล่งข้อมูลเพียงแหล่งเดียว ไปสู่ระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีการบูรณาการมากขึ้น ซึ่งผู้ใช้มีการตรวจสอบและเปรียบเทียบข้อมูลข้ามหลายแพลตฟอร์ม (triangulation) เพื่อเพิ่มความถูกต้องของการแปลและความเข้าใจทางภาษาศาสตร์

แนวทางแบบหลายชั้นนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ เนื่องจากความท้าทายต่าง ๆ เช่น โครงสร้างไวยากรณ์ที่ซับซ้อน ทรัพยากรร่วมสมัยที่มีอย่างจำกัด

และความละเอียดอ่อนทางความหมาย ซึ่งล้วนต้องอาศัยการตีความอย่างรอบคอบ (Vasylieva, 2025)

การใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์และพจนานุกรมดิจิทัลช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมในกระบวนการแปลแบบเป็นขั้นตอน (iterative translation processes) โดยสามารถตรวจสอบความหมาย เปรียบเทียบผลลัพธ์ และปรับปรุงการตีความให้มีความแม่นยำมากขึ้น แนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบในสาขาการศึกษาด้านการแปล ซึ่งเน้นว่า การแปลที่ใช้เทคโนโลยีจะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อผู้ใช้มีการประเมินและแก้ไขผลลัพธ์ (post-editing) อย่างมีวิจารณญาณ แทนการพึ่งพาระบบอัตโนมัติเพียงอย่างเดียว

แม้จะมีแนวโน้มเชิงบวกดังกล่าว ผลการศึกษายังเผยให้เห็นระดับการมีส่วนร่วมกับเครื่องมือดิจิทัลที่ไม่เท่ากัน โดยผู้เข้าร่วมบางส่วนมีการใช้งานเทคโนโลยีหลายชนิดอย่างบ่อยครั้งและมีความซับซ้อน ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งรายงานการใช้งานเพียงเป็นครั้งคราวหรือน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์ความถี่ชี้ให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมจำนวนมากใช้เครื่องมือดิจิทัลเพียงเดือนละครั้งหรือใช้น้อยครั้ง โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนภาษาบาลี

สิ่งนี้สะท้อนว่า แม้ทรัพยากรดิจิทัลจะมีอยู่ แต่ยังไม่ได้ถูกบูรณาการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรการเรียนรู้หรือการปฏิบัติด้านการแปลอย่างเต็มที่ งานวิจัยก่อนหน้านี้ระบุว่า การใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและมีเป้าหมายชัดเจนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาและสมรรถนะด้านการแปล (Cao et al, 2023)

อีกหนึ่งข้อค้นพบที่สำคัญคือความแตกต่างระหว่างบริบทของการเรียนภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ การใช้เครื่องมือดิจิทัลมีความหลากหลายและความถี่ที่สูงกว่าในการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความพร้อมของทรัพยากร แพลตฟอร์ม และการสนับสนุนทางเทคโนโลยีที่มีมากกว่า ในทางตรงกันข้าม การเรียนภาษาบาลีมีแนวโน้มพึ่งพาเครื่องมือที่คัดเลือกและผสมผสานกันมากกว่า ซึ่งสะท้อนทั้งข้อจำกัดด้านทรัพยากรและลักษณะเฉพาะของภาษา ความแตกต่างดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาเครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มุ่งเป้าสำหรับภาษาบาลีโดยเฉพาะ อาจช่วยยกระดับผลลัพธ์ของการเรียนรู้และการแปลได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังเน้นย้ำบทบาทสำคัญของความรู้ความเข้าใจด้านดิจิทัล (digital literacy) และความสามารถเชิงกลยุทธ์ (strategic competence) โดยประสิทธิภาพของเครื่องมือดิจิทัลไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเข้าถึงเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ใช้ในการเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม การประเมินความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์ และการบูรณาการข้อมูลจากหลายแหล่งอย่างมีประสิทธิภาพ

หากปราศจากทักษะเหล่านี้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอาจนำไปสู่ความเข้าใจที่ผิวเผินหรือการแปลที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น การฝึกอบรมด้านความรู้ความเข้าใจดิจิทัลและการบูรณาการเครื่องมือจึงควรถูกพิจารณาให้เป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษาด้านการแปล นอกจากนี้ การศึกษายังระบุกลุ่มผู้เข้าร่วมขนาดเล็กแต่มีนัยสำคัญที่ไม่ใช้เครื่องมือดิจิทัลเลย ซึ่งสะท้อนว่าวิธีการเรียนรู้และการแปลแบบดั้งเดิมยังคงมีความเกี่ยวข้องอยู่ การอยู่ร่วมกันของแนวทางดิจิทัลและไม่ใช้ดิจิทัลนี้ชี้ให้เห็นว่า

การบูรณาการเทคโนโลยีไม่ควรเข้ามาแทนที่วิธีการแบบเดิมทั้งหมด แต่ควรทำหน้าที่เสริมกันอย่างสมดุลและสอดคล้องกับหลักการทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม

โดยสรุป วัตถุประสงค์ที่ 3 แสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีศักยภาพอย่างมากในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะเมื่อมีการใช้อย่างบูรณาการและมีกลยุทธ์ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบของเครื่องมือเหล่านี้ยังถูกกำกับด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความถี่ในการใช้งาน ความพร้อมของทรัพยากร และความสามารถของผู้ใช้ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มที่ จำเป็นต้องส่งเสริมการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มการเข้าถึงทรัพยากรเฉพาะทาง และพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและการแปลของผู้เรียน งานวิจัยและการปฏิบัติในอนาคตควรมุ่งเน้นการออกแบบการแทรกแซงที่มีเป้าหมาย เช่น โปรแกรมการฝึกอบรมและการบูรณาการในหลักสูตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เครื่องมือดิจิทัลในบริบทการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง

4.5 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การรายงานผลการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็นรายละเอียดของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สรุปผลการสัมภาษณ์ตามข้อคำถามและสรุปตามวัตถุประสงค์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.5.1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.25 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

รหัสผู้ให้การสัมภาษณ์	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การแปลภาษาบาลี (ปี)	สังกัดสาขาวิชา	ระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่ใช้
P1	อาจารย์	1	รัฐศาสตร์	น้อย	แอปแปลภาษา
P2	อาจารย์	5	รัฐศาสตร์	มาก	โซเชียลมีเดีย, YouTube, Feedback, AI
P3	อาจารย์	20	การสอนพระพุทธศาสนา	ปานกลาง	Google Translate, ChatGPT
P4	อาจารย์	1	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	ไม่มีเลย	ไม่มี
P5	อาจารย์	1	การสอนพระพุทธศาสนา	มาก	Google Translate, ChatGPT,

รหัสผู้ให้การสัมภาษณ์	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การแปลภาษาบาลี (ปี)	สังกัดสาขาวิชา	ระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่ใช้
					Microsoft Translator, Canva AI

รายละเอียดข้อมูลของข้อคำถามทั้งหมด 11 ข้อ ดังต่อไปนี้

1) ท่านมองว่าความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างไร
2) โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีในประเด็นใดที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาหรือเข้าใจยาก เมื่อนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ
3) ในการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ ท่านเห็นว่าควรมีการปรับโครงสร้างประโยคอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายและถูกต้องมากขึ้น
4) หลักการแปลใดที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา
5) ท่านมีแนวทางหรือเทคนิคในการเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนอย่างไร
6) การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม หรือการเชื่อมโยงบริบท มีส่วนช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียนในการเรียนการแปลภาษาบาลีอย่างไร
7) จากประสบการณ์ของท่าน มีแนวปฏิบัติหรือวิธีการใดที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและกล้าฝึกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น
8) ท่านเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น
9) การใช้สื่อหรือเครื่องมือดิจิทัล เช่น พจนานุกรมออนไลน์ เครื่องมือแปล หรือ AI มีส่วนช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนการแปลอย่างไร
10) ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างไร
11) ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม (โปรดระบุ)

4.5.2 สรุปผลการสัมภาษณ์

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 5 คน (P1–P5) สามารถสรุปภาพรวมได้ดังนี้

โดยรวม ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดดำรงตำแหน่ง “อาจารย์” และสังกัดใน 3 สาขาหลัก ได้แก่ รัฐศาสตร์การสอนพระพุทธศาสนา และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งสะท้อนความหลากหลายของบริบทการสอนที่เกี่ยวข้องกับทั้งสายสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา ด้านประสบการณ์ พบว่ามีความแตกต่างค่อนข้างมาก ตั้งแต่ไม่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 1 ปี ไปจนถึง 20 ปี โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง และมีเพียงบางรายที่มีประสบการณ์สูง แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทั้งในด้านความเชี่ยวชาญและช่วงวัยทางวิชาชีพ

ในส่วนของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนหรือการแปล พบว่ามีการกระจายตัวตั้งแต่ “ไม่มีเลย” “น้อย” “ปานกลาง” ไปจนถึง “มาก” โดยกลุ่มที่มีการใช้ในระดับ “มาก” มักมีการนำเครื่องมือที่หลากหลายมาใช้ประกอบการสอนและการแปล ขณะที่กลุ่มที่มีการใช้ในระดับต่ำหรือไม่มีเลย ยังขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการทำงาน สำหรับเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ใช้ พบว่าเครื่องมือพื้นฐานที่ได้รับความนิยม ได้แก่ Google Translate และ ChatGPT รวมถึงเครื่องมืออื่น ๆ เช่น Microsoft Translator, Canva AI และแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย (เช่น YouTube) ซึ่งสะท้อนแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย ตั้งแต่เครื่องมือแปลภาษาโดยตรงไปจนถึงเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้และการสร้างสื่อ

โดยสรุป กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายในด้านประสบการณ์และระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการใช้เครื่องมือช่วยแปล ทั้งนี้แนวโน้มโดยรวมชี้ให้เห็นว่าผู้สอนเริ่มเปิดรับและนำเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับ AI มาใช้มากขึ้น แต่ยังคงมีความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมอย่างเหมาะสมต่อไป

4.5.2.1 ผลการสัมภาษณ์ตามข้อคำถามทั้ง 11 ข้อ

ข้อคำถามข้อที่ 1 ท่านมองว่าความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างไร?

ตารางที่ 4.26 ผลการสัมภาษณ์ตามข้อคำถามข้อที่ 1 ทั้ง 5 ท่าน (P1–P5)

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	ประเด็นความคิดเห็น
P1	ภาษาบาลีเป็นภาษาวิภัตติ ส่วนภาษาอังกฤษเน้นลำดับคำ ผู้เรียนต้องตีความหน้าที่คำก่อนเรียบเรียงใหม่ ทำให้เกิดความสับสน
P2	อาจมีความแตกต่างด้านการออกเสียง
P3	ส่งผลมาก โดยเฉพาะการวางคำคุณนามและการเติมปัจจัยท้ายศัพท์
P4	ไม่มีความแตกต่างมากนัก

P5	ส่งผลให้ผู้เรียนต้องปรับวิธีเรียนรู้ โดยบาลีเน้นการจำวิภัตติ ส่วนอังกฤษเน้นโครงสร้าง S+V+O หากไม่เข้าใจจะสับสนในการแปล

จากข้อคำถาม ความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างไร โดยภาพรวม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า ความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนในระดับค่อนข้างมาก โดยเฉพาะลักษณะเด่นของภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาวิภัตติ” ซึ่งเน้นการเปลี่ยนรูปคำ (inflection) เพื่อบอกหน้าที่ทางไวยากรณ์ แตกต่างจากภาษาอังกฤษที่พึ่งพา “ลำดับคำ” (เช่น S+V+O) เป็นหลัก

โดยประเด็นสำคัญที่พบ ได้แก่ ผู้เรียนต้อง ตีความหน้าที่ของคำในภาษาบาลีก่อน แล้วจึงเรียบเรียงใหม่เป็นภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดความสับสนได้ง่าย ความแตกต่างเรื่อง การวางคำคุณศัพท์และการเติมปัจจัยท้ายคำ เป็นจุดที่ส่งผลต่อความเข้าใจอย่างชัดเจน ผู้เรียนจำเป็นต้อง ปรับวิธีการเรียนรู้ เช่น ภาษาบาลีต้องเน้นการจำวิภัตติและการแจกศัพท์ ขณะที่ภาษาอังกฤษเน้นโครงสร้างประโยคที่ค่อนข้างตายตัว

มีผู้ให้ข้อมูลบางรายมองว่า ความแตกต่างไม่มากนัก หรืออาจเกี่ยวข้องกับด้านการออกเสียง แต่ไม่ใช่ประเด็นหลัก

สรุปโดยรวม ความแตกต่างเชิงโครงสร้างระหว่างสองภาษานี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในการแปลและตีความ หากผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการของทั้งสองระบบไวยากรณ์อย่างชัดเจน จะส่งผลต่อความถูกต้องและความลื่นไหลในการแปลภาษา

คำถามข้อที่ 2 โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีในประเด็นใดที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาหรือเข้าใจยากเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ ?

ตารางที่ 4.27 ประเด็นโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นปัญหา

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	**ประเด็นโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นปัญหา**
P1	วิภัตติ 8 กรณี, คำสมาส–สนธิ, การผันกริยา ทำให้ระบุประธาน–กรรมไม่ชัดเจน
P2	การหาประธาน กริยาในประโยค และกิริยาคุมพากย์
P3	การแจกวิภัตติ และวาจก
P4	คำนาม และคำคุณศัพท์
P5	การผันวิภัตตินาม, การผันกริยาอาขยาต, ศัพท์สมาส

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ประเด็นที่ผู้เรียนประสบปัญหามากที่สุดคือเรื่อง “วิภัตติ” และการผันคำ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของภาษาบาลี โดยเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนรูปคำนามและคำกริยาเพื่อ

แสดงหน้าที่ในประโยค ส่งผลให้ผู้เรียน ยากต่อการระบุบทบาทของคำ เช่น ประธาน กรรม และกริยา เมื่อนำไปแปลเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาในด้าน คำสมาส–สนธิ ที่ทำให้โครงสร้างคำซับซ้อน

วาจก (voice) และ กริยาคุมพากย์ ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจความสัมพันธ์ในประโยค ชนิดของคำ เช่น คำนามและคำคุณศัพท์ ที่มีการเปลี่ยนรูปตามวิภัตติ

สรุปโดยรวม โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีที่มีการผันรูปอย่างหลากหลายและซับซ้อน เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความยากลำบากในการแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในขั้นตอนการวิเคราะห์หน้าที่ของคำและการถ่ายทอดความหมายให้ถูกต้องตามโครงสร้างภาษาเป้าหมาย

คำถามข้อที่ 3 ในการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ ท่านเห็นว่าควรมีการปรับโครงสร้างประโยคอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายและถูกต้องมากขึ้น ?

ตารางที่ 4.28 แนวทางการปรับโครงสร้างประโยค

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	**แนวทางการปรับโครงสร้างประโยค**
P1	แยกประโยคยาวให้สั้นลง และเติมคำเชื่อมให้ชัดเจน
P2	ฝึกแปลเป็นประจำ ซ้ำ ๆ เพื่อให้เข้าใจโครงสร้าง
P3	ไม่จำเป็นต้องปรับโครงสร้าง แต่ควรเปรียบเทียบความแตกต่างของสองภาษาแล้วนำมาปรับใช้
P4	ควรปรับโครงสร้างไวยากรณ์หลัก
P5	ปรับเป็นโครงสร้างภาษาอังกฤษมาตรฐาน โดยระบุประธาน กริยา กรรม (S+V+O) ให้ชัดเจน

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่าแนวทางการปรับโครงสร้างในการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษได้ดังนี้

- การปรับโครงสร้างให้สอดคล้องกับภาษาอังกฤษ (แนวคิดหลักของส่วนใหญ่)

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการปรับโครงสร้างประโยคจากภาษาบาลีให้เป็นรูปแบบภาษาอังกฤษมาตรฐาน โดยเฉพาะการแยกประโยคที่ซับซ้อนให้สั้นลง

- เติมคำเชื่อมเพื่อให้ความหมายชัดเจน
- จัดลำดับเป็นประธาน–กริยา–กรรม (S+V+O) อย่างชัดเจน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้นและลดความสับสน

- การเน้นทักษะผู้เรียนและการเปรียบเทียบภาษา ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนมองว่าไม่จำเป็นต้องปรับโครงสร้างมากนัก แต่ควรเน้นให้ผู้เรียนฝึกแปลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความแตกต่างของโครงสร้างทั้งสองภาษานำความรู้ไปปรับใช้ด้วยตนเอง

สรุปโดยรวม แนวโน้มหลักชี้ให้เห็นว่าการปรับโครงสร้างประโยคให้เป็นแบบภาษาอังกฤษมาตรฐาน โดยเฉพาะการทำให้โครงสร้างชัดเจนและลดความซับซ้อน เป็นแนวทางสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการแปลภาษาบาลีได้ดีขึ้น ขณะเดียวกัน การฝึกฝนและการเปรียบเทียบเชิงโครงสร้างก็ยังเป็นปัจจัยเสริมที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียน

คำถามข้อที่ 4 หลักการแปลใดที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา?

ตารางที่ 4.29 หลักการแปลที่เหมาะสม

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	หลักการแปลที่เหมาะสม
P1	การแปลแบบเน้นความหมาย มากกว่าการแปลคำต่อคำ
P2	ใช้เทคโนโลยี/AI ช่วยเพื่อความรวดเร็ว
P3	ต้องเข้าใจการแจกวิภัตติและหน้าที่ของคำนามในประโยคก่อนแปล
P4	แปลจากบาลีเป็นไทยก่อน แล้วจึงแปลเป็นภาษาอังกฤษ
P5	การแปลแบบผสมผสานระหว่างแปลตรงตัวและแปลเชิงอธิบาย

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่าแนวคิดเกี่ยวกับหลักการแปลสามารถสรุปได้เป็น 3 แนวทางสำคัญ ได้แก่ การแปลแบบเน้นความหมาย (Meaning-based translation) เป็นแนวทางหลักที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าเหมาะสมที่สุด โดยเน้นการถ่ายทอด “ความหมาย” มากกว่าการแปลคำต่อคำ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ถูกต้องและสอดคล้องกับบริบท การมีพื้นฐานไวยากรณ์ภาษาบาลีที่แม่นยำ การเข้าใจเรื่องวิภัตติและหน้าที่ของคำในประโยคเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นพื้นฐานในการตีความก่อนนำไปแปล หากขาดความเข้าใจส่วนนี้จะส่งผลให้การแปลคลาดเคลื่อนได้ การใช้วิธีการและเครื่องมือสนับสนุนอย่างหลากหลาย เช่น

การแปลผ่านภาษาไทยเป็นสื่อกลาง (Bali ⟶ Thai ⟶ English)

การแปลแบบผสมผสาน (ตรงตัว + อธิบาย)

การใช้เทคโนโลยีหรือ AI เพื่อช่วยเพิ่มความรวดเร็วและประสิทธิภาพ

สรุปโดยรวม การแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ควรเน้นการถ่ายทอดความหมายเป็นหลัก ควบคู่กับความเข้าใจเชิงไวยากรณ์อย่างลึกซึ้ง และสามารถประยุกต์ใช้วิธีการแปลที่หลากหลายรวมถึงเทคโนโลยี เพื่อให้การแปลมีความถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

คำถามข้อที่ 5 ท่านมีแนวทางหรือเทคนิคในการเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนอย่างไร ?

ตารางที่ 4.30 แนวทาง/เทคนิคในการเลือกคำศัพท์

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทาง/เทคนิคในการเลือกคำศัพท์
P1	เลือกคำศัพท์ตามระดับผู้เรียน หลีกเลี่ยงคำยาก และอธิบายคำเฉพาะเมื่อจำเป็น
P2	- (ไม่ระบุ)
P3	ใช้คำนามและคำกริยาบาลีพื้นฐานที่มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาไทยง่าย ๆ
P4	เลือกคำศัพท์ง่าย ๆ ที่ใช้บ่อย
P5	ประเมินระดับผู้เรียน ใช้คำตามบริบท ทำสมุดคำศัพท์ แนะนำคำพร้อมความหมาย และฝึกใช้ในการพูด–เขียน

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่าแนวทางในการเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียน สามารถสรุปได้ดังนี้ ยึดระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าควรเลือกคำศัพท์ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน โดยหลีกเลี่ยงคำศัพท์ที่ยากเกินไป เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและลดอุปสรรคในการเรียนรู้

เน้นคำศัพท์พื้นฐานและคำที่ใช้บ่อย การเลือกใช้คำง่าย ๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน หรือคำที่มีความใกล้เคียงกับภาษาไทย จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้รวดเร็วและจดจำได้ดีขึ้น

คำนึงถึงบริบทและการอธิบายเพิ่มเติม คำศัพท์ควรถูกเลือกให้สอดคล้องกับบริบทของเนื้อหา พร้อมทั้งมีการอธิบายคำเฉพาะเมื่อจำเป็น เพื่อเสริมความเข้าใจเชิงลึก ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เช่น การทำสมุดคำศัพท์ และการฝึกนำคำศัพท์ไปใช้ในการพูดและการเขียน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

สรุปโดยรวม การเลือกคำศัพท์ที่เหมาะสมควรคำนึงถึงระดับผู้เรียน ความถี่ในการใช้งาน และบริบทของเนื้อหาเป็นสำคัญ พร้อมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติและการอธิบายอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอย่างยั่งยืน

คำถามข้อที่ 6 การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม หรือการเชื่อมโยงบริบท ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียนในการเรียนการแปลภาษาบาลีอย่างไร ?

ตารางที่ 4.31 บทบาทของการใช้ตัวอย่าง/การอธิบาย/บริบท

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	บทบาทของการใช้ตัวอย่าง/การอธิบาย/บริบท
P1	การยกตัวอย่างและอธิบายบริบทช่วยให้เข้าใจความหมายลึกขึ้น และเชื่อมโยงเนื้อหาได้ดี
P2	ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น
P3	ยกตัวอย่างความเหมือนระหว่างบาลี–อังกฤษ เช่น การเติมปัจจัยหน้า–หลัง (เช่น **nationality)**
P4	ช่วยให้เข้าใจได้มากขึ้นและรวดเร็วขึ้น
P5	ช่วยเพิ่มความสนใจและความเข้าใจในการแปลภาษาบาลี

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม และการเชื่อมโยงบริบท มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการแปลภาษาบาลี โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ลึกและชัดเจนขึ้น การยกตัวอย่างประกอบและอธิบายบริบท ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความหมายที่แท้จริงของคำและประโยค ไม่ใช่เพียงการแปลตามตัวอักษร ลดความซับซ้อนและทำให้เข้าใจง่ายขึ้น การอธิบายเพิ่มเติมช่วยลดความยากของโครงสร้างภาษาบาลี ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น เชื่อมโยงความรู้ระหว่างภาษา การเปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่างระหว่างภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษ (เช่น การเติมปัจจัย) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างภาษาได้ดีขึ้น เพิ่มแรงจูงใจและความสนใจในการเรียน การใช้ตัวอย่างที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับบริบท ช่วยกระตุ้นความสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและอยากเรียนรู้มากขึ้น

สรุปโดยรวม การใช้ตัวอย่างและบริบทเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความเข้าใจและทักษะการแปลของผู้เรียน ช่วยให้การเรียนรู้มีความหมาย ชัดเจน และน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

คำถามข้อที่ 7 จากประสบการณ์ของท่าน มีแนวปฏิบัติหรือวิธีการใดที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและกล้าฝึกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น ?

ตารางที่ 4.32 แนวปฏิบัติ/วิธีสร้างแรงจูงใจ

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	แนวปฏิบัติ/วิธีสร้างแรงจูงใจ
P1	ใช้กิจกรรมกลุ่ม เปรียบเทียบคำแปล และให้กำลังใจเพื่อสร้างความมั่นใจ
P2	ใช้เกมตอบคำถาม (เช่น Kahoot**)** เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วม แม้อาจารย์มีข้อจำกัดด้านภาษา
P3	ใช้คำศัพท์และกริยาพื้นฐาน ฝึกแปลและแต่งประโยคอย่างง่าย

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	แนวปฏิบัติ/วิธีสร้างแรงจูงใจ
P4	ควรเริ่มสอนตั้งแต่ระดับมัธยมปลาย
P5	เลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวเชื่อม สอนเป็นขั้นตอน และเสริมแรงด้วยการชมเชย/ให้รางวัล

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่าแนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและกล้าฝึกแปล สามารถสรุปได้ดังนี้

การใช้กิจกรรมที่มีส่วนร่วม (Active Learning) เช่น กิจกรรมกลุ่ม การเปรียบเทียบคำแปล และเกมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม สนุกกับการเรียน และลดความกดดัน

การเริ่มจากพื้นฐานและค่อยเป็นค่อยไป การใช้คำศัพท์และโครงสร้างง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกแปลและแต่งประโยค จะช่วยสร้างความมั่นใจและพัฒนาทักษะอย่างเป็นลำดับ

การเสริมแรงเชิงบวก (Positive Reinforcement) การให้กำลังใจ ชมเชย หรือให้รางวัล ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าลองและไม่กลัวความผิดพลาด

การออกแบบเนื้อหาและบริบทที่น่าสนใจ การเลือกเนื้อหาที่ใกล้ตัวหรือมีความน่าสนใจ รวมถึงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวเชื่อม จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและอยากเรียนรู้มากขึ้น

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระบบการศึกษา การเริ่มต้นตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา จะช่วยวางพื้นฐานและเพิ่มความคุ้นเคย ทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมมากขึ้นในระดับอุดมศึกษา

สรุปโดยรวม การสร้างแรงจูงใจควรเน้นการมีส่วนร่วม ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน และการเสริมแรงเชิงบวก ควบคู่กับการออกแบบการเรียนรู้ที่สนุกและเป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและกล้าฝึกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

คำถามข้อที่ 8 ท่านเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น ?

ตารางที่ 4.33 บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล
P1	ช่วยให้เข้าถึงพจนานุกรมและแหล่งข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว
P2	เทคโนโลยีและอุปกรณ์แปลภาษามีความหลากหลายในยุคปัจจุบัน
P3	ช่วยในการค้นหาคำศัพท์
P4	มีบทบาทอย่างมาก ทำให้การแปลง่ายขึ้น

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล
P5	ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เช่น แปลคำ/ประโยค วิเคราะห์ไวยากรณ์ และสร้างสื่อหรือแอปเพื่อการเรียนรู้

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

เพิ่มการเข้าถึงแหล่งข้อมูล เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงพจนานุกรม ฐานข้อมูล และแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและสะดวก

สนับสนุนการค้นคว้าและการแปลคำศัพท์ เครื่องมือดิจิทัลช่วยให้การค้นหาคำศัพท์และความหมายทำได้ง่ายขึ้น ลดเวลาในการเรียนรู้

ช่วยลดความซับซ้อนของการแปล เทคโนโลยีช่วยให้กระบวนการแปลมีความง่ายขึ้น ทั้งในระดับคำและประโยค รวมถึงช่วยวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์

ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและหลากหลาย เช่น การใช้แอปพลิเคชัน เครื่องมือ AI หรือสื่อดิจิทัล ที่ช่วยออกแบบบทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และเพิ่มความน่าสนใจในการเรียน

สรุปโดยรวม เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการแปลภาษาบาลี ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่องในบริบทของการเรียนรู้ยุคใหม่

คำถามข้อที่ 9 การใช้สื่อหรือเครื่องมือดิจิทัล เช่น พจนานุกรมออนไลน์ เครื่องมือแปล หรือ AI ช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนการแปลอย่างไร ?

ตารางที่ 4.34 บทบาทของสื่อ/เครื่องมือดิจิทัลในการเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วม

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	บทบาทของสื่อ/เครื่องมือดิจิทัลในการเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วม
P1	ช่วยตรวจสอบความหมาย กระตุ้นการมีส่วนร่วม แต่ควรใช้ควบคู่การวิเคราะห์
P2	สะดวก ทันสมัย และผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้งานได้
P3	ทำให้การเรียนภาษาบาลีง่ายขึ้น
P4	- (ไม่ระบุ)
P5	ช่วยให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เช่น วิดีโอ คอร์สออนไลน์ และการเรียนรู้ผ่านเกม

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า สื่อและเครื่องมือดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

เพิ่มความสะดวกและการเข้าถึงการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่าย เช่น พจนานุกรมออนไลน์ วิดีโอสอน และคอร์สออนไลน์ ทำให้การเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียน

ช่วยให้การเรียนรู้เข้าใจง่ายและรวดเร็วขึ้น เครื่องมือแปลและ AI ช่วยตรวจสอบความหมายและสนับสนุนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

กระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วม การใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น เกมการเรียนรู้ หรือสื่ออินเทอร์แอคทีฟ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นและรู้สึกสนุกกับการเรียน

ควรใช้ควบคู่กับการคิดวิเคราะห์ แม้เทคโนโลยีจะมีประโยชน์ แต่ควรใช้ร่วมกับการวิเคราะห์และความเข้าใจของผู้เรียน เพื่อป้องกันการพึ่งพาเครื่องมือมากเกินไป

สรุปโดยรวม การใช้สื่อและเครื่องมือดิจิทัลช่วยให้การเรียนการแปลภาษาบาลีมีความน่าสนใจ สะดวก และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการเข้าถึงข้อมูลและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน แต่ยังคงต้องเน้นการพัฒนาทักษะการคิดควบคู่กันไป

คำถามข้อที่ 10 ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างไร ?

ตารางที่ 4.35 ข้อเสนอแนะ/แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ/แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
P1	บูรณาการเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเสริม ควบคู่กับการฝึกคิดวิเคราะห์
P2	ใช้สื่อที่ทันสมัย และสภาพแวดล้อมการเรียนที่เหมาะสม
P3	ใช้เทคโนโลยีช่วยแปลและตรวจสอบเมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจ
P4	ควรใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ ฝึกใช้บ่อย ๆ
P5	พัฒนาสมรรถนะภาษาอังกฤษด้านธรรมะ และใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเผยแผ่ความรู้

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่าแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ใช้เทคโนโลยีเป็น “เครื่องมือเสริม” ไม่ใช่ทดแทนการคิด ผู้สอนควรบูรณาการเทคโนโลยีร่วมกับการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนไม่พึ่งพาเครื่องมือมากเกินไป
2) ส่งเสริมการใช้งานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ การฝึกใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ใช้เทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น การช่วยแปล ตรวจสอบความถูกต้อง หรือค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหา
4) พัฒนาสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม การใช้สื่อที่ทันสมัยและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน เชื่อมโยงกับการใช้งานจริงและการเผยแพร่ความรู้
5) การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านเนื้อหาธรรมะ และการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการเผยแผ่ จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง
6) สรุปโดยรวม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพควรเน้นการบูรณาการกับกระบวนการเรียนรู้ฝึกการคิดวิเคราะห์ใช้อย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกับการใช้งานจริง เพื่อพัฒนาทักษะการแปลของผู้เรียนให้มีความถูกต้อง ลึกซึ้ง และยั่งยืน

คำถามข้อที่ 11 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

รายละเอียดดังตารางที่ 5.12ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.36 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์	**ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม**
P1	ควรเน้นความถูกต้องทางภาษาและความเข้าใจบริบท ควบคู่การใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ
P2	- (ไม่ระบุ)
P3	- (ไม่ระบุ)
P4	- (ไม่ระบุ)
P5	- (ไม่ระบุ)

ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (P1–P5) รายละเอียดดังตารางที่ 5.13

ตารางที่ 4.37 รายละเอียดความคิดเห็นที่ตรงกัน

ประเด็นหลัก (Theme)	**รายละเอียดความคิดเห็นที่ตรงกัน**	**ผู้ให้ข้อมูล**
1. ความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ส่งผลต่อความเข้าใจ	ภาษาบาลีเป็นภาษาวิภัตติ ส่วนภาษาอังกฤษเน้นลำดับคำ ทำให้ผู้เรียนสับสนและต้องตีความก่อนแปล	P1, P5
2. ปัญหาหลักคือ “วิภัตติและการผันคำ”	ผู้เรียนมีปัญหาเรื่องการแจกวิภัตติ การผันคำนาม–กริยา และคำสมาส ส่งผลต่อการแปล	P1, P3, P5

ประเด็นหลัก (Theme)	รายละเอียดความคิดเห็นที่ตรงกัน	ผู้ให้ข้อมูล
3. ควรปรับโครงสร้างเป็นภาษาอังกฤษมาตรฐาน (SVO)	การแปลควรจัดเรียงประโยคใหม่ให้เป็นโครงสร้างภาษาอังกฤษ เช่น **S+V+O** และลดความซับซ้อน	P1, P4, P5
4. การแปลควรเน้นความหมายมากกว่าคำต่อคำ	การแปลแบบเน้นความหมายช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจมากกว่าการแปลตรงตัว	P1, P5
5. การเลือกคำศัพท์ควรเหมาะกับระดับผู้เรียน	ควรใช้คำศัพท์ง่าย หลีกเลี่ยงคำยาก และเลือกให้เหมาะกับพื้นฐานของผู้เรียน	P1, P4
6. การใช้ตัวอย่างและบริบทช่วยให้เข้าใจดีขึ้น	การยกตัวอย่างและอธิบายบริบทช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น ลึกขึ้น และเชื่อมโยงความรู้ได้	P1, P2, P4, P5
7. การฝึกปฏิบัติและกิจกรรมช่วยพัฒนาทักษะ	การฝึกแปล การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือเกม ช่วยเพิ่มความเข้าใจและความมั่นใจ	P1, P2, P3
8. เทคโนโลยีช่วยให้การเรียนรู้สะดวกและรวดเร็วขึ้น	เทคโนโลยีช่วยค้นหาคำศัพท์ เข้าถึงข้อมูล และทำให้การแปลง่ายขึ้น	P1, P3, P4, P5
9. เทคโนโลยีช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วม	การใช้ **AI** สื่อออนไลน์ หรือเกม ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมมากขึ้น	P1, P2, P5
10. ควรใช้เทคโนโลยีควบคู่การคิดวิเคราะห์	เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเสริม ไม่ควรใช้แทนการคิด ต้องใช้ร่วมกับการวิเคราะห์	P1, P3
11. ควรฝึกใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	การใช้เทคโนโลยีบ่อย ๆ จะช่วยเพิ่มทักษะและความคุ้นเคย	P4, P3

จากการวิเคราะห์พบว่า ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์มีความสอดคล้องกันในหลายประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะด้าน ความแตกต่างเชิงโครงสร้างไวยากรณ์ การเน้นความหมายในการแปล และบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนี้ ยังพบว่าแนวโน้มร่วมกันคือ การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (learner-centered) เช่น การเลือกคำศัพท์ตามระดับ การใช้กิจกรรม และการเสริมแรงเชิงบวก รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนมากกว่าทดแทนการเรียนรู้

ตารางที่ 4.38 ผลการวิเคราะห์เชิงธีม (Thematic Analysis: P1–P5)

Theme	Sub-theme	หลักฐานจากผู้ให้ข้อมูล (Evidence)	รหัส
1. ความแตกต่างทางไวยากรณ์	โครงสร้างภาษาบาลี vs อังกฤษ	ภาษาบาลีเป็นวิภัตติ อังกฤษเป็น SVO ทำให้ผู้เรียนสับสน	P1, P5

Theme	Sub-theme	หลักฐานจากผู้ให้ข้อมูล (Evidence)	รหัส
	ความแตกต่างด้านรูปคำ	การลงปัจจัยท้ายศัพท์และการวางคำ	P3
	ความแตกต่างไม่ชัดเจนบางกรณี	บางมุมมองเห็นว่าต่างไม่มาก	P4
2. ปัญหาการเรียนรู้ 3. แนวทางการแปล	วิภัตติและการผันคำ	ปัญหาหลักคือการแจกวิภัตติ การผันนาม–กริยา	P1, P3, P5
	โครงสร้างประโยค	หาประธาน–กริยาไม่ได้	P2
	ชนิดคำ	คำนาม คำคุณศัพท์	P4
	ปรับเป็น SVO	ควรจัดโครงสร้างใหม่ให้เป็นอังกฤษ	P1, P4, P5
	แปลเชิงความหมาย	เน้นความหมายมากกว่าคำต่อคำ	P1, P5
	การแปลผสม	ใช้ทั้งตรงตัว + อธิบาย	P5
	ไม่ต้องปรับมาก	ให้เปรียบเทียบภาษา	P3
4. การจัดการเรียนรู้	การเลือกคำศัพท์	ใช้คำง่าย เหมาะกับระดับ	P1, P4
	การใช้บริบท	ตัวอย่างช่วยให้เข้าใจลึก	P1, P2, P4, P5
	การฝึกปฏิบัติ	ฝึกแปลซ้ำ กิจกรรม	P1, P2, P3
	แรงจูงใจ	เกม ชมเชย เสริมแรง	P1, P2, P5
5. เทคโนโลยีดิจิทัล	การเข้าถึงข้อมูล	ช่วยค้นคำศัพท์/พจนานุกรม	P1, P3, P4
	การมีส่วนร่วม	AI/สื่อช่วยเพิ่มความสนใจ	P1, P2, P5
	เครื่องมือสนับสนุน	ใช้ช่วยแปล ตรวจคำ	P1, P3
	การใช้อย่างเหมาะสม	ต้องใช้ควบคู่การคิด	P1
	การใช้อย่างต่อเนื่อง	ควรฝึกใช้บ่อย	P4

1) ตารางวิเคราะห์เชิงธีมย่อย (Theme – Subtheme – Evidence)

ตารางที่ 4.39 ผลการวิเคราะห์ธีมย่อย (Theme – Subtheme – Evidence)

Theme (ประเด็นหลัก)	Sub-theme (ประเด็นย่อย)	Evidence (ข้อมูลจาก P1–P5)
ความแตกต่างเชิงไวยากรณ์	ภาษาวิภัตติ vs ลำดับคำ	“ภาษาบาลีเป็นภาษาวิภัตติ…อังกฤษเน้นลำดับคำ” (P1), “SVO vs วิภัตติ” (P5)
	การตีความหน้าที่คำ	“ต้องตีความก่อนเรียบเรียงใหม่” (P1), “ผู้เรียนต้องปรับการเรียนรู้” (P5)
ปัญหาในการแปล	วิภัตติและการผันคำ	“วิภัตติ 8 กรณี สมาส สนธิ” (P1), “การแจกวิภัตติ” (P3), “ผันวิภัตติ/กริยา” (P5)
	การระบุโครงสร้างประโยค	“หาประธาน กริยา” (P2), “คำนามคำคุณศัพท์” (P4)
หลักการแปล	เน้นความหมาย (sense-for-sense)	“เน้นความหมายมากกว่าคำต่อคำ” (P1, P5)
	การแปลแบบผสม	“ผสมตรงตัวและอธิบาย” (P5), “แปลผ่านไทย” (P4)
การจัดการเรียนรู้	การใช้ตัวอย่าง/บริบท	“ช่วยให้เข้าใจลึกขึ้น” (P1), “เข้าใจง่ายขึ้น” (P2, P4)
	การฝึกและกิจกรรม	“กิจกรรมกลุ่ม” (P1), “เกม Kahoot” (P2), “ฝึกแต่งประโยค” (P3)
การเลือกคำศัพท์	เหมาะสมตามระดับผู้เรียน	“หลีกเลี่ยงศัพท์ยาก” (P1), “ใช้คำง่าย” (P4), “ตามบริบท” (P5)
บทบาทของเทคโนโลยี	การเข้าถึงข้อมูล	“เข้าถึงพจนานุกรม” (P1), “ค้นคำศัพท์” (P3)
	การเพิ่มการมีส่วนร่วม	“AI ช่วยตรวจสอบ” (P1), “ทันสมัย น่าสนใจ” (P2, P5)
	เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเสริม	“ใช้ควบคู่การคิดวิเคราะห์” (P1), “ช่วยแปลเมื่อไม่เข้าใจ” (P3)

4.5.2.2 ผลการสัมภาษณ์สามารถสรุปเนื้อหาตามทฤษฎีและหลักการแปลแลด้านทฤษฎีการแปล

1) ด้านทฤษฎีการแปล (Translation Theory)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษควร เน้นความหมายมากกว่าการแปลคำต่อคำ (P1, P5) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการแปลแบบ *sense-for-*

sense translation ที่มุ่งถ่ายทอดความหมายของข้อความต้นฉบับมากกว่าการคงรูปแบบภาษาเดิม (Nida, 1964; Newmark, 1988) นอกจากนี้ แนวคิดการแปลแบบผสมผสาน เช่น การแปลตรงตัวร่วมกับการอธิบาย (P5) หรือการแปลผ่านภาษาไทย (P4) ยังสะท้อนแนวทางการแปลเชิงหน้าที่ (functional approach) ที่เน้นความเข้าใจของผู้รับสารเป็นสำคัญ (Nzimande, 2023) แสดงให้เห็นว่า แนวปฏิบัติของผู้สอนสอดคล้องกับทฤษฎีการแปลสมัยใหม่ที่เน้น “ความหมายและการสื่อสาร”

2) ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ (Grammar and Linguistic Structure)

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างระหว่าง ภาษาบาลี (วิภัตติ) และ ภาษาอังกฤษ (ลำดับคำแบบ SVO) ส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างชัดเจน (P1, P5) โดยผู้เรียนต้องตีความหน้าที่คำก่อนจึงจะสามารถเรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษได้ ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดทางภาษาศาสตร์ที่ระบุว่า ภาษาในกลุ่ม inflectional language และ analytic language มีโครงสร้างแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้และการแปล (Fromkin et al., 2014)

นอกจากนี้ ปัญหาการแจกวิภัตติ การผันคำ และการระบุหน้าที่ทางไวยากรณ์ (P1, P3, P5) ยังสะท้อนว่าผู้เรียนต้องมี “ความรู้เชิงโครงสร้าง” ก่อนจึงจะแปลได้อย่างถูกต้อง แสดงให้เห็นว่า “ความรู้ไวยากรณ์เชิงลึก” เป็นปัจจัยสำคัญในการแปล

3) ด้านการจัดการเรียนรู้ (Constructivism)

ผลการวิจัยพบว่า การใช้

- กิจกรรมกลุ่ม (P1)
- เกมการเรียนรู้ (P2)
- การฝึกปฏิบัติ (P3)
- การใช้ตัวอย่างและบริบท (P1, P5)

ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและมีแรงจูงใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Constructivism ที่มองว่าผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ (Vygotsky, 1978; Piaget, 1970)

นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดและการประยุกต์ใช้ภาษา (Yu & Ni, 2025) สรุปการจัดการเรียนรู้ควรมีลักษณะเป็น Active Learning และ Learner-centered

4) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Learning)

ผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการ

- การเข้าถึงข้อมูลและพจนานุกรม (P1, P3)
- การช่วยแปลและตรวจสอบ (P1)
- การเพิ่มความน่าสนใจและการมีส่วนร่วม (P2, P5)

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (Redecker & Punie, 2017) อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลบางส่วน (P1, P3) เน้นว่า เทคโนโลยีควรใช้ควบคู่กับการคิดวิเคราะห์ ไม่ควรพึ่งพาเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการใช้เทคโนโลยีอย่าง

มีวิจารณญาณในศตวรรษที่ 21 (OECD, 2019) แสดงให้เห็นว่า เทคโนโลยีมีบทบาทเป็น “เครื่องมือเสริม” ไม่ใช่ “ตัวแทนการเรียนรู้”

4.5.2.3 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่ามีผู้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเพียงบางส่วน โดยประเด็นสำคัญที่สะท้อน คือ การสร้างสมดุลระหว่างความถูกต้องทางภาษา ความเข้าใจบริบท และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม สรุปโดยรวม แม้ข้อมูลส่วนนี้จะมีจำกัด แต่ชี้ให้เห็นแนวโน้มสำคัญว่า การสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษควรให้ความสำคัญทั้งด้านความถูกต้องเชิงภาษาและการตีความบริบท ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้ สรุปประเด็นสำคัญ จากข้อคำถามทั้ง 11 ข้อ

ตารางที่ 4.40 ผลการวิเคราะห์ธีมย่อย (Theme – Subtheme – Evidence)

รหัส	ประสบการณ์	สาขา	ดิจิทัล	เครื่องมือ	Q1–2 (ไวยากรณ์/ปัญหา)	Q3–4 (โครงสร้าง/หลักแปล)	Q5–7 (คำศัพท์/สอน/แรงจูงใจ)	Q8–10 (เทคโนโลยี)	Q11
P1	**1** ปี	รัฐศาสตร์	น้อย	แอปแปล	วิภัตติ **vs** ลำดับคำ, สับสน; ปัญหาวิภัตติ/สมาส	แยกประโยค, เติมคำเชื่อม; เน้นความหมาย	คำตามระดับ, ใช้ตัวอย่าง, กิจกรรมกลุ่ม	เข้าถึงข้อมูล, AI ช่วยตรวจ	เน้นความถูกต้อง+บริบท
P2	**5** ปี	รัฐศาสตร์	มาก	YouTube, AI	ต่างด้านเสียง; ปัญหาประธาน/กริยา	ฝึกซ้ำ; ใช้ AI ช่วย	เข้าใจง่าย; เกม Kahoot	เทคโนโลยีหลากหลาย, ใช้ง่าย	-
P3	**20** ปี	พุทธศาสนา	ปานกลาง	Google Translate, ChatGPT	ปัจจัยท้ายคำ; วิภัตติ/วาจก	ไม่ต้องปรับมาก; เข้าใจวิภัตติ	ศัพท์พื้นฐาน; เปรียบเทียบภาษา; ฝึกแต่งประโยค	ค้นคำศัพท์; เรียนง่ายขึ้น	ใช้เทคโนโลยีช่วยแปล
P4	**1** ปี	อังกฤษ	ไม่มี	ไม่มี	ต่างน้อย; คำนาม/คุณศัพท์	ปรับโครงสร้าง; แปลผ่านไทย	คำง่าย; เข้าใจเร็ว; เริ่ม ม.ปลาย	ช่วยให้แปลง่าย	ใช้บ่อย
P5	**1** ปี	พุทธศาสนา	มาก	**Google, AI**	ต่างมาก **SVO vs** วิภัตติ; ผันคำ/สมาส	**SVO** ชัดเจน; แปลผสม	ตามบริบท; สมุดคำศัพท์; เสริมแรง	วิเคราะห์ไวยากรณ์; สื่อออนไลน์	ใช้เผยแผ่ธรรมะ

4.5.2.4 สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ธีมย่อย

โดยภาพรวม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะลักษณะภาษาวิภัตติของบาลีที่ต้องตีความหน้าที่คำก่อนเรียบเรียงใหม่ (P1, P5) ขณะที่บางส่วนมองว่าความแตกต่างอาจไม่มากหรือเกี่ยวข้องกับการออกเสียง (P2, P4) และบางรายเน้นประเด็นการวางคำและปัจจัยท้ายศัพท์ (P3)

ในด้านปัญหาที่พบในการแปล ผู้ให้ข้อมูลเห็นตรงกันว่า “วิภัตติ” และการผันคำเป็นประเด็นหลักที่ผู้เรียนมีความยากลำบาก รวมถึงคำสมาส–สนธิ และการผันกริยา ซึ่งส่งผลต่อการระบุประธาน–กรรม (P1, P3, P5) ขณะที่บางรายเน้นปัญหาการหาประธาน กริยา และความสัมพันธ์ในประโยค (P2) และชนิดของคำ เช่น คำนามและคำคุณศัพท์ (P4)

สำหรับแนวทางการปรับโครงสร้างประโยคในการแปล ส่วนใหญ่เสนอว่า ควรปรับให้เป็นโครงสร้างภาษาอังกฤษมาตรฐาน เช่น การเรียงแบบ S+V+O การแยกประโยคยาว และการใช้คำเชื่อม (P1, P4, P5) ขณะที่บางส่วนเน้นการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ (P2) หรือการเปรียบเทียบโครงสร้างทั้งสองภาษาโดยไม่จำเป็นต้องปรับมาก (P3)

ในด้านหลักการแปล ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่สนับสนุน การแปลแบบเน้นความหมายมากกว่าการแปลคำต่อคำ (P1, P5) โดยต้องอาศัยความเข้าใจวิภัตติและโครงสร้างภาษาบาลีอย่างถูกต้อง (P3) รวมถึงการใช้วิธีเสริม เช่น การแปลผ่านภาษาไทย (P4) และการใช้เทคโนโลยีช่วย (P2)

ด้านการเลือกคำศัพท์ ผู้ให้ข้อมูลเห็นตรงกันว่า ควรเลือกคำให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน เน้นคำง่ายและใช้บ่อย (P1, P4) รวมถึงการใช้คำพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับภาษาไทย (P3) และการฝึกใช้คำศัพท์ในบริบทจริง เช่น การพูดและการเขียน (P5)

ในด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า การใช้ตัวอย่าง การอธิบาย และการเชื่อมโยงบริบทช่วยเพิ่มความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียนอย่างชัดเจน (P1, P5) รวมถึงช่วยให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น (P2, P4) และสามารถเชื่อมโยงโครงสร้างระหว่างภาษาได้ (P3)

สำหรับการสร้างแรงจูงใจ ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอว่า ควรใช้กิจกรรมที่มีส่วนร่วม เช่น งานกลุ่ม เกม หรือการเปรียบเทียบคำแปล (P1, P2) ควบคู่กับการเริ่มจากพื้นฐานง่าย (P3) การออกแบบเนื้อหาที่น่าสนใจ และการเสริมแรงเชิงบวก (P5) รวมถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา (P4)

ในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เข้าถึงข้อมูล ค้นหาคำศัพท์ และทำให้การแปลเข้าใจง่ายขึ้น (P1, P3, P4) อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เช่น การวิเคราะห์ไวยากรณ์และสร้างสื่อการเรียนรู้ (P5) และมีความหลากหลายของเครื่องมือในปัจจุบัน (P2)

นอกจากนี้ การใช้สื่อและเครื่องมือดิจิทัล เช่น AI และสื่อออนไลน์ ช่วยเพิ่มความสะดวก ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (P2, P5) รวมถึงช่วยตรวจสอบความหมาย (P1) และทำให้การเรียนง่ายขึ้น (P3) แต่ควรใช้ควบคู่กับการคิดวิเคราะห์ (P1)

ในส่วนของข้อเสนอแนะ ผู้ให้สัมภาษณ์เน้นว่า ควรบูรณาการเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเสริม ไม่ใช่ทดแทนการคิด (P1) ใช้อย่างสม่ำเสมอ (P4) และช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจ (P3) พร้อมทั้งพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในบริบทการใช้งานจริง เช่น การเผยแผ่ธรรมะผ่านสื่อดิจิทัล (P5) และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนที่เหมาะสม (P2) สุดท้าย ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า การแปลที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงทั้งความถูกต้องทางภาษาและความเข้าใจบริบท ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ (P1)

4.5.2.5 สรุปผลตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ 1

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาษาบาลีเป็นภาษาวิภัตติ ส่วนภาษาอังกฤษเน้นลำดับคำ ทำให้ผู้เรียนต้องตีความหน้าที่ของคำก่อนเรียบเรียงใหม่ (P1, P5) ขณะที่บางส่วนมองว่าความแตกต่างอาจไม่มากหรือเกี่ยวข้องกับการออกเสียง (P2, P4) และบางรายเน้นประเด็นการวางคำคุณศัพท์และการเติมปัจจัยท้ายศัพท์ (P3)

นอกจากนี้ พบว่า ผู้เรียนมักประสบปัญหาในเรื่องวิภัตติ การผันคำ และโครงสร้างคำ เช่น คำสมาส–สนธิ และการผันกริยา ซึ่งส่งผลต่อการระบุหน้าที่ของคำในประโยค (P1, P3, P5) รวมถึงปัญหาในการหาประธานและกริยา (P2) และความเข้าใจชนิดของคำ เช่น คำนามและคำคุณศัพท์ (P4) ในด้านหลักการแปล พบว่า ควรเน้นการแปลแบบถ่ายทอดความหมายมากกว่าการแปลคำต่อคำ (P1, P5) โดยต้องอาศัยความเข้าใจโครงสร้างภาษาบาลีอย่างถูกต้อง (P3) และอาจใช้วิธีเสริม เช่น การแปลผ่านภาษาไทย (P4) หรือใช้เทคโนโลยีช่วยในการแปล (P2)

วัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรปรับโครงสร้างประโยคจากภาษาบาลีให้เป็นภาษาอังกฤษมาตรฐาน เช่น การจัดลำดับประโยคแบบ S+V+O การแยกประโยคยาว และการใช้คำเชื่อมเพื่อความชัดเจน (P1, P4, P5) ขณะที่บางส่วนเสนอให้ฝึกแปลอย่างสม่ำเสมอ (P2) หรือเน้นการเปรียบเทียบโครงสร้างทั้งสองภาษา (P3)

ในด้านการเลือกคำศัพท์ พบว่า ควรเลือกคำให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน เน้นคำง่ายและใช้บ่อย (P1, P4) รวมถึงการใช้คำพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับภาษาไทย (P3) และการฝึกใช้คำศัพท์ในบริบทจริง (P5)

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า การใช้ตัวอย่าง การอธิบาย และการเชื่อมโยงบริบทมีส่วนสำคัญในการเพิ่มความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียน (P1, P5) รวมถึงช่วยให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น (P2, P4) และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างภาษาได้ (P3) ในด้านแรงจูงใจ พบว่า การใช้กิจกรรมที่

มีส่วนร่วม เช่น งานกลุ่ม เกม หรือการเปรียบเทียบคำแปล ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ (P1, P2) ควบคู่กับการเริ่มจากพื้นฐานง่าย (P3) การออกแบบเนื้อหาที่น่าสนใจ และการเสริมแรงเชิงบวก (P5) รวมถึงการพัฒนาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา (P4)

วัตถุประสงค์ที่ 3

เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนและการแปล โดยช่วยให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลและพจนานุกรมได้สะดวก (P1) ช่วยค้นหาคำศัพท์ (P3) และทำให้การแปลเข้าใจง่ายขึ้น (P4) อีกทั้งยังมีเครื่องมือที่หลากหลายในยุคปัจจุบัน (P2) และสามารถสนับสนุนการวิเคราะห์ไวยากรณ์และสร้างสื่อการเรียนรู้ (P5)

นอกจากนี้ สื่อและเครื่องมือดิจิทัล เช่น AI และสื่อออนไลน์ ช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (P2, P5) รวมถึงช่วยตรวจสอบความหมาย (P1) และทำให้การเรียนง่ายขึ้น (P3) แต่ควรใช้ควบคู่กับการคิดวิเคราะห์ (P1)

ในส่วนของแนวทางการประยุกต์ใช้ พบว่า ควรบูรณาการเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเสริมในการเรียนรู้ (P1) ใช้อย่างสม่ำเสมอ (P4) และใช้ช่วยสนับสนุนเมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจ (P3) รวมถึงพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการใช้งานจริงผ่านสื่อดิจิทัล (P5) และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม (P2)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 5 นี้ได้สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ทั้งสามข้อคือ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

5.1 สรุปลักษณะกลุ่มตัวอย่างทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ จำนวน 90 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 ขณะที่อาจารย์มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 สะท้อนให้เห็นว่าข้อมูลส่วนใหญ่มาจากมุมมองของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงอายุระหว่าง 17–65 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยอายุ 26.47 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.66 แสดงถึงความหลากหลายของช่วงอายุ แม้ว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยนักศึกษาก็ตาม ด้านสถานภาพทางสังคม พบว่าส่วนใหญ่เป็นฆราวาสหญิง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมา ได้แก่ ฆราวาสชาย ร้อยละ 15.6 พระภิกษุ ร้อยละ 13.3 และแม่ชี ร้อยละ 4.4 ตามลำดับ ด้านสัญชาติ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมา จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาคือชาวบังกลาเทศ ร้อยละ 37.8 และชาวไทย ร้อยละ 16.7 ขณะที่สัญชาติอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 3.3 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความเป็นนานาชาติและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสาขาวิชา พบว่าส่วนใหญ่ศึกษาในสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 รองลงมาคือสาขาการสอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 24.4 และรัฐศาสตร์ ร้อยละ 7.8 ด้านระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ

ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 25.6 และชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 22.2 ตามลำดับ ในด้านระยะเวลาการศึกษาภาษาบาลี-อังกฤษ พบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือไม่มีประสบการณ์ และมีประสบการณ์ 4 ปีขึ้นไป ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันที่ร้อยละ 21.1 ด้านประสบการณ์การสอนภาษาบาลี-อังกฤษ พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การสอน คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาคือมีประสบการณ์ 1 ปี ร้อยละ 24.4 ขณะที่ประสบการณ์โดยรวมด้านภาษาบาลี-อังกฤษ พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 1 ปี ร้อยละ 31.1 รองลงมาคือไม่มีประสบการณ์ ร้อยละ 26.7 โดยภาพรวม แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษานานาชาติที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการศึกษา และยังมีประสบการณ์ด้านการใช้และการสอนภาษาบาลี-อังกฤษในระดับค่อนข้างจำกัด

2) กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 5 คน ประกอบด้วยอาจารย์จากหลากหลายสาขาวิชา ได้แก่ รัฐศาสตร์ การสอนพระพุทธศาสนา และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมีประสบการณ์ด้านการแปลภาษาบาลีตั้งแต่ 1–20 ปี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแตกต่างกัน ตั้งแต่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยี ไปจนถึงมีทักษะในระดับมาก โดยเครื่องมือที่นิยมใช้ในการเรียนการสอนและการแปลภาษา ได้แก่ Google Translate, ChatGPT, Microsoft Translator, YouTube, Canva AI และแอปพลิเคชันแปลภาษาอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์สูงและมีทักษะด้านดิจิทัลในระดับมาก มีแนวโน้มใช้เทคโนโลยี AI และสื่อดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การแปลภาษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนมากกว่า ขณะที่บางส่วนยังมีข้อจำกัดด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างด้านประสบการณ์การแปลภาษาบาลีและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้สอน ซึ่งอาจส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการประยุกต์ใช้ AI ในการพัฒนาทักษะภาษาบาลี-อังกฤษในบริบทการศึกษานานาชาติได้อย่างมีนัยสำคัญ

5.2 สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์

5.2.1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีความซับซ้อน และเกี่ยวข้องทั้งด้านโครงสร้างภาษา การตีความความหมาย และการเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบททางวิชาการและพระพุทธศาสนา

ในส่วนของผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยค่าเฉลี่ยของข้อคำถามทั้ง 30 ข้อ (G1–G30) อยู่ในช่วงประมาณ 3.41–3.60 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนตระหนักถึงทั้งความเหมือนและความแตกต่างของโครงสร้างทั้งสองภาษา โดยเฉพาะในด้านการผันคำ ระบบวิภัตติ (case system) ลำดับคำ (word order) การแปลงโครงสร้างประโยค และการถ่ายทอดความหมายเชิงบริบท นอกจากนี้ ผู้เรียนยังเข้าใจแนวคิดสำคัญของทฤษฎีการแปล เช่น ความสมมูลทางรูปแบบ (formal equivalence) และความสมมูลเชิงความหมายหรือพลวัต (dynamic equivalence) รวมถึงตระหนักถึงข้อจำกัดของการแปลแบบคำต่อคำ

ผลการวิจัยยังสะท้อนว่า การแปลมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยค การระบุหน้าที่ของคำ และการเชื่อมโยงกฎไวยากรณ์กับการใช้จริง ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบและพัฒนาการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล

ในด้านคุณภาพของเครื่องมือวิจัย พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นภายในสูงมาก โดยมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ 0.993 และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทั้งหมดมีความสอดคล้องกันในการวัดโครงสร้างเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ค่าความสัมพันธ์ที่สูงมากอาจสะท้อนว่าบางข้อคำถามมีลักษณะใกล้เคียงหรือซ้ำซ้อนกันในเชิงแนวคิด จึงอาจต้องมีการปรับปรุงเครื่องมือวิจัยในอนาคต เพื่อให้สามารถแยกมิติขององค์ประกอบด้านไวยากรณ์และการแปลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มองว่าภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านโครงสร้างไวยากรณ์ โดยภาษาบาลีเป็นภาษาวิภัตติที่เน้นการผันคำ ขณะที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่พึ่งพาลำดับคำในการสื่อความหมาย ส่งผลให้ผู้เรียนต้องวิเคราะห์หน้าที่ของคำและตีความความหมายก่อนเรียบเรียงใหม่ในการแปล

นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังสะท้อนว่า ปัญหาสำคัญของผู้เรียน ได้แก่ ความเข้าใจเรื่องวิภัตติ การผันคำ การวิเคราะห์คำสมาส–สนธิ การหาประธานและกริยา รวมถึงการแยกชนิดของคำ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการแปลภาษาบาลี–อังกฤษอย่างถูกต้อง ในด้านหลักการแปล ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การแปลควรมุ่งเน้นการถ่ายทอดความหมายมากกว่าการแปลแบบคำต่อคำ โดยผู้แปลจำเป็นต้องเข้าใจโครงสร้างภาษาต้นฉบับอย่างลึกซึ้ง และสามารถปรับรูปประโยคให้เหมาะสมกับภาษาเป้าหมายได้ นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้วิธีการช่วยเหลือเพิ่มเติม เช่น การแปลผ่านภาษาไทย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรือ AI เพื่อสนับสนุนกระบวนการแปลและการเรียนรู้ภาษา

โดยภาพรวม ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความรู้ด้านไวยากรณ์ การตีความเชิงความหมาย ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความเข้าใจบริบททางภาษาและวัฒนธรรมร่วมกัน การแปลจึงไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการถ่ายทอดความหมายระหว่างภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ทางไวยากรณ์ การคิดเชิงวิเคราะห์ และการใช้ภาษาอย่างเป็นระบบในบริบททางวิชาการและพระพุทธศาสนาอีกด้วย

5.2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนและผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในทิศทางที่สอดคล้องกัน โดยให้ความสำคัญกับความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ การเลือกใช้คำศัพท์ และการปรับรูปประโยคให้เหมาะสมกับ

ภาษาเป้าหมาย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับบริบททางภาษาและวัฒนธรรม

ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับการแปลภาษาบาลี–อังกฤษมีความสอดคล้องกันในตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของความคิดเห็นตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ตำแหน่ง สถานะทางสังคม สัญชาติ สาขาวิชาที่ศึกษา ระดับการศึกษา ชั้นปี ประสบการณ์การสอน และประสบการณ์ด้านการแปล ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งและสถานะทางสังคมไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งสะท้อนว่า ผู้เข้าร่วม แม้จะมีบทบาททางวิชาชีพหรือภูมิหลังทางสังคมที่แตกต่างกัน ก็ยังมีมุมมองเกี่ยวกับหลักการแปลและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ที่ใกล้เคียงกัน

ในทางตรงกันข้าม สัญชาติและสาขาวิชาที่ศึกษาพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในหลายตัวแปร แสดงให้เห็นว่า พื้นฐานทางภาษา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมทางวิชาการ มีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ ความหมาย และกลยุทธ์การแปลของผู้เรียน นอกจากนี้ ระดับการศึกษา ชั้นปี ประสบการณ์การสอน และประสบการณ์ด้านการแปล ยังแสดงผลในลักษณะผสมผสาน กล่าวคือ บางตัวแปรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่บางตัวแปรไม่พบความแตกต่าง สะท้อนว่า ประสบการณ์และความก้าวหน้าทางการศึกษาอาจมีผลต่อสมรรถนะด้านการแปลบางมิติ เช่น ความแม่นยำในการตีความ ความตระหนักรู้ด้านไวยากรณ์ และการเลือกใช้กลยุทธ์การแปลเชิงประยุกต์ แต่ไม่ได้ส่งผลอย่างครอบคลุมในทุกด้าน

โดยภาพรวม ผลเชิงปริมาณสะท้อนว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับหลักการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ และมองว่าการแปลเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ด้านภาษา ความเข้าใจบริบท และทักษะการคิดวิเคราะห์ มากกว่าการแปลแบบคำต่อคำเพียงอย่างเดียว

ในส่วนของผลการศึกษาเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษควรมีการปรับโครงสร้างประโยคให้สอดคล้องกับรูปแบบภาษาอังกฤษมาตรฐาน เช่น การจัดเรียงประโยคในรูปแบบประธาน–กริยา–กรรม (S+V+O) การแยกประโยคที่ยาวหรือซับซ้อน และการใช้คำเชื่อมเพื่อเพิ่มความชัดเจนของความหมาย นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังเสนอว่า การฝึกแปลอย่างสม่ำเสมอ และการเปรียบเทียบโครงสร้างของทั้งสองภาษา จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างทางไวยากรณ์ได้ดียิ่งขึ้น

ในด้านการเลือกใช้คำศัพท์ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน โดยเริ่มจากคำศัพท์พื้นฐาน คำที่ใช้บ่อย หรือคำที่สามารถเชื่อมโยงกับภาษาไทย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้งควรส่งเสริมการฝึกใช้คำศัพท์ในบริบทจริง เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและการแปลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ให้ข้อมูลยังเน้นว่า การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม และการเชื่อมโยงบริบท มีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างภาษาได้อย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เช่น งานกลุ่ม เกม หรือกิจกรรมเปรียบเทียบคำแปล ยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเพิ่มความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนยังเสนอว่า การพัฒนาทักษะด้านการแปลควรเริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา เพื่อวางรากฐานด้านภาษาและการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนในระยะยาว

โดยสรุป ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีความสอดคล้องกันในประเด็นสำคัญ กล่าวคือ การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ด้านไวยากรณ์ ความเข้าใจเชิงความหมาย การเลือกใช้คำศัพท์ และการปรับโครงสร้างภาษาให้เหมาะสมกับบริบทของภาษาเป้าหมาย ขณะเดียวกัน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ การใช้ตัวอย่าง และกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการแปลและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนในบริบททางวิชาการและพระพุทธศาสนาอีกด้วย

5.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาเชิงปริมาณสะท้อนให้เห็นว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้และการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่นิยมใช้กลยุทธ์แบบหลายเครื่องมือ (multi-tool strategy) ผ่านการผสมผสานแอปพลิเคชันบนมือถือ คอร์สออนไลน์ พจนานุกรมดิจิทัล เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบแปลภาษาอัตโนมัติร่วมกัน เพื่อช่วยตรวจสอบ เปรียบเทียบ และปรับปรุงความถูกต้องของการแปล แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านจากการใช้แหล่งข้อมูลเพียงแหล่งเดียว ไปสู่ระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีการบูรณาการและตรวจสอบข้อมูลจากหลายแพลตฟอร์ม ซึ่งช่วยเพิ่มความแม่นยำในการตีความทางภาษาและหลักไวยากรณ์

ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยสนับสนุนกระบวนการแปลเชิงวิเคราะห์และการปรับแก้ผลลัพธ์ (post-editing) โดยผู้เรียนสามารถตรวจสอบความหมาย เปรียบเทียบคำแปล และปรับโครงสร้างภาษาให้เหมาะสมกับบริบทได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ระดับการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียนยังมีความแตกต่างกัน บางส่วนใช้งานเครื่องมือดิจิทัลอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ขณะที่อีกส่วนหนึ่งใช้เพียงเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนภาษาบาลี ซึ่งสะท้อนว่า แม้จะมีทรัพยากรดิจิทัลรองรับ แต่ยังไม่ได้ถูกบูรณาการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และการแปลอย่างเต็มรูปแบบ

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบความแตกต่างระหว่างการเรียนภาษาบาลีและภาษาอังกฤษอย่างชัดเจน โดยการเรียนภาษาอังกฤษมีความพร้อมด้านทรัพยากรดิจิทัลและแพลตฟอร์มสนับสนุนมากกว่า ในขณะที่การเรียนภาษาบาลียังมีข้อจำกัดด้านเครื่องมือเฉพาะทาง ทำให้ผู้เรียนต้องอาศัยการผสมผสานเครื่องมือหลายประเภทเพื่อช่วยในการตีความและวิเคราะห์ภาษา ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาแพลตฟอร์มและเครื่องมือดิจิทัลที่ออกแบบเฉพาะสำหรับภาษาบาลี เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการเรียนรู้และการแปลในอนาคต

อีกประเด็นสำคัญคือ บทบาทของความรู้ความเข้าใจด้านดิจิทัล (digital literacy) และความสามารถเชิงกลยุทธ์ของผู้ใช้ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม ประเมินความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์ และบูรณาการข้อมูลจากหลายแหล่งอย่างมีวิจารณญาณ มิฉะนั้น การใช้เทคโนโลยีอาจนำไปสู่การแปลที่คลาดเคลื่อนหรือความเข้าใจที่ผิวเผินได้ ทั้งนี้ ยังพบว่ามีกลุ่มผู้เรียนบางส่วนที่ยังคงใช้วิธีการเรียนรู้และการแปลแบบดั้งเดิมโดยไม่พึ่งพาเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนว่าแนวทางดิจิทัลและแนวทางดั้งเดิมยังสามารถอยู่ร่วมกันและเสริมประสิทธิภาพซึ่งกันและกันได้

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพสนับสนุนผลการศึกษาเชิงปริมาณ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล พจนานุกรม และแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ รวมถึงช่วยค้นหาคำศัพท์ วิเคราะห์ไวยากรณ์ และทำให้การแปลเข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้ เครื่องมือ AI และสื่อดิจิทัลยังช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้มีความรวดเร็วและยืดหยุ่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลายรายเน้นว่า การใช้เทคโนโลยีควรดำเนินควบคู่กับการคิดวิเคราะห์และความเข้าใจทางไวยากรณ์ มิใช่อาศัยผลลัพธ์จากระบบอัตโนมัติเพียงอย่างเดียว

ในด้านแนวทางการประยุกต์ใช้ ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอว่า ควรบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเสริมในการเรียนรู้และการแปล ใช้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้สื่อดิจิทัล นอกจากนี้ ยังควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลควบคู่กัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแปลและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทจริง

โดยสรุป ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีศักยภาพสูงในการสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านการเข้าถึงข้อมูล การวิเคราะห์ไวยากรณ์ การตรวจสอบความหมาย และการพัฒนาทักษะการแปล อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของเทคโนโลยียังคงขึ้นอยู่กับความพร้อมด้านทรัพยากร ความถี่ในการใช้งาน และทักษะด้านดิจิทัลของผู้เรียน ดังนั้น การพัฒนาเครื่องมือเฉพาะทาง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และการบูรณาการทักษะดิจิทัลเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอน จึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษในอนาคต

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

5.3.1 อภิปรายผลความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยทั้งความรู้ด้านโครงสร้างภาษา การตีความเชิงความหมาย ตลอดจนความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรมและ

พระพุทธศาสนา ทั้งนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Nida and Taber (2003) ที่มองว่าการแปลมิใช่เพียงการถ่ายทอดคำศัพท์จากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง แต่เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายและสาระสำคัญให้สอดคล้องกับบริบทของภาษาเป้าหมาย

ผลการศึกษาเชิงปริมาณที่พบว่า ผู้เรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง สะท้อนว่า ผู้เรียนสามารถตระหนักถึงทั้งความเหมือนและความแตกต่างของโครงสร้างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในด้านการผันคำ ระบบวิภัตติ (case system) ลำดับคำ (word order) และการถ่ายทอดความหมายเชิงบริบท ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Baker (2018) ที่เสนอว่า ความแตกต่างทางโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการตีความและการเลือกกลยุทธ์การแปลของผู้เรียน

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสะท้อนว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความสมมูลทางรูปแบบ (formal equivalence) และความสมมูลเชิงความหมายหรือพลวัต (dynamic equivalence) รวมทั้งตระหนักถึงข้อจำกัดของการแปลแบบคำต่อคำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Newmark (1988) ที่ระบุว่า การแปลที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องรักษาทั้งความถูกต้องของรูปภาษาและความสมบูรณ์ของความหมายในบริบทของภาษาเป้าหมายควบคู่กันไป

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพสนับสนุนผลเชิงปริมาณ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่สะท้อนว่า ปัญหาสำคัญในการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ ได้แก่ การวิเคราะห์วิภัตติ การผันคำ การวิเคราะห์คำสมาส–สนธิ การระบุประธานและกริยา รวมถึงการจำแนกชนิดของคำ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการแปลอย่างถูกต้อง ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับ Carter and McCarthy (2006) ที่ชี้ว่า ความเข้าใจเชิงลึกด้านโครงสร้างไวยากรณ์มีผลโดยตรงต่อความสามารถในการตีความและการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ

อีกทั้ง ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่า การแปลมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยค และการเชื่อมโยงกฎไวยากรณ์กับการใช้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cook (2010) ที่มองว่า การแปลเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความตระหนักรู้ด้านภาษา (language awareness) และส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ของผู้เรียน

ในด้านคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ค่า Cronbach’s alpha ที่อยู่ในระดับสูงมาก (0.993) สะท้อนว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นภายในสูงและสามารถวัดองค์ประกอบด้านไวยากรณ์และการแปลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม Taber (2018) เสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นที่สูงมากเกินไปอาจสะท้อนถึงความซ้ำซ้อนของข้อคำถามบางส่วน ดังนั้น การพัฒนาเครื่องมือวิจัยในอนาคตควรปรับปรุงข้อคำถามให้สามารถแยกมิติของตัวแปรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

โดยสรุป ผลการศึกษานี้สะท้อนว่า การแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ด้านไวยากรณ์ การตีความเชิงความหมาย และทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน การแปลจึงมิได้เป็นเพียงเครื่องมือในการถ่ายทอดความหมายระหว่างภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการ

สำคัญในการพัฒนาความรู้ทางภาษาและการคิดอย่างเป็นระบบในบริบททางวิชาการและพระพุทธศาสนา

5.3.2 อภิปรายผลความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนและผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในทิศทางที่สอดคล้องกัน โดยให้ความสำคัญกับความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ การเลือกใช้คำศัพท์ และการปรับรูปประโยคให้เหมาะสมกับภาษาเป้าหมาย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับบริบททางภาษาและวัฒนธรรม

ผลการศึกษาเชิงปริมาณที่พบว่า ตำแหน่งและสถานะทางสังคมไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนว่า การรับรู้เกี่ยวกับหลักการแปลไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางวิชาชีพเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ด้านภาษาและการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด sociocultural theory ของ Vygotsky (1978) ที่มองว่า การเรียนรู้ภาษาและการพัฒนาความรู้เกิดขึ้นผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและประสบการณ์ร่วม

ในทางตรงกันข้าม ผลการศึกษาที่พบความแตกต่างตามสัญชาติและสาขาวิชาที่ศึกษา แสดงให้เห็นว่า พื้นฐานทางภาษา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมทางวิชาการมีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์และกลยุทธ์การแปล ซึ่งสอดคล้องกับ House (2015) ที่เสนอว่า ภูมิหลังทางภาษาและวัฒนธรรมมีผลต่อการตีความความหมายและรูปแบบการสื่อสารในการแปล

ผลการสัมภาษณ์ยังสะท้อนว่า ผู้เรียนและผู้สอนให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างประโยคจากภาษาบาลีให้สอดคล้องกับรูปแบบภาษาอังกฤษมาตรฐาน เช่น การเรียงประโยคแบบประธาน–กริยา–กรรม (S+V+O) การแยกประโยคที่ซับซ้อน และการใช้คำเชื่อมเพื่อเพิ่มความชัดเจนของความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด communicative translation ของ Newmark (1988) ที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านภาษาเป้าหมายเข้าใจได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ในด้านการเลือกใช้คำศัพท์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และเชื่อมโยงกับบริบทจริงเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด lexical approach ของ Lewis (2008) ที่เน้นการเรียนรู้คำศัพท์ผ่านบริบทและการใช้งานจริงมากกว่าการจดจำคำศัพท์แบบแยกส่วน

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังชี้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เช่น งานกลุ่ม เกม หรือกิจกรรมเปรียบเทียบคำแปล มีส่วนสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด active learning ของ Bonwell and Eison (1991) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ในบริบทปัจจุบัน ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยด้าน translation pedagogy ในยุคดิจิทัลที่เสนอว่า การเรียนการสอนการแปลควรบูรณาการการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และ

การใช้เทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านภาษาและการแปลของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Gambier & van Doorslaer, 2024)

โดยสรุป ผลการศึกษาสะท้อนว่า การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ทางภาษา ความเข้าใจวัฒนธรรม และทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน ขณะเดียวกัน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ การใช้ตัวอย่าง และกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม ยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสมรรถนะด้านการแปลและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนในบริบททางวิชาการและพระพุทธศาสนา

5.3.4 อภิปรายผลแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้และการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านการเข้าถึงข้อมูล การค้นหาคำศัพท์ การวิเคราะห์ไวยากรณ์ และการตรวจสอบความหมาย โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือหลายรูปแบบร่วมกัน เช่น แอปพลิเคชันบนมือถือ พจนานุกรมดิจิทัล ระบบแปลภาษาอัตโนมัติ และเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลในยุคปัจจุบัน

ผลการศึกษาที่พบว่า ผู้เรียนนิยมใช้กลยุทธ์แบบหลายเครื่องมือ (multi-tool strategy) สอดคล้องกับแนวคิดด้าน Computer-Assisted Language Learning (CALL) ที่มองว่า การบูรณาการเทคโนโลยีหลายรูปแบบช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาและการแปล (Chapelle & Sauro, 2017) เนื่องจากผู้เรียนสามารถตรวจสอบ เปรียบเทียบ และปรับแก้ผลลัพธ์การแปลได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเพิ่มความแม่นยำในการตีความและการใช้ภาษา

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสะท้อนว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยสนับสนุนกระบวนการวิเคราะห์และการปรับแก้ผลลัพธ์การแปล (post-editing) มากกว่าการพึ่งพาการแปลอัตโนมัติเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ O'Brien (2021) ที่ระบุว่า การใช้ AI translation อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการประเมินและการแก้ไขผลลัพธ์โดยมนุษย์ควบคู่กัน

ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า แม้เทคโนโลยีดิจิทัลจะมีศักยภาพสูง แต่ระดับการใช้งานของผู้เรียนยังแตกต่างกัน ทั้งด้านความถี่และความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะในบริบทของภาษาบาลีที่ยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรดิจิทัลและเครื่องมือเฉพาะทางเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับ Warschauer and Healey (1998) ที่เสนอว่า ความพร้อมของทรัพยากรดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ภาษา

อีกประเด็นสำคัญคือ บทบาทของความรู้ความเข้าใจด้านดิจิทัล (digital literacy) ซึ่งมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือ ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และบูรณาการข้อมูลจากหลายแหล่งอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับ

Ng (2012) ที่มองว่า digital literacy มิได้หมายถึงเพียงการใช้เทคโนโลยีได้ แต่รวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างเหมาะสม

ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยร่วมสมัยเกี่ยวกับ AI-assisted translation และ digital pedagogy ที่ระบุว่า เทคโนโลยี AI สามารถช่วยพัฒนาทักษะการแปลและการเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ของผู้เรียน (Klimova et al., 2024) นอกจากนี้ งานของ Zawacki-Richter and Qayyum (2023) ยังเสนอว่า การบูรณาการ AI ในการศึกษาควรคำนึงถึงทั้งมิติด้านจริยธรรม ความแม่นยำของข้อมูล และบทบาทของผู้สอนในการกำกับการเรียนรู้ร่วมด้วย

อย่างไรก็ตาม ผลการสัมภาษณ์สะท้อนว่า แม้เทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยเพิ่มความสะดวกและความรวดเร็วในการแปล แต่ผู้เรียนยังจำเป็นต้องอาศัยความรู้ด้านไวยากรณ์และการคิดวิเคราะห์ควบคู่กัน เพื่อหลีกเลี่ยงการแปลที่คลาดเคลื่อนหรือความเข้าใจที่ผิวเผิน ดังนั้น เทคโนโลยีจึงควรทำหน้าที่เป็น “เครื่องมือเสริม” มากกว่าการทดแทนกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั้งหมด โดยเฉพาะในบริบทของการแปลภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจเชิงลึกด้านบริบท วัฒนธรรม และหลักธรรมทางศาสนา

โดยสรุป ผลการศึกษาสะท้อนว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีศักยภาพสูงในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลี–อังกฤษ ทั้งในด้านการเรียนรู้ การค้นคว้า และการพัฒนาทักษะการแปล อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับความพร้อมของทรัพยากร ความถี่ในการใช้งาน และระดับความรู้ด้านดิจิทัลของผู้เรียน ดังนั้น การพัฒนาเครื่องมือเฉพาะทาง การฝึกอบรมทักษะดิจิทัล และการบูรณาการเทคโนโลยีเข้าสู่หลักสูตรอย่างเหมาะสม จึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการแปลภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในอนาคต

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมการเรียนการสอนด้านการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการความรู้ด้านไวยากรณ์ การวิเคราะห์เชิงความหมาย และบริบททางพระพุทธศาสนาเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการแปลของผู้เรียนให้ครอบคลุมทั้งด้านภาษาและการตีความ

2) ควรสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรหรือรายวิชาที่เน้นการเปรียบเทียบโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลี ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างด้านวิภัตติ การผันคำ ลำดับคำ และโครงสร้างประโยคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลและฐานข้อมูลเฉพาะ

ทางสำหรับภาษาบาลี เช่น พจนานุกรมดิจิทัล คลังข้อความภาษาบาลี ระบบวิเคราะห์ไวยากรณ์ และเครื่องมือ AI สำหรับช่วยแปล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการแปลในบริบททางพระพุทธศาสนาและวิชาการ

4) ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านความรู้ดิจิทัล (digital literacy) และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะการใช้ AI และเครื่องมือแปลภาษาอัตโนมัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบ วิเคราะห์ และปรับแก้ผลลัพธ์การแปลได้อย่างเหมาะสม

5) สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนการจัดอบรมหรือพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนด้านการแปลและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) ผู้สอนควรใช้แนวทางการสอนแบบเปรียบเทียบไวยากรณ์ (comparative grammar approach) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างโครงสร้างของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะเรื่องวิภัตติ การผันคำ และลำดับคำ

2) ควรเน้นการแปลเชิงความหมาย (meaning-based translation) มากกว่าการแปลแบบคำต่อคำ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดสาระและบริบทของต้นฉบับได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับภาษาเป้าหมาย

3) ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น การวิเคราะห์ประโยค การเปรียบเทียบคำแปล การอภิปรายกลุ่ม เกมภาษา หรือการฝึกแปลจากสถานการณ์จริง เพื่อพัฒนาทักษะการแปลอย่างเป็นระบบ

4) ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เช่น พจนานุกรมออนไลน์ โปรแกรมแปลภาษา เครื่องมือ AI และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ ควบคู่กับการตรวจสอบความถูกต้องทางไวยากรณ์และบริบทด้วยตนเอง

5) ผู้เรียนควรฝึกแปลอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ และบริบททางพระพุทธศาสนาควบคู่กัน เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการตีความและการถ่ายทอดความหมายระหว่างภาษา

5.4.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการพัฒนาเครื่องมือหรือแพลตฟอร์ม AI สำหรับการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ไวยากรณ์ การตีความ และการแปลข้อความทางพระพุทธศาสนา

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ใน

การเรียนการสอนการแปลภาษาบาลี เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจของผู้เรียน

3) ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมผู้เรียนจากหลากหลายประเทศ สถาบัน และพื้นฐานทางภาษา เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านการรับรู้และกลยุทธ์การแปลในบริบทที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

4) ควรพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้สามารถวัดองค์ประกอบเฉพาะด้านของสมรรถนะการแปลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ด้านไวยากรณ์ ด้านการตีความ ด้านการใช้คำศัพท์ และด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

5) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านดิจิทัล ความสามารถทางภาษา และประสิทธิภาพในการแปล เพื่อสร้างแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคดิจิทัลและสังคมแห่งปัญญาประดิษฐ์ (AI society) ต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

โกวิทย์ พิมพวง. (2559). โครงสร้างประโยคพื้นฐานภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: การเปรียบเทียบเพื่อการแปลเป็นภาษาไทย. *วารสารวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 6*(2), 46–56.

นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์. (2564). การศึกษาวิเคราะห์ภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์. *วารสารมหาจุฬาวิชาการ, 8*(2), 99–112. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/view/245633

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2566). *หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566).*

ภาษาอังกฤษ

Abanomey, A. A., & Almossa, S. Y. (2023). Translation quality assessment practices of faculty members of colleges of languages and translation in Arab countries: An exploratory study. *Humanities and Social Sciences Communications, 10*, Article 786. https://doi.org/10.1057/s41599-023-02352-z

Baker, M. (2018). *In other words: A coursebook on translation* (3rd ed.). Routledge.

Bax, S. (2003). CALL—Past, present and future. *System, 31*(1), 13–28. https://doi.org/10.1016/S0346-251X(02)00071-4

Boateng, G. O., Neilands, T. B., Frongillo, E. A., Melgar-Quiñonez, H. R., & Young, S. L. (2018). Best practices for developing and validating scales for health, social, and behavioral research: A primer. *Frontiers in Public Health, 6*, Article 149. https://doi.org/10.3389/fpubh.2018.00149

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active learning: Creating excitement in the classroom*. ASHE-ERIC Higher Education Reports.

Bowker, L. (2002). *Computer-aided translation technology: A practical introduction*. University of Ottawa Press.

Bowker, L. (2020). *Computer-aided translation technology: A practical introduction*. University of Ottawa Press.

Burston, J. (2015). Twenty years of MALL project implementation: A meta-analysis of learning outcomes. *ReCALL, 27*(1), 4–20. https://doi.org/10.1017/S0958344014000159

Cao, J., Bhuvaneswari, G., Arumugam, T., & Aravind, B. R. (2023). The digital edge: Examining the relationship between digital competency and language learning outcomes. *Frontiers in Psychology, 14*, Article 1187909. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1187909

Carter, R., & McCarthy, M. (2006). *Cambridge grammar of English*. Cambridge University Press.

Chapelle, C. A. (2009). The relationship between second language acquisition theory and computer-assisted language learning. *The Modern Language Journal, 93*(s1), 741–753. https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2009.00970.x

Chapelle, C. A., & Sauro, S. (Eds.). (2017). *The handbook of technology and second language teaching and learning*. Wiley Blackwell.

Chesterman, A. (1997). *Memes of translation: The spread of ideas in translation theory*. John Benjamins Publishing Company.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Cook, G. (2010). *Translation in language teaching: An argument for reassessment*. Oxford University Press.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2023). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (6th ed.). SAGE Publications.

Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). SAGE Publications.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika, 16*(3), 297–334. https://doi.org/10.1007/BF02310555

Denzin, N. K. (2017). *The research act: A theoretical introduction to sociological methods* (Reprint ed.). Routledge.

DeVellis, R. F., & Thorpe, C. T. (2022). *Scale development: Theory and applications* (5th ed.). Sage.

Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics* (5th ed.). Sage.

Freeouf, P. (2017). Translating Pali Buddhist texts into English: Two example texts. *Journal of Studies in the Field of Humanities, 24*(2), 139–161. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/abc/article/view/106364

Fromkin, V., Rodman, R., & Hyams, N. (2018). *An introduction to language* (11th ed.). Cengage Learning.

Gair, J. W., & Karunatillake, W. S. (1998). *A new course in reading Pali: Entering the word of the Buddha*. Motilal Banarsidass.

Gambier, Y., & van Doorslaer, L. (Eds.). (2024). *Handbook of translation studies* (Vol. 6). John Benjamins.

Godwin-Jones, R. (2018). Using mobile technology to develop language skills and cultural understanding. *Language Learning & Technology, 22*(3), 1–17.

Gravetter, F. J., & Wallnau, L. B. (2017). *Statistics for the behavioral sciences* (10th ed.). Cengage Learning.

Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2022). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)* (3rd ed.). Sage.

Harvey, P. (2013). *An introduction to Buddhism: Teachings, history and practices* (2nd ed.). Cambridge University Press.

House, J. (2015). *Translation quality assessment: Past and present*. Routledge.

Huddleston, R., & Pullum, G. K. (2002). *The Cambridge grammar of the English language*. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/9781316423530

Jonassen, D. H. (1999). Designing constructivist learning environments. In C. M. Reigeluth (Ed.), *Instructional-design theories and models: A new paradigm of instructional theory* (Vol. II, pp. 215–239). Lawrence Erlbaum Associates.

Kallio, H., Pietilä, A. M., Johnson, M., & Kangasniemi, M. (2016). Systematic methodological review: Developing a framework for a qualitative semi-structured interview guide. *Journal of Advanced Nursing, 72*(12), 2954–2965. https://doi.org/10.1111/jan.13031

Klimova, B., Pikhart, M., & Kacetl, J. (2024). The impact of artificial intelligence on language learning and translation studies. *Education Sciences, 14*(2), Article 148. https://doi.org/10.3390/educsci14020148

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610. https://doi.org/10.1177/001316447003000308

Krippendorff, K. (2019). *Content analysis: An introduction to its methodology* (4th ed.). SAGE Publications.

Kukulska-Hulme, A. (2013). Mobile-assisted language learning. In C. A. Chapelle (Ed.), *The encyclopedia of applied linguistics* (pp. 3701–3709). Wiley-Blackwell. https://doi.org/10.1002/9781405198431.wbeal0768

Kukulska-Hulme, A. (2020). Mobile-assisted language learning [Revisited]. In C. A. Chapelle (Ed.), *The encyclopedia of applied linguistics*. Wiley.

Lee, S. M. (2023). The effectiveness of machine translation in foreign language education: A systematic review and meta-analysis. *Computer Assisted Language Learning, 36*(1–2), 103–125. https://doi.org/10.1080/09588221.2021.1901745

Lewis, M. (2008). *The lexical approach: The state of ELT and a way forward*. Heinle.

Mayer, R. E. (2021). *Multimedia learning* (3rd ed.). Cambridge University Press.

Metruk, R. (2024). Mobile-assisted language learning and pronunciation instruction: A systematic literature review. *Education and Information Technologies, 29*, 16255–16282. https://doi.org/10.1007/s10639-024-12453-0

Mirzaeian, V. R., & Oskoui, K. (2023). Google Translate in foreign language learning: A systematic review. *Applied Research on English Language, 12*(2), 51–84. https://doi.org/10.22108/are.2023.134264.1949

Newmark, P. (1988). *A textbook of translation*. Prentice Hall.

Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers & Education, 59*(3), 1065–1078. https://doi.org/10.1016/j.compedu.2012.04.016

Nida, E. A. (1964). *Toward a science of translating*. Brill.

Nida, E. A., & Taber, C. R. (2003). *The theory and practice of translation*. Brill.

Niño, A. (2009). Machine translation in foreign language learning: Language learners' and tutors' perceptions of its advantages and disadvantages. *ReCALL, 21*(2), 241–258. https://doi.org/10.1017/S0958344009000172

Nord, C. (1997). *Translating as a purposeful activity: Functionalist approaches explained*. St. Jerome Publishing.

Norman, K. R. (1983). *Pāli literature*. Otto Harrassowitz.

Norman, K. R. (2003). Pāli and the languages of early Buddhism. In N. Sims-Williams (Ed.), *Indo-Iranian languages and peoples* (pp. 81–90). Oxford University Press.

O'Brien, S. (2012). Translation as human–computer interaction. *Translation Spaces, 1*(1), 101–122. https://doi.org/10.1075/ts.1.05obr

O'Brien, S. (2021). Post-editing. In Y. Gambier & L. van Doorslaer (Eds.), *Handbook of translation studies* (Vol. 5, pp. 177–183). John Benjamins. https://doi.org/10.1075/hts.5.pos3

O'Hagan, M. (2016). Massively multiplayer online role-playing games as a potential source of innovative translation practice. *The Translator, 22*(3), 333–351. https://doi.org/10.1080/13556509.2016.1183197

Okumuş Dağdeler, K. (2023). A systematic review of mobile-assisted vocabulary learning research. *Smart Learning Environments, 10*, Article 19. https://doi.org/10.1186/s40561-023-00235-z

PACTE. (2003). Building a translation competence model. In F. Alves (Ed.), *Triangulating translation: Perspectives in process oriented research* (pp. 43–66). John Benjamins Publishing Company.

Pan, X. (2020). Technology acceptance, technological self-efficacy, and attitude toward technology-based self-directed learning: Learning motivation as a mediator. *Frontiers in Psychology, 11*, Article 564294. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.564294

Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (4th ed.). SAGE Publications.

Peña-Acuña, B., & Corga Fernandes Durão, R. (2024). Learning English as a second language with artificial intelligence for prospective teachers: A systematic review. *Frontiers in Education, 9*, Article 1490067. https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1490067

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research, 2*, 49–60.

Saylan, E., Kokoç, M., & Tatlı, Z. (2023). A systematic review of empirical studies on computer-assisted language learning. *Waikato Journal of Education, 28*(1), 89–107. https://doi.org/10.15663/wje.v28i1.1091

Stockwell, G. (2013). Mobile-assisted language learning. In M. Thomas, H. Reinders, & M. Warschauer (Eds.), *Contemporary computer-assisted language learning* (pp. 201–216). Bloomsbury Academic.

Taber, K. S. (2018). The use of Cronbach's alpha when developing and reporting research instruments in science education. *Research in Science Education, 48*(6), 1273–1296. https://doi.org/10.1007/s11165-016-9602-2

Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education, 2*, 53–55. https://doi.org/10.5116/ijme.4dfb.8dfd

UNESCO. (2023). *Guidance for generative AI in education and research*.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Warder, A. K. (2001). *Introduction to Pali* (3rd ed.). Pali Text Society.

Warschauer, M., & Healey, D. (1998). Computers and language learning: An overview. *Language Teaching, 31*(2), 57–71. https://doi.org/10.1017/S0261444800012970

Zawacki-Richter, O., & Qayyum, A. (2023). *Open and distance education in Asia, Africa and the Middle East: National perspectives in a digital age*. Springer.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ A ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด หรือกรอกข้อมูลในช่องว่าง

รายการ
1. ตำแหน่ง/หน้าที่: ☐ 0.นักศึกษา ☐ 1.อาจารย์ ☐ 2.เจ้าหน้าที่ ☐ 3.อื่นๆ
2. อายุ: _____ ปี
3. สถานภาพทางสังคม ☐0.พระสงฆ์ ☐1.แม่ชี ☐ 2.ฆราวาสชาย ☐ 3.ฆราวาสหญิง ☐ 4.ไม่ประสงค์ระบุ
4. สังกัดสาขาวิชา ☐ 0.การสอนพระพุทธศาสนา ☐ 1.รัฐศาสตร์ ☐ 2. ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร ☐ 3. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. ระดับการศึกษาสูงสุด / ชั้นปีปัจจุบัน: _____
6. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาอังกฤษ: _____ ปี
7. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาบาลี: _____ ปี
8. รายวิชาที่เคยได้เรียนเกี่ยวกับการแปลภาษา บาลี-อังกฤษ/อังกฤษ-บาลี กรุณาระบุ .....
9. ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้หรือการแปลภาษาบาลี-อังกฤษโดยรวม: ☐ 0.ไม่เคย ☐ 1.นาน ๆ ครั้ง ☐ 2.บางครั้ง ☐ 3.บ่อยครั้ง ☐ 4.เป็นประจำ

ตอนที่ B การเข้าถึงและการใช้เครื่องมือดิจิทัล *(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

ข้อ 1 เครื่องมือดิจิทัลที่ท่านใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลีหรือภาษาอังกฤษ

รายการ
☐1. แอปพลิเคชันบนมือถือ (เช่น flashcards, แอปไวยากรณ์) ☐ ภาษาบาลี ☐ ภาษาอังกฤษ
☐ 2. หลักสูตรออนไลน์ / ระบบ LMS (เช่น Pariyatti, Moodle) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 3. พจนานุกรมดิจิทัล ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 4. แชตบอท / ปัญญาประดิษฐ์ด้านภาษา (เช่น ChatGPT) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 5. ไฟล์เสียง / เครื่องมือฝึกการออกเสียง ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 6. วิดีโอการสอน / YouTube ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 7. แพลตฟอร์มทำแบบทดสอบ (เช่น Quizlet, Brainscape) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 8. เครื่องมือแปลภาษา (เช่น Google Translate หรืออื่น ๆ) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____ ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**
☐ 10. **ภาษาอังกฤษ** ☐ 1. ทุกวัน ☐ 2. หลายครั้งต่อสัปดาห์ ☐ 3. สัปดาห์ละครั้ง ☐ 4. เดือนละครั้ง ☐ 5.แทบไม่เคย ☐ 6. ไม่เคย
☐ **11. ภาษาบาลี** ☐ 1. ทุกวัน ☐ 2. หลายครั้งต่อสัปดาห์ ☐ 3. สัปดาห์ละครั้ง ☐ 4. เดือนละครั้ง ☐ 5.แทบไม่เคย ☐ 6. ไม่เคย

ตอนที่ C ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการแปล (30 ข้อ)

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดไม่มีคำตอบถูกหรือผิด ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

ระดับความคิดเห็น (Likert Scale 5 ระดับ)

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 2 = ไม่เห็นด้วย | 3 = ปานกลาง | 4 = เห็นด้วย | 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1. การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความสอดคล้องและความแตกต่างของโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างสองภาษาได้ชัดเจนขึ้น
2. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงความแตกต่างของระบบการผันคำในภาษาบาลีกับการใช้คำช่วยในภาษาอังกฤษ
3. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปคำและหน้าที่ทางไวยากรณ์ในทั้งสองภาษา
4. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้ามองเห็นความแตกต่างของลำดับคำ (word order) และผลต่อความหมาย
5. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจบทบาทของกรณี (case system) ในภาษาบาลีและความสัมพันธ์กับตำแหน่งคำในภาษาอังกฤษ
6. การฝึกแปลช่วยให้ข้าพเจ้าวิเคราะห์บทบาทของคำในประโยค (ประธาน กรรม ส่วนขยาย) ได้แม่นยำยิ่งขึ้น
7. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความสัมพันธ์เชิงไวยากรณ์ระหว่างคำในระดับวลีและประโยค
8. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่ารูปประโยคเดียวกันอาจถ่ายทอดด้วยโครงสร้างที่แตกต่างกันในสองภาษา
9. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนระหว่างสองภาษาได้
10. การแปลช่วยส่งเสริมความเข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาเชิงผัน (inflectional language) และภาษาเชิงวิเคราะห์ (analytic language)
11. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจหลักการเทียบเคียงความหมายเชิงไวยากรณ์ (grammatical equivalence)
12. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าแยกแยะความหมายตามรูปไวยากรณ์กับความหมายเชิงบริบทได้ชัดเจนขึ้น
13. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเชิงรูปแบบ (form) และโครงสร้างเชิงความหมาย (meaning)

14. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจการแปลงโครงสร้างประโยค (structural transformation) จากภาษาหนึ่งสู่อีกภาษา
15. การแปลช่วยพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในประโยคอย่างเป็นระบบ
16. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความแตกต่างของกาล (tense) และแง่มุมของกริยา (aspect) ระหว่างสองภาษา
17. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจบทบาทของคำเชื่อมและความสัมพันธ์ทางตรรกะในประโยค
18. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าสังเกตรูปแบบไวยากรณ์ที่ไม่มีโครงสร้างตรงตัวกันระหว่างสองภาษา
19. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงข้อจำกัดของการแปลแบบคำต่อคำในเชิงไวยากรณ์
20. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจหลักการแปลตามรูปแบบ (formal equivalence) และการแปลตามความหมาย (dynamic equivalence)
21. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจเลือกโครงสร้างภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับโครงสร้างบาลีได้อย่างมีเหตุผล
22. การแปลช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระบบไวยากรณ์
23. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถระบุความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ (functional relationships) ของคำในประโยคได้ชัดเจน
24. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความหมายเชิงไวยากรณ์และความหมายเชิงวาทกรรม
25. การแปลช่วยพัฒนาความเข้าใจโครงสร้างทางภาษาวิชาการของทั้งสองภาษา
26. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้ามีความละเอียดรอบคอบในการวิเคราะห์รูปประโยคที่ซับซ้อน
27. การแปลช่วยเสริมสร้างวินัยทางความคิดเกี่ยวกับระบบไวยากรณ์
28. การแปลช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถเชื่อมโยงกฎไวยากรณ์กับการใช้จริงในข้อความต้นฉบับ
29. การแปลช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ไวยากรณ์เชิงสะท้อนคิด (reflective grammar learning)
30. การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาความสามารถของข้าพเจ้าในการวิเคราะห์และใช้ไวยากรณ์อย่างถูกต้อง มีเหตุผล และเป็นระบบ

<u>แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง</u>

เรื่อง ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ หลักการแปล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ

(1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(2) ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(3) แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ และไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-นามสกุล _____
2. ตำแหน่งงาน _____
   ประสบการณ์ในการสอนหรือการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ_____ ปี
3. สังกัด.....
4. ประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนหรือการแปล
   ☐ ไม่มี ☐ น้อย ☐ ปานกลาง ☐ มาก ☐ มากที่สุด
5. โปรดระบุเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ใช้ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 คำถามการสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

1) ท่านมองว่าความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างไร
2) โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีในประเด็นใดที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาหรือเข้าใจยากเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ
3) ในการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ ท่านเห็นว่าควรมีการปรับโครงสร้างประโยคอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายและถูกต้องมากขึ้น

4) หลักการแปลใดที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา
5) ท่านมีแนวทางหรือเทคนิคในการเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนอย่างไร
6) การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม หรือการเชื่อมโยงบริบท ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียนในการเรียนการแปลภาษาบาลีอย่างไร
7) จากประสบการณ์ของท่าน มีแนวปฏิบัติหรือวิธีการใดที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและกล้าฝึกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น
8) ท่านเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น
9) การใช้สื่อหรือเครื่องมือดิจิทัล เช่น พจนานุกรมออนไลน์ เครื่องมือแปล หรือ AI ช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนการแปลอย่างไร
10) ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างไร
11) ข้อคิดเห็นอื่นๆ .....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
ใบรับรองจริยธรรมวิจัยในมนุษย์

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เลขที่:	คจม.มมร. 17/2569
โครงการวิจัย เรื่อง: (ภาษาไทย)	การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องหลักการของวิธีการแปลภาษา
โครงการวิจัย เรื่อง: (ภาษาอังกฤษ)	THE CORRELATIVE GRAMMAR BETWEEN PALI LANGUAGE AND ENGLISH LANGUAGE: A CASE STUDY ON THE PRINCIPLE OF LANGUAGE TRANSLATION METHOD
หมายเลขอ้างอิงโครงการวิจัย:	MBU HREC-0017-69
หัวหน้าโครงการวิจัย:	พระอุดมธีรคุณ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ได้พิจารณารับรองโครงการวิจัยตามแนวทางมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
และกฎหมายระดับประเทศและสากล

วันที่รับรอง:	23 เมษายน 2569
วันที่หมดอายุ:	22 เมษายน 2570

(ดร.จักรพรรดิ วะทา)
ประธานกรรมการ
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จังหวัดนครปฐม
248 ถนนศาลายา-นครชัยศรี ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทร. 02-444-6000 ต่อ 1126
e-mail: mbuhrec@mbu.ac.th website: https://hrec.mbu.ac.th/

Mahamakut Buddhist University Human Research Ethics Committee

This is to certified that

No:	MBU HREC 17/2026
Title:	THE CORRELATIVE GRAMMAR BETWEEN PALI LANGUAGE AND ENGLISH LANGUAGE: A CASE STUDY ON THE PRINCIPLE OF LANGUAGE TRANSLATION METHOD
Code:	MBU HREC-0017-69
Principal investigator:	Phraudomtheerakhun

Mahamakut Buddhist University Human Research Ethics Committee

has reviewed and approved

this research project in accordance with human research ethics standards,

as well as applicable national and international laws

Date of approval:	March 9, 2026
Date of expiration:	March 8, 2027

(Dr.Jakraphat Watha)

Chairman

Mahamakut Buddhist University Human Research Ethics Committee

Mahamakut Buddhist University Human Research Ethics Committee

Mahamakut Buddhist University, Salaya, Nakhon Pathom Province

248 Salaya–Nakhonchaisri Road, Salaya, Phutthamonthon, Nakhon Pathom 73170, Tel. 02-444-6000 ext. 1126

e-mail: mbuhrec@mbu.ac.th website: https://hrec.mbu.ac.th/

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจ IOC

โครงการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องหลักการของวิธีการแปลภาษา (The Correlative Grammar Between Pali Language and English Language: A Case Study on the Principle of Language Translation Method)

.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถาม

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence) ในงานวิจัย โดย

+1 หมายถึงสอดคล้องสมบูรณ์

0 คือไม่สอดคล้อง

-1 คือขัดแย้งกัน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นี้ ทุกคำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษา ข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการ

.....

พระอุดมธีรคุณ
หัวหน้าโครงการวิจัย
088-1342526

<u>เครื่องมือวิจัย</u>

<u>แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง</u>

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ

(1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(2) ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(3) แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ และไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

รายการ	**IOC Test**			**หมายเหตุ**
	+1	**0**	**-1**	
1. ชื่อ-นามสกุล _____	✓			
2. ตำแหน่งงาน _____	✓			
3. ประสบการณ์ในการสอนหรือการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ_____ ปี	✓			
4. สังกัด.....		✓		
5. ประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนหรือการแปล ☐ 0. ไม่มี ☐ 1. น้อย ☐ 2. ปานกลาง ☐ 3. มาก ☐ 4. มากที่สุด	✓			
6. โปรดระบุเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการแปล (ถ้ามี)	✓			

ตอนที่ 2 คำถามการสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1) ท่านมองว่าความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างไร	✓			
2) โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีในประเด็นใดที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาหรือเข้าใจยากเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ	✓			
3) ในการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ ท่านเห็นว่าควรมีการปรับโครงสร้างประโยคอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายและถูกต้องมากขึ้น	✓			
4) หลักการแปลใดที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา	✓			
5) ท่านมีแนวทางหรือเทคนิคในการเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนอย่างไร	✓			
6) การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม หรือการเชื่อมโยงบริบท ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียนในการเรียนการแปลภาษาบาลีอย่างไร	✓			
7) จากประสบการณ์ของท่าน มีแนวปฏิบัติหรือวิธีการใดที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและกล้าฝึกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น	✓			
8) ท่านเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น 9) การใช้สื่อหรือเครื่องมือดิจิทัล เช่น พจนานุกรมออนไลน์ เครื่องมือแปล หรือ AI ช่วยเพิ่มความ	✓			

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
สนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนการแปลอย่างไร				
10) ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างไร	✓			
11) ข้อคิดเห็นอื่นๆ		✓		

<u>แบบสอบถามเพื่อการวิจัย</u>

ตอนที่ A ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด หรือกรอกข้อมูลในช่องว่าง

รายการ	**IOC Test**			**หมายเหตุ**
	+1	**0**	**-1**	
1. ตำแหน่ง/หน้าที่: ☐ 0.นักศึกษา ☐ 1.อาจารย์ ☐ 3.เจ้าหน้าที่ ☐ 4.อื่นๆ	✓			
2. อายุ: _____ ปี	✓			
3. สถานภาพทางสังคม ☐0.พระสงฆ์ ☐1.แม่ชี ☐ 2.ฆราวาสชาย ☐ 3.ฆราวาสหญิง ☐ 4.ไม่ประสงค์ระบุ	✓			
4. สังกัดสาขาวิชา ☐ 0.การสอนพระพุทธศาสนา ☐ 1.รัฐศสาตร์ ☐ 2. ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร ☐ 3. อื่น ๆ โปรดระบุ.....	✓			
5. ระดับการศึกษาสูงสุด / ชั้นปีปัจจุบัน: _____	✓			
6. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาอังกฤษ: _____ ปี	✓			
7. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาบาลี: _____ ปี	✓			
8. รายวิชาที่เคยได้เรียนเกี่ยวกับการแปลภาษา บาลี-อังกฤษ/อังกฤษ-บาลี	✓			
9. ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ภาษาโดยรวม:		✓		

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐ 0.ไม่เคย ☐ 1.นาน ๆ ครั้ง ☐ 2. บางครั้ง ☐ 3.บ่อยครั้ง ☐ 4.เป็นประจำ				

ตอนที่ B การเข้าถึงและการใช้เครื่องมือดิจิทัล *(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

ข้อ 1 เครื่องมือดิจิทัลที่ท่านใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลีหรือภาษาอังกฤษ

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐1. แอปพลิเคชันบนมือถือ (เช่น flashcards, แอปไวยากรณ์) ☐ ภาษาบาลี ☐ ภาษาอังกฤษ	✓			
☐ 2. หลักสูตรออนไลน์ / ระบบ LMS (เช่น Pariyatti, Moodle) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐ 3. พจนานุกรมดิจิทัล ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐ 4. แชตบอท / ปัญญาประดิษฐ์ด้านภาษา (เช่น ChatGPT) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐ 5. ไฟล์เสียง / เครื่องมือฝึกการออกเสียง ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐ 6.วิ ดีโอการสอน / YouTube ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐ 7. แพลตฟอร์มทำแบบทดสอบ (เช่น Quizlet, Brainscape) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐ 8. เครื่องมือแปลภาษา (เช่น Google Translate หรืออื่น ๆ) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐ 9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____ ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐ 10. ไม่ใช้เครื่องมือดิจิทัล ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**		✓		
ข้อ 2 หากท่านใช้เครื่องมือดิจิทัล ท่านใช้เพื่อศึกษาภาษาบาลีและอังกฤษบ่อยเพียงใด				
☐ **ภาษาอังกฤษ** ☐ 1. ทุกวัน ☐ 2. หลายครั้งต่อสัปดาห์ ☐ 3. สัปดาห์ละครั้ง ☐ 4. เดือนละครั้ง ☐ 5.แทบไม่เคย ☐ 6. ไม่เคย	✓			
☐ **ภาษาบาลี** ☐ 1. ทุกวัน ☐ 2. หลายครั้งต่อสัปดาห์ ☐ 3. สัปดาห์ละครั้ง ☐ 4. เดือนละครั้ง ☐ 5.แทบไม่เคย ☐ 6. ไม่เคย	✓			

ตอนที่ C ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดไม่มีคำตอบถูกหรือผิด ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

ระดับความคิดเห็น (Likert Scale 5 ระดับ)

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 2 = ไม่เห็นด้วย | 3 = ปานกลาง | 4 = เห็นด้วย | 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
1	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
2	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าความหมายถูกถ่ายทอดแตกต่างกันอย่างไรในสองภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
3	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ไวยากรณ์อย่างมีความหมาย	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
4	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาษาและความหมาย	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
5	ข้าพเจ้ารู้สึกมั่นใจเมื่อต้องแปลประโยคจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
6	การฝึกแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
7	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีความสามารถด้านภาษามากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
8	การแปลจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษได้สำเร็จช่วยเพิ่มความมั่นใจในการเรียนรู้ไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
9	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นวิธีการเรียนรู้ไวยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
10	ควรบรรจุกิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษไว้ในการเรียนการสอนภาษา	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
11	การเรียนรู้ผ่านการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจไวยากรณ์ดีกว่าการอธิบายเพียงอย่างเดียว	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
12	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเหมาะสมกับการเรียนรู้ภาษาทางการหรือภาษาคลาสสิก	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
13	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคอย่างรอบคอบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
14	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าสังเกตรูปแบบทางไวยากรณ์ได้ง่ายขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
15	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความตระหนักรู้ถึงความแตกต่างทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
16	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
17	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเชื่อมโยงกฎไวยากรณ์กับข้อความจริง	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
18	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความเข้าใจภาพรวมของไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
19	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
20	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าอ่านบทความอย่างละเอียดรอบคอบมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
21	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจความหมายเชิงบริบทได้ลึกซึ้งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
22	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจว่าโครงสร้างไวยากรณ์ส่งผลต่อความหมายอย่างไร	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
23	กิจกรรมการแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการหรือภาษาเขียนอย่างเป็นทางการ	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
24	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจภาษาวิชาการได้ดีขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
25	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
26	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมความเข้าใจด้านความถูกต้องทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
27	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ระบุบทบาทของคำในประโยคได้ชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
28	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในประโยค	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
29	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลดีต่อประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาโดยรวม	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
30	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษทำให้การเรียนไวยากรณ์น่าสนใจมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
31	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนภาษา	☐	☐	☐	☐	☐		✓		

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
32	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าพัฒนาความรู้ด้านไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
33	การแปลได้สำเร็จช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ภาษาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
34	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาความคิดเชิงวินัยเกี่ยวกับภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
35	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความใส่ใจในรายละเอียดทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
36	กิจกรรมการแปลช่วยให้เข้าใจความหมายของประโยคได้อย่างแม่นยำมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
37	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยแยกแยะความหมายตามตัวอักษรและความหมายตามบริบท	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
38	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยสนับสนุนความเข้าใจภาษาเขียน	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
39	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเสริมกลยุทธ์การเรียนรู้ไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
40	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้านำกฎไวยากรณ์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
41	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ด้านภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
42	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เปรียบเทียบระบบไวยากรณ์ได้อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
43	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความเข้าใจโครงสร้างทางภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
44	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เห็นคุณค่าของความแม่นยำทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
45	กิจกรรมการแปลช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์ในระยะยาว	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
46	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาวิชาการ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
47	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาเขียน	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
48	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เรียนรู้ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
49	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์เชิงสะท้อนคิด	☐	☐	☐	☐	☐	✓			

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
50	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลดีต่อพัฒนาการทางภาษาโดยรวม	☐	☐	☐	☐	☐		✓		

ขอคิดเห็นอื่นๆ

ควรปรับแก้ข้อคำถามทั้งหมดให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ตัวแปรที่ศึกษา และผลลัพธ์ที่คาดหวังของงานวิจัย โดยให้ข้อคำถามสามารถวัดได้จริง มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือและสะท้อนพฤติกรรมหรือความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัยโดยรวม

ลงชื่อ

(ดร.วทัญญู ภูครองนา)

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

โครงการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องหลักการของวิธีการแปลภาษา (The Correlative Grammar Between Pali Language and English Language: A Case Study on the Principle of Language Translation Method)

.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถาม

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence) ในงานวิจัย โดย

+1 หมายถึงสอดคล้องสมบูรณ์

0 คือไม่สอดคล้อง

-1 คือขัดแย้งกัน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นี้ ทุกคำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษา ข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการ

.....

พระอุดมธีรคุณ
หัวหน้าโครงการวิจัย
088-1342526

เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ

(1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(2) ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(3) แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ และไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

รายการ	IOC Test			**หมายเหตุ**
	+1	0	-1	
1. ชื่อ-นามสกุล _____	/			
2. ตำแหน่งงาน _____	/			
3. ประสบการณ์ในการสอนหรือการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ_____ ปี	/			— บาลี — อังกฤษ
4. สังกัด.....				
5. ประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนหรือการแปล ☐ 0. ไม่มี ☐ 1. น้อย ☐ 2. ปานกลาง ☐ 3. มาก ☐ 4. มากที่สุด	/			
6. โปรดระบุเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการแปล (ถ้ามี)	/			

ตอนที่ 2 คำถามการสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1) ท่านมองว่าความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างไร	/			
2) โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีในประเด็นใดที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาหรือเข้าใจยากเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ	/			
3) ในการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ ท่านเห็นว่าควรมีการปรับโครงสร้างประโยคอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายและถูกต้องมากขึ้น	/			
4) หลักการแปลใดที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา	/			
5) ท่านมีแนวทางหรือเทคนิคในการเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนอย่างไร	/			
6) การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม หรือการเชื่อมโยงบริบท ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียนในการเรียนการแปลภาษาบาลีอย่างไร	/			
7) จากประสบการณ์ของท่าน มีแนวปฏิบัติหรือวิธีการใดที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและกล้าฝึกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น	/			
8) ท่านเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น	/			
9) การใช้สื่อหรือเครื่องมือดิจิทัล เช่น พจนานุกรมออนไลน์ เครื่องมือแปล หรือ AI ช่วยเพิ่มความ	/			

- ท่านใช้เทคฯ ใดบ้างในการใช้เป็นสื่อหรือเครื่องมือ

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
สนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนการแปลอย่างไร				
10) ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างไร	✓			
11) ข้อคิดเห็นอื่นๆ	✓			

<u>แบบสอบถามเพื่อการวิจัย</u>

ตอนที่ A ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด หรือกรอกข้อมูลในช่องว่าง

รายการ	IOC Test			**หมายเหตุ**
	+1	0	-1	
1. ตำแหน่ง/หน้าที่: ☐ 0.นักศึกษา ☐ 1.อาจารย์ ☐ 3.เจ้าหน้าที่ ☐ 4.อื่นๆ	/			
2. อายุ: _____ ปี	/			กำหนดช่วงอายุ
3. สถานภาพทางสังคม ☐0.พระสงฆ์ ☐1.แม่ชี ☐ 2.ฆราวาสชาย ☐ 3.ฆราวาสหญิง ☐ 4.ไม่ประสงค์ระบุ	/			
4. สังกัดสาขาวิชา ☐ 0.การสอนพระพุทธศาสนา ☐ 1.รัฐศสาตร์ ☐ 2. ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร ☐ 3. อื่น ๆ โปรดระบุ.....	/			
5. ระดับการศึกษาสูงสุด / ชั้นปีปัจจุบัน: _____	/			
6. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาอังกฤษ: _____ ปี	/			
7. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาบาลี: _____ ปี	/			
8. รายวิชาที่เคยได้เรียนเกี่ยวกับการแปลภาษา บาลี-อังกฤษ/อังกฤษ-บาลี	/			
9. ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ภาษาโดยรวม:	/			

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐ 0.ไม่เคย ☐ 1.นาน ๆ ครั้ง ☐ 2. บางครั้ง ☐ 3.บ่อยครั้ง ☐ 4.เป็นประจำ				

ตอนที่ B การเข้าถึงและการใช้เครื่องมือดิจิทัล *(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

ข้อ 1 เครื่องมือดิจิทัลที่ท่านใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลีหรือภาษาอังกฤษ

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐1. แอปพลิเคชันบนมือถือ (เช่น flashcards, แอปไวยากรณ์) ☐ ภาษาบาลี ☐ ภาษาอังกฤษ	/			
☐ 2. หลักสูตรออนไลน์ / ระบบ LMS (เช่น Pariyatti, Moodle) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
☐ 3. พจนานุกรมดิจิทัล ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
☐ 4. แชตบอท / ปัญญาประดิษฐ์ด้านภาษา (เช่น ChatGPT) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
☐ 5. ไฟล์เสียง / เครื่องมือฝึกการออกเสียง ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
☐ 6.วิ ดีโอการสอน / YouTube ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
☐ 7. แพลตฟอร์มทำแบบทดสอบ (เช่น Quizlet, Brainscape) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐ 8. เครื่องมือแปลภาษา (เช่น Google Translate หรืออื่น ๆ) ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
☐ 9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____ ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
☐ 10. ไม่ใช้เครื่องมือดิจิทัล ☐ **ภาษาบาลี** ☐ **ภาษาอังกฤษ**	/			
ข้อ 2 หากท่านใช้เครื่องมือดิจิทัล ท่านใช้เพื่อศึกษาภาษาบาลีและอังกฤษบ่อยเพียงใด				
☐ **ภาษาอังกฤษ** ☐ 1. ทุกวัน ☐ 2. หลายครั้งต่อสัปดาห์ ☐ 3. สัปดาห์ละครั้ง ☐ 4. เดือนละครั้ง ☐ 5.แทบไม่เคย ☐ 6. ไม่เคย	/			
☐ **ภาษาบาลี** ☐ 1. ทุกวัน ☐ 2. หลายครั้งต่อสัปดาห์ ☐ 3. สัปดาห์ละครั้ง ☐ 4. เดือนละครั้ง ☐ 5.แทบไม่เคย ☐ 6. ไม่เคย	/			

ตอนที่ C ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดไม่มีคำตอบถูกหรือผิด ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

ระดับความคิดเห็น (Likert Scale 5 ระดับ)

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 2 = ไม่เห็นด้วย | 3 = ปานกลาง | 4 = เห็นด้วย | 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
1	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
2	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าความหมายถูกถ่ายทอดแตกต่างกันอย่างไรในสองภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	/			
3	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ไวยากรณ์อย่างมีความหมาย	☐	☐	☐	☐	☐			/	
4	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาษาและความหมาย	☐	☐	☐	☐	☐	/			
5	ข้าพเจ้ารู้สึกมั่นใจเมื่อต้องแปลประโยคจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ	☐	☐	☐	☐	☐			/	มั่นใจยาก จะได้
6	การฝึกแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐	/			
7	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีความสามารถด้านภาษามากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
8	การแปลจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษได้สำเร็จช่วยเพิ่มความมั่นใจในการเรียนรู้ไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	/			
9	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นวิธีการเรียนรู้ไวยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	/			
10	ควรบรรจุกิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษไว้ในการเรียนการสอนภาษา	☐	☐	☐	☐	☐			/	
11	การเรียนรู้ผ่านการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจไวยากรณ์ดีกว่าการอธิบายเพียงอย่างเดียว	☐	☐	☐	☐	☐	/			
12	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเหมาะสมกับการเรียนรู้ภาษาทางการหรือภาษาคลาสสิก	☐	☐	☐	☐	☐	/			
13	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคอย่างรอบคอบ	☐	☐	☐	☐	☐	/			
14	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าสังเกตรูปแบบทางไวยากรณ์ได้ง่ายขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
15	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความตระหนักรู้ถึงความแตกต่างทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	/			
16	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
17	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเชื่อมโยงกฎไวยากรณ์กับข้อความจริง	☐	☐	☐	☐	☐	/			
18	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความเข้าใจภาพรวมของไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	/			
19	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐	/			
20	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าอ่านบทความอย่างละเอียดรอบคอบมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
21	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจความหมายเชิงบริบทได้ลึกซึ้งขึ้น ?	☐	☐	☐	☐	☐		/		
22	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจว่าโครงสร้างไวยากรณ์ส่งผลต่อความหมายอย่างไร	☐	☐	☐	☐	☐			/	
23	กิจกรรมการแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการหรือภาษาเขียนอย่างเป็นทางการ	☐	☐	☐	☐	☐	/			
24	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจภาษาวิชาการได้ดีขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
25	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	/			
26	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมความเข้าใจด้านความถูกต้องทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	/			
27	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ระบุบทบาทของคำในประโยคได้ชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐	/			
28	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในประโยค	☐	☐	☐	☐	☐	/			
29	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลดีต่อประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาโดยรวม	☐	☐	☐	☐	☐	/			
30	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษทำให้การเรียนไวยากรณ์น่าสนใจมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
31	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	/			

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
32	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าพัฒนาความรู้ด้านไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	/			
33	การแปลได้สำเร็จช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ภาษาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
34	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาความคิดเชิงวินัยเกี่ยวกับภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	/			
35	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความใส่ใจในรายละเอียดทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	/			
36	กิจกรรมการแปลช่วยให้เข้าใจความหมายของประโยคได้อย่างแม่นยำมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	/			
37	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยแยกแยะความหมายตามตัวอักษรและความหมายตามบริบท	☐	☐	☐	☐	☐	/			
38	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยสนับสนุนความเข้าใจภาษาเขียน	☐	☐	☐	☐	☐	/			
39	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเสริมกลยุทธ์การเรียนรู้ไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	/			
40	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้านำกฎไวยากรณ์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	/			
41	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ด้านภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	/			
42	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เปรียบเทียบระบบไวยากรณ์ได้อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	/			
43	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความเข้าใจโครงสร้างทางภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	/			
44	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เห็นคุณค่าของความแม่นยำทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐			/	
45	กิจกรรมการแปลช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์ในระยะยาว	☐	☐	☐	☐	☐	/			
46	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาวิชาการ	☐	☐	☐	☐	☐	/			
47	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาเขียน	☐	☐	☐	☐	☐	/			
48	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เรียนรู้ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐			/	ซ้ำ
49	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์เชิงสะท้อนคิด ตาม	☐	☐	☐	☐	☐	/			

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
50	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลดีต่อพัฒนาการทางภาษาโดยรวม	☐	☐	☐	☐	☐	✓			

ขอคิดเห็นอื่นๆ ปรับข้อความให้อ่านเข้าใจและวิเคราะห์การตัดสินใจได้

ลงชื่อ.....

(จุฑารัน ไชยะพันธ์) ดร. ปชส

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

โครงการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องหลักการของวิธีการแปลภาษา (The Correlative Grammar Between Pali Language and English Language: A Case Study on the Principle of Language Translation Method)

.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถาม

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence) ในงานวิจัย โดย

+1 หมายถึงสอดคล้องสมบูรณ์

0 คือไม่สอดคล้อง

-1 คือขัดแย้งกัน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นี้ ทุกคำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษา ข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการ

.....

พระอุดมธีรคุณ
หัวหน้าโครงการวิจัย
088-1342526

<u>เครื่องมือวิจัย</u>

<u>แบบสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง</u>

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ

(1) ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และหลักการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(2) ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

(3) แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ และไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

รายการ	**IOC Test**			**หมายเหตุ**
	+1	**0**	**-1**	
1. ชื่อ-นามสกุล _____	✓			
2. ตำแหน่งงาน _____	✓			
3. ประสบการณ์ในการสอนหรือการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษ_____ ปี	✓			
4. สังกัด.....		✓		
5. ประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนหรือการแปล ☐0. ไม่มี ☐1. น้อย ☐2. ปานกลาง ☐3. มาก ☐4. มากที่สุด	✓			
6. โปรดระบุเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการแปล (ถ้ามี)	✓			

ตอนที่ 2 คำถามการสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1) ท่านมองว่าความแตกต่างด้านโครงสร้างไวยากรณ์ระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลต่อความเข้าใจของผู้เรียนอย่างไร	✓			
2) โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาบาลีในประเด็นใดที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาหรือเข้าใจยากเมื่อนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ	✓			
3) ในการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ ท่านเห็นว่าควรมีการปรับโครงสร้างประโยคอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายและถูกต้องมากขึ้น	✓			
4) หลักการแปลใดที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา	✓			
5) ท่านมีแนวทางหรือเทคนิคในการเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนอย่างไร	✓			
6) การใช้ตัวอย่าง การอธิบายเพิ่มเติม หรือการเชื่อมโยงบริบท ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความ	✓			

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
สนใจของผู้เรียนในการเรียนการแปลภาษาบาลีอย่างไร				
7) จากประสบการณ์ของท่าน มีแนวปฏิบัติหรือวิธีการใดที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและกล้าฝึกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น	✓			
8) ท่านเห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น 9) การใช้สื่อหรือเครื่องมือดิจิทัล เช่น พจนานุกรมออนไลน์ เครื่องมือแปล หรือ AI ช่วยเพิ่มความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเรียนการแปลอย่างไร	✓ ✓			
10) ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการสอนการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างไร	✓			
11) ข้อคิดเห็นอื่นๆ …… …… ……		✓		

<u>แบบสอบถามเพื่อการวิจัย</u>

ตอนที่ A ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง:โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดหรือกรอกข้อมูลในช่องว่าง

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. ตำแหน่ง/หน้าที่: ☐0.นักศึกษา☐1.อาจารย์☐3.เจ้าหน้าที่☐4.อื่นๆ	✓			
2. อายุ: _____ ปี	✓			
3. สถานภาพทางสังคม	✓			

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐0.พระสงฆ์ ☐1.แม่ชี☐2.ฆราวาสชาย☐3.ฆราวาสหญิง ☐4.ไม่ประสงค์ระบุ				
4. สังกัดสาขาวิชา☐ 0.การสอนพระพุทธศาสนา☐ 1.รัฐศาสตร์ ☐ 2. ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร ☐3.อื่น ๆ โปรดระบุ.....	✓			
5. ระดับการศึกษาสูงสุด / ชั้นปีปัจจุบัน: _____	✓			
6. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาอังกฤษ: _____ ปี	✓			
7. จำนวนปีที่เรียน/สอนภาษาบาลี: _____ ปี	✓			
8. รายวิชาที่เคยได้เรียนเกี่ยวกับการแปลภาษา บาลี-อังกฤษ/อังกฤษ-บาลี.....	✓			
9. ความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ภาษาโดยรวม: ☐0.ไม่เคย☐1.นานๆครั้ง☐2.บางครั้ง ☐3.บ่อยครั้ง☐4.เป็นประจำ		✓		

ตอนที่ B การเข้าถึงและการใช้เครื่องมือดิจิทัล *(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

ข้อ 1 เครื่องมือดิจิทัลที่ท่านใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลีหรือภาษาอังกฤษ

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	

รายการ	**IOC Test**			**หมายเหตุ**
	+1	**0**	**-1**	
☐1. แอปพลิเคชันบนมือถือ (เช่น flashcards, แอปไวยากรณ์) ☐ ภาษาบาลี ☐ภาษาอังกฤษ	✓			
☐2. หลักสูตรออนไลน์ / ระบบ LMS (เช่น Pariyatti, Moodle) ☐**ภาษาบาลี** ☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐3. พจนานุกรมดิจิทัล ☐**ภาษาบาลี** ☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐4. แชตบอท / ปัญญาประดิษฐ์ด้านภาษา (เช่น ChatGPT) ☐**ภาษาบาลี** ☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐5. ไฟล์เสียง / เครื่องมือฝึกการออกเสียง☐**ภาษาบาลี** ☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐6.วิดีโอการสอน / YouTube ☐**ภาษาบาลี** ☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐7. แพลตฟอร์มทำแบบทดสอบ (เช่น Quizlet, Brainscape) ☐ **ภาษาบาลี** ☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐8. เครื่องมือแปลภาษา (เช่น Google Translate หรืออื่น ๆ)☐ **ภาษาบาลี** ☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____ ☐ **ภาษาบาลี**☐**ภาษาอังกฤษ**	✓			
☐10. ไม่ใช้เครื่องมือดิจิทัล ☐ **ภาษาบาลี**☐**ภาษาอังกฤษ**		✓		
ข้อ 2 หากท่านใช้เครื่องมือดิจิทัล ท่านใช้เพื่อศึกษาภาษาบาลีและอังกฤษบ่อยเพียงใด				

รายการ	IOC Test			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
☐**ภาษาอังกฤษ** ☐1. ทุกวัน ☐2. หลายครั้งต่อสัปดาห์☐3. สัปดาห์ละครั้ง☐4. เดือนละครั้ง☐5.แทบไม่เคย ☐6. ไม่เคย	✓			
☐**ภาษาบาลี** ☐1. ทุกวัน ☐2. หลายครั้งต่อสัปดาห์☐3. สัปดาห์ละครั้ง ☐4. เดือนละครั้ง☐5.แทบไม่เคย ☐6. ไม่เคย	✓			

ตอนที่ C ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง:โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดไม่มีคำตอบถูกหรือผิด ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

ระดับความคิดเห็น (Likert Scale 5 ระดับ)

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 2 = ไม่เห็นด้วย | 3 = ปานกลาง | 4 = เห็นด้วย | 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
1	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
2	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าความหมายถูกถ่ายทอดแตกต่างกันอย่างไรในสองภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
3	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ไวยากรณ์อย่างมีความหมาย	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
4	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาษาและความหมาย	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
5	ข้าพเจ้ารู้สึกมั่นใจเมื่อต้องแปลประโยคจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
6	การฝึกแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
7	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีความสามารถด้านภาษามากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
8	การแปลจากภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษได้สำเร็จช่วยเพิ่มความมั่นใจในการเรียนรู้ไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
9	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเป็นวิธีการเรียนรู้ไวยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
10	ควรบรรจุกิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษไว้ใน	☐	☐	☐	☐	☐			✓	

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
	การเรียนการสอนภาษา									
11	การเรียนรู้ผ่านการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจไวยากรณ์ดีกว่าการอธิบายเพียงอย่างเดียว	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
12	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเหมาะสมกับการเรียนรู้ภาษาทางการหรือภาษาคลาสสิก	☐	☐	☐	☐	☐			✓	
13	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคอย่างรอบคอบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
14	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าสังเกตรูปแบบทางไวยากรณ์ได้ง่ายขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
15	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความตระหนักรู้ถึงความแตกต่างทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
16	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
17	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเชื่อมโยงกฎไวยากรณ์กับข้อความจริง	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
18	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความเข้าใจภาพรวมของไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
19	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
20	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าอ่านบทความอย่างละเอียดรอบคอบมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
21	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจความหมายเชิงบริบทได้ลึกซึ้งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
22	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจว่าโครงสร้างไวยากรณ์ส่งผลต่อความหมายอย่างไร	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
23	กิจกรรมการแปลช่วยให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการหรือภาษาเขียนอย่างเป็นทางการ	☐	☐	☐	☐	☐			✓	
24	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจภาษาวิชาการได้ดีขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐			✓	
25	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
26	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมความเข้าใจด้านความถูกต้องทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
27	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ระบุบทบาทของ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
	คำในประโยคได้ชัดเจน									
28	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในประโยค	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
29	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลดีต่อประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาโดยรวม	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
30	กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษทำให้การเรียนไวยากรณ์น่าสนใจมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
31	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนภาษา	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
32	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าพัฒนาความรู้ด้านไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
33	การแปลได้สำเร็จช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ภาษาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
34	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาความคิดเชิงวินัยเกี่ยวกับภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
35	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความใส่ใจในรายละเอียดทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
36	กิจกรรมการแปลช่วยให้เข้าใจความหมายของประโยคได้อย่างแม่นยำมากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
37	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยแยกแยะความหมายตามตัวอักษรและความหมายตามบริบท	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
38	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยสนับสนุนความเข้าใจภาษาเขียน	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
39	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเสริมกลยุทธ์การเรียนรู้ไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
40	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้านำกฎไวยากรณ์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
41	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ด้านภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
42	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เปรียบเทียบระบบไวยากรณ์ได้อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
43	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความเข้าใจโครงสร้างทางภาษา	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
44	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เห็นคุณค่าของความแม่นยำทางไวยากรณ์	☐	☐	☐	☐	☐		✓		

No.	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5	+1	0	-1	หมายเหตุ
45	กิจกรรมการแปลช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์ในระยะยาว	☐	☐	☐	☐	☐		✓		
46	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาวิชาการ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
47	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาเขียน	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
48	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้เรียนรู้ไวยากรณ์อย่างเป็นระบบ	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
49	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์เชิงสะท้อนคิด	☐	☐	☐	☐	☐	✓			
50	การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษส่งผลดีต่อพัฒนาการทางภาษาโดยรวม	☐	☐	☐	☐	☐		✓		

ข้อคิดเห็นอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ 4 เป็นข้อมูลพื้นฐาน ไม่ใช้วิเคราะห์ผลหลัก

ตอนที่ 2 คำถามการสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้าง

ข้อ 11 เป็นคำถามปลายเปิดทั่วไป ไม่ชี้วัดวัตถุประสงค์เฉพาะ

ควรปรับเป็น ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนการแปลภาษาบาลี–ภาษาอังกฤษหรือไม่

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ A ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ 9 ข้อคำถามยังมีความกว้าง

ควรปรับเป็นความถี่ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้หรือการแปลภาษาโดยรวม

ตอนที่ B การเข้าถึงและการใช้เครื่องมือดิจิทัล*(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)*

ข้อ 1 เครื่องมือดิจิทัลที่ท่านใช้ในการเรียนไวยากรณ์ภาษาบาลีหรือภาษาอังกฤษ

ข้อที่ 10 ไม่ใช่เครื่องมือดิจิทัลโดยตรง แต่เป็นตัวเลือกเพื่อคัดกรองพฤติกรรมการใช้

ปรับเป็น ท่านใช้เครื่องมือดิจิทัลในการเรียนภาษาหรือไม่

ตอน C ความคิดเห็นต่อการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

1. ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

ข้อ 10 เป็นข้อเสนอเชิงหลักสูตร

ปรับเป็นกิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ไวยากรณ์ของข้าพเจ้าได้อย่างเหมาะสม

ข้อ 12 ประเมินความเหมาะสมเชิงนโยบาย

ปรับเป็นการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจลักษณะไวยากรณ์ของภาษาทางการหรือภาษาคลาสสิกได้ดีขึ้น

ข้อ 23 เน้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากกว่าการแปล

ปรับเป็นกิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษเชิงวิชาการได้ชัดเจนขึ้น

ข้อ 24 วัดผลลัพธ์กว้างเกินนิยามที่ระบุ

การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจโครงสร้างและการใช้ภาษาวิชาการได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

2. ข้อที่ควรปรับเปลี่ยนให้ตรงกับนิยามศัพท์ และหลักความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ข้อ 29 ข้อคำถามกว้างเกินไปควร ควรปรับให้เน้นไวยากรณ์และความหมายชัดเจน

ปรับเป็นการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาความเข้าใจด้านไวยากรณ์และความหมายของข้อความของข้าพเจ้า

ข้อ 30 ข้อคำถามเน้นความน่าสนใจ ควรปรับให้เน้นการเรียนรู้ไวยากรณ์

ปรับเป็น กิจกรรมการแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษทำให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ไวยากรณ์มากขึ้น

ข้อ 31 ข้อความพูดถึงภาษาโดยรวม ควรปรับให้ตรงกับไวยากรณ์

ปรับเป็น การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้ไวยากรณ์ของข้าพเจ้า

ข้อ 32 ข้อคำถามไม่ชัดเจน ควรปรับให้วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ได้

ปรับเป็น การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าศึกษาและทบทวนกฎไวยากรณ์อย่างสม่ำเสมอ

ข้อ 33 ข้อคำถามที่กว้าง ควรปรับให้เชื่อมโยงการแปลกับโครงสร้างและความหมาย

ปรับเป็น การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษได้สำเร็จช่วยกระตุ้นให้ข้าพเจ้าเรียนรู้โครงสร้างและความหมายของภาษาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ข้อ 44 ข้อคำถามเป็นนามธรรม ควรปรับให้วัดได้ชัดเจน

ปรับเป็น การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยให้ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับความถูกต้องของโครงสร้างไวยากรณ์มากขึ้น

ข้อ 45 ข้อคำถามไม่ระบุผลลัพธ์ ควรปรับให้เห็นการนำไปใช้

ปรับเป็น กิจกรรมการแปลช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถจดจำและนำกฎไวยากรณ์ไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อ 50 ข้อคำถามกว้างเกินไป ควรปรับให้ตรงกับไวยากรณ์และโครงสร้างภาษา

ปรับเป็น การแปลระหว่างภาษาบาลีและภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาความสามารถด้านการวิเคราะห์โครงสร้างภาษาและการใช้ไวยากรณ์ของข้าพเจ้า

ลงชื่อ

(ดร.นิพล อินนอก)

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ–ฉายา

พระอุดมธีรคุณ (ภาวัต วิสุทฺเธสโก)

นามเดิม

ภาวัต แสวงดี

วุฒิการศึกษาทางพระปริยัติธรรม

เปรียญธรรม 5 ประโยค (ป.ธ. 5)

วุฒิการศึกษา

- ศาสนศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.)
- Master of Arts (M.A.)
- รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.)

ตำแหน่งทางคณะสงฆ์

- รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต)
- เจ้าอาวาสวัดสุทธจินดาวรวิหาร พระอารามหลวง จังหวัดนครราชสีมา

ตำแหน่งทางการบริหารการศึกษา

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สมณศักดิ์

พระราชาคณะชั้นสามัญเปรียญ ในราชทินนามที่ “พระอุดมธีรคุณ”

ความเชี่ยวชาญและความสนใจทางวิชาการ

- พระพุทธศาสนาและพุทธปรัชญา
- ภาษาและวัฒนธรรม
- การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- รัฐศาสตร์และการบริหารกิจการคณะสงฆ์

- การบริหารการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทางพระพุทธศาสนา
- การพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต

ประสบการณ์และบทบาทสำคัญ

พระอุดมธีรคุณปฏิบัติศาสนกิจด้านการปกครองคณะสงฆ์ การบริหารการศึกษา และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต) เจ้าอาวาสวัดสุทธจินดาวรวิหาร พระอารามหลวง และผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนา การพัฒนาศาสนบุคคล การบริการวิชาการ และการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย คณะสงฆ์ และชุมชน วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

เกียรติคุณ

ได้รับรางวัล “เพชรสาธร (Sathorn Award)” เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2566 เนื่องในงานสมโภชเมืองนครราชสีมาครบ 555 ปี เพื่อยกย่องผู้ทำคุณประโยชน์แก่กิจการคณะสงฆ์ การศึกษา และสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ประกาศการรับรางวัล

แหล่งรวบรวมผลงานวิชาการ

Google Scholar: Bhawat Sawaengdi

ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่

พระอุดมธีรคุณ, และจารุมา, บ. (2563). ภาษาและวัฒนธรรม: ความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน. *วารสารมหาจุฬาวิชาการ, 7*(2), 53–63.

พระอุดมธีรคุณ (ภาวัต วิสุทฺเธสโก–แสวงดี), และภู่ละกอ, จ. (2563). A call for paradigm shift of English language teaching in Thailand to teaching Global Englishes. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 10*(1), 138–141. https://ojs.mbu.ac.th/index.php/johu/article/view/1509

Phraudomthirakhun (Bhawat Sawaengdi), Sanguansak, T., Bunman, N., Permboon, B., & Kimsua, C. (2023). The use of task-based learning on Dhamma to develop students’ English reading comprehension at Mahapajapati Buddhist College (MBC). *International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews, 3*(2), 55–62. https://doi.org/10.14456/jsasr.2023.16

Putburee, J., Sawaengdi, B., Pensuk, J., Ngamchaiyaphum, P., & Kimsua, C. (2024). The study of project on community development participation at Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. *Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4*(2), 865–876. https://doi.org/10.60027/iarj.2024.275658